

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 44

Год. LXVI

Среда, 31 март 2010

Цена на овој број е 220 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
820. Уредба за утврдување на висината на надоместокот за чување и евапорација на задолжителните резерви на нафта и нафтени деривати.....	3	826. Правилник за критериумите коишто треба да се исполнат за добивање на еколошка ознака за мебел.....	35
821. Одлука за започнување на постапка за доделување на концесија за финансирање, проектирање, изградба и управување со регионална депонија за комунален цврст отпад во Полошкиот плански регион.....	3	827. Правилник за критериумите коишто треба да се исполнат за добивање на еколошка ознака за текстилни производи.....	44
822. Одлука за започнување на постапка за доделување на концесија за финансирање, проектирање, изградба и управување со регионална депонија за комунален цврст отпад во Југозападниот плански регион.....	4	828. Правилник за начин и постапка за утврдување и одобрување на користење на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена во електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат биомаса.....	51
823. Одлука за престанок и давање на трајно користење на недвижна ствар..	6	829. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начин и постапка за утврдување и одобрување на користење на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена во електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат биогаз добиен од биомаса....	53
824. Годишна програма за изменување и дополнување на Годишната програма за изработка на урбанистички планови и државна урбанистичка планска документација во Република Македонија во 2010 година.....	6	830. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начин и постапка за утврдување и одобрување на користење на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена од фотоволтаични системи.....	54
825. Програма за мониторинг на безбедноста на храната во Република Македонија за 2010 година.....	7		

	Стр.		Стр.
831. Одлука за утврдување на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена и испорачана од електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат биомаса.....	54	840. Одлука за утврдување на референтни цени за пакетите на завршени епизоди на лекување за специјалистичко - консултативната здравствена заштита - амбулантски.....	58
832. Одлука за утврдување на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена и испорачана од електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат биогаз добиен од биомаса.....	54	841. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за содржината и начинот на остварувањето на правата и обврските од задолжителното здравствено осигурување.....	69
833. Одлука за утврдување на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена и испорачана од фотоволтаични системи.....	55	842. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот, постапката и поблиските критериуми за утврдување на привремена спреченост за работа поради болест и повреда или потреба за нега на болен член од потесното семејство и за времетраењето на привремената спреченост за работа во зависност од видот на болеста и повредата.....	69
834. Одлука за одобрување на цена за вршење на дејностите пренос на природен гас и управување со системот за пренос на природен гас за регулиран период 2010-2012 година.....	55	843. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот на плаќање на здравствените услуги во примарната здравствена заштита...	70
835. Одлука за одобрување на цена за вршење на дејноста снабдување со природен гас на тарифните потрошувачи приклучени на системот за пренос на природен гас за регулираниот период 2010-2012 година.....	55	844. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за утврдување на постапка за определување на месечниот износ на средствата кои здравствената установа може да ги добие за издадени лекови на рецепт од Листата на лекови на товар на средствата на фондот.....	70
836. Одлука за одобрување на цена за регулиран период за вршење на дејностите дистрибуција на природен гас, управување со системот за дистрибуција на природен гас и снабдување со природен гас на тарифните потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција на природен гас.....	56	845. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за критериумите за склучување договори и за начинот на плаќање на здравствените услуги на здравствените установи кои вршат специјалистичко-консултативна здравствена заштита.....	70
837. Одлука за изменување и дополнување на Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.....	56	846. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за критериумите за склучување договори и за начинот на плаќање на здравствените услуги на здравствените установи кои вршат болничка здравствена заштита.	71
838. Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за утврдување на референтни цени на лекови кои се на листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.....	57	Огласен дел	1-40
839. Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за утврдување на критериуми за утврдување на буџетот на здравствените установи од превентивна и итна медицинска помош, специјалистичко – консултативна здравствена заштита и болничка здравствена заштита.....	57		

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**820.**

Врз основа на член 7 став 4 од Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати („Службен весник на Република Македонија“ бр.84/08) Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 23.03.2010 година донесе

**УРЕДБА
ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВИСИНАТА НА НАДОМЕСТОК
ОТ ЗА ЧУВАЊЕ И ЕВАПОРАЦИЈА НА ЗАДОЛЖИТЕЛНИТЕ
РЕЗЕРВИ НА НАФТА И НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ**

Член 1

Со оваа уредба се утврдува висината на надоместокот за чување и евапорација на задолжителните резерви на нафта и нафтени деривати.

Член 2

За складирање, чување и обновување на нафтените деривати од задолжителните резерви како надомест на трговските друштва се смета остварениот приход од користењето за сопствени потреби на најмногу 30% по дериват од задолжителните резерви, во тековната година, со обврска таа количина да биде во целост надоместена заклучно до 31-ви декември секоја година.

Член 3

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-1646/1
23 март 2010 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

821.

Врз основа на членот 26 став (2) од Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство („Службен весник на Република Македонија“ бр.07/08 и 64/09), а во врска со член 80 став 12 од Законот за управување со отпад („Службен весник на Република Македонија“ бр.68/04, 107/07, 102/08 и 134/08) Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 23.03.2010 година, донесе

**ОДЛУКА
ЗА ЗАПОЧНУВАЊЕ НА ПОСТАПКА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ
НА КОНЦЕСИЈА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ,
ИЗГРАДБА И УПРАВУВАЊЕ СО РЕГИОНАЛНА ДЕПОНИЈА
ЗА КОМУНАЛЕН ЦВРСТ ОТПАД ВО ПОЛОШКИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН**

Член 1

Со започнување на постапката за доделување на концесија за финансирање, проектирање, изградба и управување со регионална депонија за комунален цврст отпад во Полошкиот плански регион се обезбедуваат услови за: основање на депонија за комунален цврст отпад која ќе се довери на управување на домаш-

но и/или странско правно лице; започнување со спроведување на регионалниот концепт за управување со комунален цврст отпад согласно Стратегијата за управување со отпад; решавање на проблемот со нерегуларните општински и дива депонии во Полошкиот плански регион; долгорочна заштита на животната средина, рационално користење на вода, енергија, опрема, работна сила и површината на определените локации; оптимизирање на транспортните трошоци и намалување на вкупните трошоци за постапување со отпадот во Полошкиот плански регион.

Член 2

Основна цел на започнување на постапката за доделување на концесија за финансирање, проектирање, изградба и управување со регионална депонија за комунален цврст отпад во Полошкиот плански регион е воспоставување на регионално интегрирано управување со комунален цврст отпад.

Член 3

Предмет на концесијата е финансирање, проектирање, изградба и управување со регионална депонија за комунален цврст отпад во Полошкиот плански регион.

Член 4

Постапката за доделување на концесија за регионално интегрирано управување со комунален цврст отпад во Полошкиот плански регион ќе се спроведува по пат на конкурентен дијалог согласно Законот за концесии и други видови јавно приватно партнерство.

Член 5

Конкурентниот дијалог ќе се спроведува во три фази и тоа:

- Повик за изразување на интерес од страна на заинтересираните кандидати
- Прием и презентации на заинтересираните кандидати
- Покана за доставување на понуда од страна на избрани кандидати.

Член 6

Услови за доделување на концесијата на конкурентниот дијалог се:

- Во последните две години пред објавувањето на повикот кандидатите да не биле казнувани кривично или за извршен прекршок од областа која е предмет на повикот;
- За претходната година кандидатот ги има намирно сите доспеани даноци и други јавни давачки во земјата каде што се наоѓа седиштето на економскиот оператор;
- Кандидатот поседува важечка дозвола издадена од надлежен орган во земјата каде што се наоѓа седиштето на економскиот оператор, за извршување на дејноста што е предмет на овој повик во согласност со определени прописи;

- Кандидатот располага со неопходни финансиски и оперативни капацитети, во смисла на годишен обрт од најмалку 10 милиони евра за последните три години и позитивен биланс на успех за последните 3 години;

- Кандидатот располага со соодветни професионални капацитети, во смисла на најмалку 30 вработени од кои најмалку 10 се стручни лица специјализирани за предметот на концесијата; имаат најмалку 3 реализирани проекти во областа што е предмет на концесијата за последните 5 години; инвестиционата вредност на најмалку еден од реализираните проекти во последните 5 години е со вредност еднаква или поголема од 20 милиони евра;

- Времетраењето на концесискиот договор е 25 години;

- Предност ќе имаат кандидатите кои ќе понудат најниска цена на услугата за постапување со комуналниот цврст отпад за ниво на квалитет кој е во согласност со барањата на ЕУ;

- Предност ќе имаат кандидатите што ќе предложат технологија на отстранување на отпадот која што ќе обезбеди висок степен на заштита на животната средина, односно:

Емисиите во медиумите на животната средина, а како резултат на применетата технологија за отстранување на отпадот ќе бидат во согласност со: Директивата за депонии за отпад бр.1999/31/ЕЗ и соодветните дополнувања; Директивата за горење на отпадот бр. 2000/76/ЕЕЗ и соодветните дополнувања; Директивата за отпадни води бр.91/271/ЕЕЗ и соодветните дополнувања; и националните стандарди утврдени преку Уредбата за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности, маргини и толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели („Службен весник на Република Македонија“ бр.50/05 од 27.06.2005 година). Стандардите за емисии од применетата технологија за отстранување на отпадот ќе бидат утврдени со интегрираната еколошка дозвола.

- Кандидатите што ќе ги земат предвид придонесите на постојните јавни комунални претпријатија со опрема и работна рака во градежните работи во вкупната инвестиција ќе имаат предност;

- Кандидатите што ќе бидат подготвени да спроведуваат активности за подигање на јавната свест на граѓаните ќе имаат предност;

- Кандидатите што ќе предложат најкратки рокови за изведување на работите, како што е проектирањето и изведувањето на работите околу изградбата на регионалната депонија ќе имаат предност.

Член 7

Постапката за доделување на концесијата ја подготвува, организира и спроведува Комисијата за спроведување на постапка за доделување на концесијата формирана од страна на министерот за животна средина и просторно планирање.

Член 8

Пресметувањето и начинот на плаќање на концесискиот надоместок ќе се утврди на крајот од втората фаза на конкурентниот дијалог и ќе биде составен дел на тендерската документација од третата фаза.

Член 9

Роковите за спроведување на сите три фази на конкурентниот дијалог се рамковно определени на следниот начин:

- Прва фаза – 1 мај до 15 јули 2010 година
- Втора фаза – 16 јули до 30 ноември 2010 година
- Трета фаза – 1 декември до 28 февруари 2011 година.

Член 10

Јавниот повик за учество во конкурентен дијалог ќе биде објавен во „Службен весник на Република Македонија“ и во најмалку едно меѓународно гласило.

Член 11

Надоместокот за издавање на тендерската документација нема да се наплатува.

Член 12

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-1647/1
23 март 2010 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

822.

Врз основа на членот 26 став (2) од Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство („Службен весник на Република Македонија“ бр.07/08 и 64/09), а во врска со член 80 став 12 од Законот за управување со отпад („Службен весник на Република Македонија“ бр. 68/04, 107/07, 102/08 и 134/08) Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 23.03.2010 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ЗАПОЧНУВАЊЕ НА ПОСТАПКА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИЈА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ, ИЗГРАДБА И УПРАВУВАЊЕ СО РЕГИОНАЛНА ДЕПОНИЈА ЗА КОМУНАЛЕН ЦВРСТ ОТПАД ВО ЈУГОЗАПАДНИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН

Член 1

Со започнување на постапката за доделување на концесија за финансирање, проектирање, изградба и управување со регионална депонија за комунален цврст отпад во Југозападниот плански регион се обезбедуваат услови за: основање на депонија за комунален цврст отпад која ќе се довери на управување на домаш-

но и/или странско правно лице; започнување со спроведување на регионалниот концепт за управување со комунален цврст отпад согласно Стратегијата за управување со отпад; решавање на проблемот со нерегуларните општински и диви депонии во Југозападниот плански регион; долгорочна заштита на животната средина, рационално користење на вода, енергија, опрема, работна сила и површината на определените локации; оптимизирање на транспортните трошоци и намалување на вкупните трошоци за постапување со отпадот во Југозападниот плански регион.

Член 2

Основна цел на започнување на постапката за доделување на концесија за финансирање, проектирање, изградба и управување со регионална депонија за комунален цврст отпад во Југозападниот плански регион е воспоставување на регионално интегрирано управување со комунален цврст отпад.

Член 3

Предмет на концесијата е финансирање, проектирање, изградба и управување со регионална депонија за комунален цврст отпад во Југозападниот плански регион.

Член 4

Постапката за доделување на концесија за регионално интегрирано управување со комунален цврст отпад во Југозападниот плански регион ќе се спроведува по пат на конкурентен дијалог согласно Законот за концесии и други видови јавно приватно партнерство.

Член 5

Конкурентниот дијалог ќе се спроведува во три фази и тоа:

- Повик за изразување на интерес од страна на заинтересираните кандидати
- Прием и презентации на заинтересираните кандидати
- Покана за доставување на понуда од страна на избрани кандидати.

Член 6

Услови за доделување на концесијата на конкурентниот дијалог се:

- Во последните две години пред објавувањето на повикот кандидатите да не биле казнувани кривично или за извршен прекршок од областа која е предмет на повикот;
- За претходната година кандидатот ги има намирено сите доспеани даноци и други јавни давачки во земјата каде што се наоѓа седиштето на економскиот оператор;
- Кандидатот поседува важечка дозвола издадена од надлежен орган во земјата каде што се наоѓа седиштето на економскиот оператор, за извршување на дејноста што е предмет на овој повик во согласност со определени прописи;

- Кандидатот располага со неопходни финансиски и оперативни капацитети, во смисла на годишен обрт од најмалку 10 милиони евра за последните три години и позитивен биланс на успех за последните 3 години;

- Кандидатот располага со соодветни професионални капацитети, во смисла на најмалку 30 вработени од кои најмалку 10 се стручни лица специјализирани за предметот на концесијата; имаат најмалку 3 реализирани проекти во областа што е предмет на концесијата за последните 5 години; инвестиционата вредност на најмалку еден од реализираните проекти во последните 5 години е со вредност еднаква или поголема од 20 милиони евра;

- Времетраењето на концесијскиот договор е 25 години;

- Предност ќе имаат кандидатите кои ќе понудат најниска цена на услугата за постапување со комуналниот цврст отпад за ниво на квалитет кој е во согласност со барањата на ЕУ;

- Предност ќе имаат кандидатите што ќе предложат технологија на отстранување на отпадот која што ќе обезбеди висок степен на заштита на животната средина, односно:

Емисиите во медиумите на животната средина, а како резултат на применетата технологија за отстранување на отпадот ќе бидат во согласност со: Директивата за депонии за отпад бр. 1999/31/ЕЗ и соодветните дополнувања; Директивата за горење на отпадот бр. 2000/76/ЕЕЗ и соодветните дополнувања; Директивата за отпадни води бр. 91/271/ЕЕЗ и соодветните дополнувања; и националните стандарди утврдени преку Уредбата за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности, маргини и толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели („Службен весник на Република Македонија“ бр.50/05 од 27.06.2005 година). Стандардите за емисии од применетата технологија за отстранување на отпадот ќе бидат утврдени со интегрираната еколошка дозвола.

- Кандидатите што ќе ги земат предвид придонесите на постојните јавни комунални претпријатија со опрема и работна рака во градежните работи во вкупната инвестиција ќе имаат предност;

- Кандидатите што ќе бидат подготвени да спроведуваат активности за подигање на јавната свест на граѓаните ќе имаат предност;

- Кандидатите што ќе предложат најкратки рокови за изведување на работите, како што е проектирањето и изведувањето на работите околу изградбата на регионалната депонија ќе имаат предност.

Член 7

Постапката за доделување на концесијата ја подготвува, организира и спроведува Комисијата за спроведување на постапка за доделување на концесијата формирана од страна на министерот за животна средина и просторно планирање.

Член 8

Пресметувањето и начинот на плаќање на концесиониот надоместок ќе се утврди на крајот од втората фаза на конкурентниот дијалог и ќе биде составен дел на тендерската документација од третата фаза.

Член 9

Роковите за спроведување на сите три фази на конкурентниот дијалог се рамковно определени на следниот начин:

- Прва фаза – 1 мај до 15 јули 2010 година
- Втора фаза – 16 јули до 30 ноември 2010 година
- Трета фаза – 1 декември до 28 февруари 2011 година.

Член 10

Јавниот повик за учество во конкурентен дијалог ќе биде објавен во „Службен весник на Република Македонија“ и во најмалку едно меѓународно гласило.

Член 11

Надоместокот за издавање на тендерската документација нема да се наплатува.

Член 12

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-1653/1
23 март 2010 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

823.

Врз основа на член 20 став 1 и член 27-а од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр.8/05 и 150/07) и член 36, став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.59/2000, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08 и 10/2010), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 23.03.2010 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО
КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНА СТВАР

Член 1

Со оваа одлука на Јавното претпријатие за стопанисување со станбен и деловен простор на Република Македонија му престанува користењето на недвижната ствар-деловен простор на ул. „Кузман Јосифовски Питу“ бр.15, локал 1 и 2 со површина од 220 м2 во Скопје, сопственост на Република Македонија.

Член 2

Недвижната ствар од член 1 на оваа одлука се дава на трајно корситење на неопределено време без надомест на Министерството за транспорт и врски.

Член 3

Примопредавањето на недвижната стар од член 1 на оваа одлука да се изврши меѓу Јавното претпријатие за стопанисување со станбен и деловен простор на Република Македонија и Министерството за транспорт и врски, во рок од три дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.51-1859/1
23 март 2010 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република на
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

824.

Врз основа на член 16 став 2 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ бр.51/05, 137/07 и 91/09), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 23.03.2010 година, донесе

ГОДИШНА ПРОГРАМА
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГО-
ДИШНАТА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА УР-
БАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ И ДРЖАВНА УРБА-
НИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2010 ГОДИНА

1. Во Годишната програма за изработка на урбанистички планови и државна урбанистичка планска документација во Република Македонија во 2010 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 17/10), во точка 1 во потточката под реден број 1.5, износот „2.000.000,00“ се заменува со износот „1.000.000,00“.

По потточката под реден број 1.7 се додава нова потточка 1.8 која гласи:

„1.8 Изработка на Урбанистичко планска документација за урбанизација на локалитет помеѓу Миладиновце и Свети Николе. 1.000.000,00 денари“

2. Во точката 2 по втората реченица се додава нова реченица која гласи: „По исклучок изработката на урбанистичко планска документација за опфати кои биле или се во надлежност на Армијата на Република Македонија предвидена во точка 1 потточка 1.3, може да се врши од страна на општините и во тој случај изработката на планската документација се финансира од буџетот на општината.“

3. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-1726/1
23 март 2010 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

825.

Врз основа на член 8-б став 1 од Законот за безбедност на храната и на производите и материјалите кои доаѓаат во контакт со храната ("Службен весник на Република Македонија" бр.54/02 и 84/07), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 23.03.2010 година, донесе

**ПРОГРАМА
ЗА МОНИТОРИНГ НА БЕЗБЕДНОСТА НА ХРАНАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ЗА 2010 ГОДИНА**

1. Вовед

Со оваа програма се утврдува присуството на контаминентите во храната ставена во промет во Република Македонија, согласно Правилникот за општите барања за безбедност на храната („Службен весник на Република Македонија“ бр.118/05), Правилникот за методологијата за спроведување на мониторингот за безбедност на храната („Службен весник на Република Македонија“ бр.131/07) и Правилникот за посебните барања за безбедност на храната по однос на микробиолошки критериуми („Службен весник на Република Македонија“ бр.78/08). Земањето на мострите ќе се спроведува согласно прописите кои ја регулираат оваа област, а се донесени врз основа на Законот за безбедност на храната и на производите и материјалите кои доаѓаат во контакт со храната („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/02 и 84/07) и согласно Правилникот за начинот на земање моистри од храна („Службен весник на Република Македонија“ бр.78/08)

2. Цел

Целта на оваа програма е одредување на присуството и концентрациите на контаминентите во храната, како и евалуација на нивното влијание врз здравјето на човекот.

Безбедноста на храната е од витално значење за здравјето на луѓето. Без разлика на тоа од каде доаѓа, дали од производството или од прометот, потрошувачот треба да биде сигурен дека консумира безбедна храна. Синџирот на храната започнува од нивата па сè до трпеза, а за да се гарантира безбедноста на храната во целиот синџир таа треба континуирано да се мониторира.

3. Предмет на мониторирање

Предвидено е мониторингот да се спроведува на следните параметри:

1. Мониторинг на микробиолошката исправност на одредени видови прехранбени производи;
2. Мониторинг со детектирање на квантитативното присуство на резидуи од пестициди во однос на максималното дозволеното количество (МДК) во зеленчук, овошје и нивни преработки;

3. Мониторинг со детектирање на присуството на тешки метали во одредени видови прехранбени производи;
4. Мониторинг со детектирање на присуството на микотоксини во одредени видови прехранбени производи.

Во согласност со планот за спроведување на мониторинг програмата, **вкупниот број на мостри** кои ќе бидат земени и анализирани изнесува **1350**.

3.1 Мониторинг на микробиолошката исправност на одредени видови прехранбени производи

Во согласност со препораките на Европската Унија за мониторирање на штетните агенсии во храната, а со цел производство, промет и пуштање на безбедна храна на пазарот и заштита на потрошувачите, посебно внимание оваа Програма посветува на микробиолошките агенсии во храната.

Ваквиот приоритет е во согласност со трендот на Европските програми за мониторинг, препораките на СЗО, како и резултатите добиени со анализа на податоците за позитивните мостри од редовен инспекциски надзор и договорните анализи од производителите, за периодот од јануари 2005 до октомври 2009 година. Најголем број од акутните заболувања кои потекнуваат од храна се должат на микробиолошки предизвикувачи-бактерии. Од анализите произлегува дека микробиолошката контаминација е доминантна во споредба со останатите параметри.

Со стапување на сила на Правилникот за посебните барања за безбедност на храната по однос на микробиолошки критериуми („Службен весник на Република Македонија“ бр. 78/07), мониторирањето на микробиолошката контаминација ќе биде согласно приложените табели, во кои е истакната поврзаноста на поедини прехранбени производи и микроорганизми кои ќе се детектираат во нив.

Според мониторинг програмата, планирано е да се земат по 30 мостри од секој вид храна предвидена за анализа на присуството на микробиолошките контаминенти, односно вкупно 240 мостри, и тоа: сладолед, слаткарски производи, термички обработен пилешки стек, чоколадо, производи од мелено месо по термичка обработка, мајонез, претходно исечкан зеленчук, печурки-готови за консумирање без термичка обработка.

Табела бр.1. Категории производи во кои се спроведува мониторинг на микробиолошки контаминенти

Категорија на храна	Микроорганизми нивни токсини и метаболити	План на мострира ње		Граници m	Аналитички референтен метод		Фаза на која се однесува критериумот
		n	c		M		
1. Сладолед	Salmonella	5	0	Отсуство во 25g	ISO 6579		Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
2. Слаткарски производи	Salmonella	5	0	Отсуство во 25g	ISO 6579		Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
	Listeria monocytogenes	5	0	Отсуство во 25g	ISO 11290-1		Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
3. Производи од живинско месо наменети за конзумација по термичка обработка: - пилешки стек	Salmonella	5	0	Отсуство во 10g	ISO 6579		Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
4. Чоколадо, чоколадо во прав, какао во прав и слични производи	Salmonella	5	0	Отсуство во 10g	ISO 6579		Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
5. Мелено месо и подготовки од месо произведени од сите останати видови освен живина, наменети за јадење по термичка обработка: - Плескавица; - Кебапи;	Salmonella	5	0	Отсуство во 10g	ISO 6579		Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење

- Свинска вешалица;						
6. Мајонези, преливи со мајонез и салати со мајонез	Salmonella	5	0	Отсуство во 25g	ISO 6579	Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
	Listeria monocytogenes	5	0	Отсуство во 25g	ISO 11290-1	
7. Претходно исечкан зеленчук: сецкани домати; сецкани краставици; сецкана зелка.	Salmonella	5	0	Отсуство во 25g	ISO 6579	Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
	Listeria monocytogenes	5	0	Отсуство во 25g	ISO 11290-1	
8. Печурки (готови за консумирање без термичка обработка)	Salmonella	5	0	Отсуство во 25g	ISO 6579	Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
	Listeria monocytogenes	5	0	Отсуство во 25g	ISO 11290-1	

Од горенаведеното произлегува дека мониторингот ќе се спроведува по вид прехранбен производ, а ќе се земаат мостри од следните објекти за производство и промет со храна:

1. објекти во кои се произведуваат, послужуваат и продаваат сладолед и различни видови слаткарски производи;
2. објекти во кои се произведуваат и употребуваат во производство производите од точка 4 од табелата;
3. угостителски објекти и сендвичари во кои се подготвуваат и послужуваат производите од точка 3, 5, 6, 7 и 8 од табелата.

За анализа на добиените податоци ќе се користат следниве евалуациони табели:

Табела 2. Евалуација на микробиолошката исправност на сладолед и слаткарски производи

Објекти за производство, послужување и продавање сладолед и слаткарски производи

Вид на храна	Микробиолошки контаминент	Вкупен број анализирани мостри	Вкупен број позитивни мостри
Сладоледи			
Занаетчиски произведени и пакувани слатки			

Табела 3. Евалуација на микробиолошката исправност на чоколадо, чоколадо во прав, какао во прав и слични производи

Објекти за производство, послужување и продавање сладолед и слаткарски производи

Вид на храна	Микробиолошки контаминент	Вкупен број анализирани мостри	Вкупен број позитивни мостри
Чоколадо, чоколадо во прав, какао во прав и слични производи			

Табела 4. Евалуација на микробиолошката исправност на производите од точка 3, 5, 6, 7 и 8 од табелата

Угостителски објекти и сендвичари

Вид на храна	Микробиолошки контаминент	Вкупен број анализирани мостри	Вкупен број позитивни мостри
Производи од живинско месо наменети за консумација по термичка обработка: - пилешки стек			
Мелено месо и подготовки од месо произведени од сите останати видови освен живина, наменети за јадење по термичка обработка: - Плескавица; - Кебапи; - Свинска вешалица;			
Мајонези, преливи со мајонез и салати со мајонез			
Претходно исечкан зеленчук			
Печурки (готови за консумирање без термичка обработка)			

3.2 Мониторинг на резидуи на пестициди

Спроведувањето на мониторинг на нивото на активни материи - резидуи од пестициди, ќе опфати земање на мостри од растителни производи (овошје и зеленчук), како и мостри од готови производи (преработки на овошје и зеленчук од домашно производство). Планирано е мострите да се земаат од пунктовите за големопродажба, т.е. местата на откуп на земјоделските производи или од производствените капацитети на одгледувачите како и на преработувачите на земјоделските производи.

Мострите од секоја од предвидените земјоделски култури како предмет на мониторинг програмата, ќе се земат во специфичниот период на берба на готовиот земјоделски продукт. Мострирањето на земјоделските култури ќе се врши во определените региони на производство на дадените култури.

Предмет на мониторинг ќе бидат вкупно 16 земјоделски продукти, при што секој од нив ќе биде анализиран за евентуално присуство на активни материи – резидуи на четири од најчесто употребуваните регистрирани пестициди за заштита на соодветните земјоделски култури. Секој земјоделски производ во свежа, непреработена состојба ќе се земе во вкупно 15 примероци (мостри), по 5 од секој регион, со вкупна тежина на секоја мостра од 1 kg.

Мониторингот ќе ги опфати следните земјоделски производи, по региони и најчесто употребувани пестициди, земајќи ги во предвид периодот на берба на производот и каренцата на употребуваните пестициди:

1. Домат

- Мострите се земаат во текот на месец август, септември-октомври од големопродажните пунктови или производствените центри во Скопскиот, Струмичкиот регион и Гевгелиско – Валандовскиот регион;
- Планирано е да се земаат и мостри од раноградинарското производство на домати, во текот на пролетната берба (месеците април-мај), од Скопскиот, Струмичкиот регион и Гевгелиско – Валандовскиот регион;
- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани пестициди:
  1. Метидатион – 28 дена;
  2. Циромазин - 7 дена;
  3. Пиримифос метил - 7 дена;
  4. Пиметрозин - со каренца од 21 ден.

2. Пиперки

- Мострите се земаат во текот на месеците август, септември-октомври од големопродажните пунктови или производствените центри во Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот и Радовишкиот регион;

- Мострите од раноградинарското производство на пиперки се земаат во текот на месеците април – мај, од Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот и Радовишкиот регион;
- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани пестициди:
  1. Метидатион – 28 дена;
  2. Фенитротион - 42 дена;
  3. Бифентрин – 7 дена;
  4. Пиметрозин – каренцата е 21 ден.

3. Морков

- Мострите се земаат во текот на месеците септември-октомври од големопродажните пунктови или производствените центри во Скопскиот, Битолскиот и Струмичкиот регион.
- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани пестициди:
  1. Фенитротион – 42 дена;
  2. Метидатион – каренцата е 28 дена;
  3. Фосмет – 28 дена;
  4. Малатион – 14 дена.

4. Компир и млад компир

- Мострите се земаат во текот на месеците септември-октомври од големопродажните пунктови или производствените центри во Скопскиот, Битолскиот и Беровскиот регион за компир и Струмица, Гевгелија и Неготино за млад компир.
- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани пестициди:
  1. Ацетамиприд – 14 дена;
  2. Метидатион – каренцата е 28 дена;
  3. Фенитротион – 42 дена;
  4. Фосмет – 28 дена.

5. Краставици

- Мострите се земаат во текот на август-септември од големопродажните пунктови или производствените центри во Скопскиот, Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот регион;
- Мостри се земаат и од раноградинарското производство на краставици, во текот на месеците април – мај, од пунктовете во Скопскиот, Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот регион;
- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани пестициди:
  1. Пиримифос – метил, со каренца од 7 дена;

2. Имидаклоприд – 28 дена;
3. Диметоат - со каренца од 28 ден;
4. Метомил – 14 дена.

6. Корнишони

- Мострите се земаат во текот на месеците октомври-ноември од големопродажните пунктови или производствените центри во Скопскиот, Струмичкиот и Гевгелиско - Валандовскиот регион;
- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани пестициди:
  1. Пиримифос – метил, со каренца од 7 дена;
  2. Имидаклоприд – 28 дена;
  3. Диметоат - со каренца од 28 ден;
  4. Метомил – 14 дена.

7. Млад кромид и стар кромид/главица кромид

- Мострите се земаат во текот на месеците мај - јуни од големопродажните пунктови или производствените центри во Гевгелија-Валандово, Струмица и во септември Прилеп-Бучин, Гостивар, Скопје;
- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани пестициди:

За млад кромид:

1. Монокротофос – 42 дена;
2. Тербуфос - обезбедено со времето на третирање;
3. Диазол – каренцата е 7 дена;
4. Фенитротион – 63 дена.

За стар кромид / главица кромид

1. Диазинон – за третман на почвата со полевање каренцата е 70 дена;
2. Диметоат – каренцата е 63 дена;
3. Фенитротион – 63 дена;
4. Имидаклоприд – 28 дена.

8. Грашок

- Мострите се земаат во текот на месеците април - мај од големопродажните пунктови или производствените центри во Скопскиот, Струмичкиот и Тетовскиот регион;
- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани пестициди:
  1. Малатион – 14 дена;
  2. Делтаметрин – 14 дена;
  3. Алфа – циперметрин – 14 дена;

4. Имидаклоприд – каренцата е 28 дена.

9. Зелка

- Мострите се земаат во текот на месеците април - мај од големопродажните пунктови или производствените центри во Повардарскиот, Струмичкиот и Тетовскиот регион;
- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани пестициди:
  1. Диазинон – 70 дена, за третирање на почвата со полевање;
  2. Диметоат – 28 дена;
  3. Делтаметрин – каренцата е 14 дена;
  4. Ламбда-цихалотрин – 14 дена.

10. Јаболки

- Мострите се земаат во текот на месеците октомври - ноември од големопродажните пунктови или производствените центри во Охридскиот, Тетовскиот и Ресенскиот регион;
- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани пестициди:
  1. Азинофос-метил – 28 дена;
  2. Диметоат – 21 ден;
  3. Хлорпирифос – 28 дена;
  4. Каптан – каренцата е 21 ден.

11. Грозје

- Мострите се земаат во текот на август - септември од големопродажните пунктови или производствените центри во Тиквешкиот, Скопскиот и Велешкиот регион;
- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани пестициди:
  1. Метомил – 35 дена;
  2. Манкозеб – 42 дена;
  3. Фолпет – каренцата е 28 дена;
  4. Проприконазол – 35 дена.

12. Лубеница

- Мострите се земаат во текот на месец септември од големопродажните пунктови или производствените центри во Скопскиот, Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот регион;
- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани пестициди:
  1. Пропинеб – со каренца од 42 дена;
  2. Бифентрин – 7 дена

3. Манкозеб – 14 дена;
4. Метомил – 35 дена.

13. Вишни

- Мострите се земаат во текот на месеците мај – јуни од производствените или големопродажни пунктови во Скопскиот, Охридскиот и Битолскиот регион;
- Анализите на мострите се вршат за присуство на резидуи од следните најчесто употребувани пестициди:
  1. Диметоат – со каренца од 21 ден;
  2. Делтаметрин – со каренца од 14 дена;
  3. Ламбда – цихалотрин – 14 дена;
  4. Метомил – 35 дена.

14. Праски

- Мострите се земаат во текот на месеците мај – јуни од производствените или големопродажни пунктови во Скопскиот, Повардарскиот (Росоман) и Тетовскиот регион;
- Анализите на мострите се вршат за присуство на резидуи од следните најчесто употребувани пестициди:
  1. Пиримифос-метил – 14 дена;
  2. Алфа-циперметрин – 14 дена;
  3. Делтаметрин – со каренца од 14 дена;
  4. Манкозеб – 21 ден.

15. Јагоди

- Мострите се земаат во текот на месеците мај – јуни од производствените или големопродажни пунктови во Скопскиот, Тетовскиот и Охридскиот регион;
- Анализите на мострите се вршат за присуство на резидуи од следните најчесто употребувани пестициди:
  1. Винклозолин – 28 дена;
  2. Пенконазол – 7 дена;
  3. Ламбда-цихалотрин – 14 дена;
  4. Просимидон – со каренца од 21 ден.

16. Круши

- Мострите се земаат во текот на месеците мај – јуни од производствените или големопродажни пунктови во Скопскиот, Тетовскиот и Охридскиот регион;
- Анализите на мострите се вршат за присуство на резидуи од следните најчесто употребувани пестициди:
  1. Делтаметрин – 7 дена;

2. Диметоат – 21 ден;
3. Амитраз – со каренца од 28 дена;
4. Имидаклоприд – 28 дена.

Табела 5. Преглед на предвидените пестициди за чии активни материи (резидуи) ќе се мониторираат предвидените земјоделски култури

Вид растителна култура		Пестициди за чии активни материи ќе се спроведува мониторинг			
Зеленчук	Домати	Метидатион	Циромазин	Пиримифос метил	Пиметрозин
	Пиперки	Метидатион	Фенитротион	Бифентрин	Пиметрозин
	Морков	Фенитротион	Метидатион	Фосмет	Малатион
	Компир	Ацетамиприд	Метидатион	Фенитротион	Фосмет
	Краставици и корнишони	Пиримифос – метил	Имидаклоприд	Пиметрозин	Метомил
	Млад кромид	Монокротофос	Тербуфос	Диазол	Фенитротион
	Кромид	Диазинон	Диметоат	Фенитротион	Имидаклоприд
	Грашок	Малатион	Делтаметрин	Алфа-циперметрин	Имидаклоприд
	Зелка	Диазинон	Диметоат	Делтаметрин	Ламбда-цихалотрин
Овошје	Јаболка	Азинофос-метил	Диметоат	Хлорпирифос	Каптан
	Грозје	Метомил	Манкозеб	Фолпет	Проприконазол
	Лубеница	Пропинеб	Бифентрин	Манкозеб	Метомил
	Вишни	Диметоат	Делтаметрин	Ламбда – цихалотрин	Метомил
	Праски	Пиримифос-метил	Алфа-циперметрин	Делтаметрин	Манкозеб
	Јагоди	Винклозолин	Пенконазол	Ламбда-цихалотрин	Процимидон
	Круши	Делтаметрин	Диметоат	Амитраз	Имидаклоприд

Табела 6. Максимални дозволени концентрации на пестицидите во соодветните земјоделски култури и лабораториски резултати по анализата за нивно евентуално присуство во производите.

Вид растителна култура	Пестициди чии активни материи се мониторираат во растителните култури (МДК е изразена во mg/kg свеж производ)							
Домати	Метидатион		Циромазин		Пиримифос метил		Пиметрозин	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		0,02		1,0		1,0		1,0
Пиперки	Метидатион		Фенитротион		Бифентрин		Пиметрозин	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		0,02		0,5		0,2		1,0
Морков	Фенитротион		Метидатион		Фосмет		Малатион	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		0,5		0,02		0,05		0,5
Компир	Ацетамиприд		Метидатион		Фенитротион		Фосмет	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		0,05		0,02		0,05		0,05
Краставици	Пиримифос – метил		Диметоат		Пиметрозин		Метомил	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		0,1		0,02		0,5		0,05
Корнишони	Пиримифос – метил		Диметоат		Пиметрозин		Метомил	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		0,1		0,02		0,5		0,05
Кромид	Диазинон		Диметоат		Фенитротион		Имидаклоприд	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		0,02		0,02		0,5		0,05
Млад кромид	Монокротофос		Тербуфос		Диазол		Фенитротион	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		0,05		0,05		0,5		0,1
Грашок	Малатион		Делтаметрин		Алфа-циперметрин		Имидаклоприд	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		3,0 (со мешунка)		0,05 (без мешунка) 0,1 (со мешунка)		0,05 (без мешунка) 0,5 (со мешунка)		0,5 (со мешунка) 0,1 (без)
Зелка	Диазинон		Диметоат		Делтаметрин		λ - цихалотрин	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК

		0,02		0,2		0,1		0,1
Јаболка	Азинофосметил		Диметоат		Хлорпирифос		Каптан	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		1,0		0,02		0,5		3,0
Грозје	Метомил		Манкозеп		Фолпет		Проприконазол	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		0,5		2,0		2,0		0,5
Лубеница	Пропинеб		Бифентрин		Манкозеп		Метомил	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		0,5		0,05		0,05		0,05
Вишни	Диметоат		Делтаметрин		Ламбда-цихалотрин		Метомил	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		1,0		0,1		0,1		0,1
Праски	Пиримифос-метил		Алфа-циперметрин		Делтаметрин		Манкозеп	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		0,05		2,0		0,1		2,0
Јагоди	Винклозолин		Пенконазол		Ламбда-цихалотрин		Процимидон	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		10,0		0,2		0,1		5,0
Круши	Делтаметрин		Диметоат		Амитраз		Имидаклоприд	
	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК	Лаб.рез.	МДК
		0,1		1,0		0,2		0,5

Мониторингот на резидуи од пестициди предвидува и земање мостри од индустриски преработки на земјоделските производи од домашно производство. Планирано е да се земат вкупно 15 мостри (по 5 од секој преработувачки индустриски објект) од предвидените 17 видови индустриски преработки. Овие мостри ќе се анализираат за евентуално присуство на оние пестициди кои се анализираат во соодветните земјоделски производи – сировини за производство на индустриските преработки.

Максимално дозволената концентрација МДК (mg/kg) за секој од анализираните пестициди во преработките од земјоделските производи е дадена во табела 6.

3.3. Мониторинг на тешки метали

Тешките метали доаѓаат во човековото тело преку храната, водата за пиење и преку воздухот. Како елементи во трагови, некои метали (железо, бакар, селен, цинк) се неопходни во одржувањето на метаболизмот во човечкиот организам, но во повисоки концентрации тие можат да бидат штетни/токсични. Тешките метали се акумулираат во живиот организам многу побрзо отколку што се разложуваат и исфрлаат.

Секое ниво на тешки метали над дозволените вредности претставува ризик за здравјето на потрошувачите, заради што и се спроведува оваа мониторинг програма.

Тешките метали ќе се испитуваат во пакуваната вода за пиење, во виното, како и во грозјето кои се пласирани на пазарот, со посебен акцент на оние со потекло од регионите во Република Македонија, каде според информациите добиени од Министерството за животна средина и просторно планирање, постои зголемена емисија на тешки метали (олово, кадмиум, манган, железо, никел итн).

Планирано е да се земат вкупно 30 мостри од пакувана вода за пиење (по 10 од вкупно 3 капацитети за производство на пакувана вода за пиење), 60 мостри од вино (по 6 мостри од вкупно 10 винарии), како и вкупно 30 мостри од трпезно грозје и од грозје кое се користи за производство на вино (по 10 мостри од 3 региони).

Испитуваните тешки метали во планираните производи-пакувана вода за пиење, вино и грозје за производство на вино се во согласност со одредбите од Правилникот за општите барања за безбедност на храната („Службен весник на Република Македонија“ бр.118/05).

Добиените резултати ќе се внесуваат табеларно и ќе се изработува нивна шестмесечна и годишна евалуација.

3.4. Мониторинг на микотоксини

Предмет на мониторинг ќе бидат брашното и лебот, кои се особено присутни во исхраната на населението на Република Македонија. Мониторингот ќе се спроведува во поглед на следењето на микотоксините (афлатоксин и охратоксин), кои се создаваат и се производ на несоодветно чување на житото, брашното. Микотоксините се термостабилни и можат да се очекуваат во лебот и покрај тоа што лебот се подготвува на висока температура.

Планирано е да се земат по 60 мостри од секој од предвидените производи за анализа на присуството на микотоксини (афлатоксин, охратоксин А, патулин).

Табела бр. 7: Резултати од испитуваното присуство на афлатоксин во одредени видови храна.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за присуство на афлатоксин:	Максимално дозволено ниво (МДК $\mu\text{g/kg}$):	Број на позитивни мостри:
Бел леб	60		B1=2,0 (вкупни=4,0)	
Црн леб	60		B1=2,0 (вкупни=4,0)	
Интегрален леб	60		B1=2,0 (вкупни=4,0)	
Брашно	60		B1=2,0 (вкупни=4,0)	

Табела бр. 8: Резултати од испитуваното присуство на охратоксин А во одредени видови храна.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за присуство на охратоксин А:	Максимално дозволено ниво (МДК $\mu\text{g/kg}$):	Број на позитивни мостри:
Бел леб	60		5,0	
Црн леб	60		5,0	
Интегрален леб	60		5,0	
Брашно	60		5,0	

Табела бр. 9: Резултати од испитуваното присуство на патулин во сок од јаболки.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за присуство на патулин:	Максимално дозволено ниво (МДК $\mu\text{g/kg}$):	Број на позитивни мостри:
Сок од јаболки	60		50,0	

4. Заклучок

Со спроведување на Програмата за мониторирање на безбедноста на храната се постигнува:

- ± креирање на база на податоци од добиените резултати од мониторингот;
- ± анализа и евалуација на податоците;
- ± проценка на ризикот;
- ± споредување на добиените резултати со меѓународно важечки референтни токсиколошки и прехранбени вредности како и оценка на нивното влијание врз здравјето на човекот;

- ✚ проверка на максимално дозволените количини на одредени состојки пропишани за одделни видови храна;
- ✚ утврдување на опсегот и трендовите на контаминентите во храната присутна во Република Македонија.

Следејќи ја Европската легислатива за безбедност на храната, мониторирањето на одредени параметри во храната се спроведува за да се намали ризикот од контаминација на храната и во прометот да се пушти безбедна храна, а се со цел намалување на ризикот од појава на болести поврзани со храната и заштита на потрошувачите од заблуда.

Со влегување во сила на Правилникот за општите барања за безбедност на храната, кој е усогласен со правото на Европската унија (Директива 90/642 и Директива 86/363), како и други мерки кои ги одредуваат условите и методите за контрола на храната, се предвидува да се докаже нејзината безбедност и следствено на тоа да се контролираат болестите кои се предизвикани од храната.

Промената на начинот и темпото на живеење на човекот придонесуваат кон зголемување на болестите поврзани со храната. Акутните болести, директно или индиректно поврзани со храната и исхраната се во пораст. Во пораст се и хроничните заболувања поврзани со несоодветни навики во исхраната, несоодветни прехранбени состојки и биолошки вредности на храната.

Безбедноста на храната го добива вистинското значење како еден од најважните фактори кои влијаат врз здравјето на човекот. Ова се должи на технолошките промени во производството и обработката на храната и во променетите барања и очекувања од страна на потрошувачите.

Целта на оваа мониторинг програма е одредување на присуството и концентрациите на контаминентите во храната, како и евалуација на нивното влијание врз здравјето на човекот, заради заштита на здравјето на населението и заштита на потрошувачите од заблуда.

7. Распределба на финансиските средства за реализација на Програмата за мониторинг на безбедноста на храната во Република Македонија за 2010 година

Активност	Индикатор	Временск и период за реализа- ција на активност а	Цена на храната во малопрод ажба	Количе- ство на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупни трошоци за плаќање на мострата (за трговецот, произво- дителот)	Дополнит елни трошоци за инспек- торите за изведува ње на мостри- рањето (дневни- ци, патари- ни, тро- шоци за возито)	Трошоци за достава на поединеч а мостра во лаборатор ија	Трошоци за анализа на мострите о лаборатор ија	Дополнител ни трошоци за достава на мострите во акредити- рана лаборато- рија	Трошоци за анализата во акредити- рана лаборато-рија	Планирани средства од буџетот
1. Земање на мостри од производи предвидени за анализа на присуство на микробиолошки контаминанти	Број на мостри од видовите храна кои ќе бидат земен	јануари декември 2010	Цена на храната малопродажба (100 мл, 100 г или 1 кг производ)	Количе-ство на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупни трошоци за плаќање на мострата	Дополнителни трошоци на инспекторите за храна	Доставка на мострата до лабораторија	Анализа на мострите во лабораторија	Дополнителни трошоци за достава на мострите во акредитирана лабораторија	Трошоци за анализата во акредитирана лабораторија	Вкупно планирани средства за мониторинг на микробиолошки контаминанти
1. Мостри од спадолед	30 мостри од спадолед ќе се земат од секој од предвидените градови во Р.М.	јуни-септември 2010	150 ден	30 мостри по 100 мл спадолед (3 L)	36 000,00 МКД	40 000,00 МКД	36 000,00 МКД	128 000,00 МКД	/	/	240 000,00 МКД
2. Мостри од слаткарски производи	30 мостри од	април-јуни 2010	150 ден	30 парчиња	4 500 МКД	5 000 МКД	150 МКД (4 500 МКД вкупно)	540 МКД (16 000 МКД)	/	/	30 000 МКД

слаткарски производи	Март-јуни 2010	150 ден	слатки од 100-150 г (6-9кг)	Вкупни трошоци за плаќање на мострата (за трговецот произво- дителот)	Дополнит елни трошоци за инспек- торите за изведува- ње на мостри- рањето (дневни- ци, патари- ни, тро-	Трошоци за достава на поединеч- на мостра во лаборатор ија	Трошоци за анализа на мострите во лаборатор ија	Дополнителни трошоци за анализа на мострите во акредити- рана лабораторија	Вкупно планирани средства за мониторинг на резидуи од пестициди во земјодел- ски производи
3. Мостри од производи од живинско месо за консумација по термичка обработка – пилешки стек.	Март-јуни 2010	150 ден	30 парчиња од 150-200 г	4 500 МКД	5 000 МКД	150 МКД (4 500 МКД вкупно)	540 МКД (16 000 МКД)	/	30 000 МКД
4. Мостри од чоколадо, чоколадо и какао во прав	Јуни- септемвр и 2010	150 ден	30 мостри по 100 г (3 кг)	4 500 МКД	5 000 МКД	150 МКД (4 500 МКД вкупно)	540 МКД (16 000 МКД)	/	30 000 МКД
5. Мостри од мелено месо освен од живина (плескавица, кебапи, свинска вешалица)	Јуни- октомври 2010	150 ден	30 мостри од по 150- 200 г	4 500 МКД	5 000 МКД	150 МКД (4 500 МКД вкупно)	540 МКД (16 000 МКД)	/	30 000 МКД
6. Мајонез, преливи од мајонез и салати со мајонез	Јуни- октомври 2010	150 ден	30 мостри од по 500 г	4 500 МКД	5 000 МКД	150 МКД (4 500 МКД вкупно)	540 МКД (16 000 МКД)	/	30 000 МКД
7. Претходно исечкан зеленчук	март- септемвр и 2010	150 ден	30 мостри од по 400- 500 г	4 500 МКД	5 000 МКД	150 МКД (4 500 МКД вкупно)	540 МКД (16 000 МКД)	/	30 000 МКД
8. Печурки готови за консумирање без термичка обработка	Март- септемвр и 2010	150 ден	30 мостри од по 400- 500 г	4 500 МКД	5 000 МКД	150 МКД (4 500 МКД вкупно)	540 МКД (16 000 МКД)	/	30 000 МКД
II. Земање на мостри од земјоделски производи (за анализа на присуство на активни материи од пестициди)	февруари -декември 2010	Цена на храната во малопрод ажба	Количе- ство на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупни трошоци за плаќање на мострата (за трговецот произво- дителот)	Дополнит елни трошоци за инспек- торите за изведува- ње на мостри- рањето (дневни- ци, патари- ни, тро-	Трошоци за достава на поединеч- на мостра во лаборатор ија	Трошоци за анализа на мострите во лаборатор ија	Дополнителни трошоци за анализа на мострите во акредити- рана лабораторија	Вкупно планирани средства за мониторинг на резидуи од пестициди во земјодел- ски производи

				18 600, 00 МКД	шоци за возилото (ИТН)	210 000, 00 МКД	315 000, 00 МКД	1 575 000 МКД	1 890 000, 00 МКД	6 930 000, 00 МКД	10 938 600, 00 МКД
1. Мостри од домати од раноградинарско производство – Гевгелско-Валандовски, Струмички, Скопски регион.	5 мостри од домати ќе се земат од секој од трите региони (15 вкупно)	април-мај 2010	100 МКД за 1 кг	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	1 500 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	521 500, 00 МКД
2. Мостри од домати Гевгелско-Валандовски, Струмички, Скопски регион.	5 мостри од домати ќе се земат од секој од трите региони (15 вкупно)	август-септември 2010	50 МКД за 1 кг	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
3. Мостри од пиперки (раноградинарско производство) од Струмичкиот, Гевгелско-Валандовскиот и Радовишкиот регион.	5 мостри од пиперки ќе се земат од секој од трите наведени региони (15 вкупно)	април-мај 2010	100 МКД за 1 кг	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	1 500 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	521 500, 00 МКД
4. Мостри од пиперки од Струмичкиот, Гевгелско-Валандовскиот и Радовишкиот регион.	5 мостри од пиперки ќе се земат од секој од трите наведени региони (15 вкупно)	август-септември 2010	50 МКД за 1 кг	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
5. Мостри од морков во Скопскиот, Битолскиот и Беровскиот регион	5 мостри ќе се земат од трите наведени региони (15 вкупно)	септември – октомври 2010	50 МКД за 1 кг	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД

6. Мостри од млад компир од Струмичкиот, Гевгелискиот и Неготинскиот регион	5 мостри од млад компир ќе се земат од трите наведени региони (15 вкупно)	април-мај 2010	100 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	1 500 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	521 500, 00 МКД
7. Мостри од компир од Скопскиот, битолскиот и Беровскиот компир	5 мостри ќе се земат од трите наведени региони (15 вкупно)	септември - октомври 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
8. Мостри од краставици (раноградинарско производство) од Струмичкиот, Гевгелиско-Валандовскиот и Скопскиот регион	5 мостри од краставици ќе се земат од трите наведени региони (15 вкупно)	април-мај 2010	100 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	1 500 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	521 500, 00 МКД
9. Мостри од краставици од Струмичкиот, Гевгелиско-Валандовскиот и Скопскиот регион	15 мостри вкупно ќе се земат од трите наведени региони	август-септември 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
10. Мостри од коришони од Скопскиот, Струмичкиот и Гевгелиско-Валандовскиот регион	15 мостри вкупно ќе се земат од трите наведени региони	октомври-ноември 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
11. Мостри од млад кромид од Струмичкиот, Гевгелиско-	15 мостри вкупно од млад кромид	мај-јуни 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД

се земат од наведените региони							000, 00 МКД за 15 мостри	МКД вкупно)	МКД вкупно)	МКД
Валандовскиот регион.										
12. Мостри од кромид од регионот на Прилеп-Бучин, Гостривар, Скопје	септемвр и 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
13. Мостри од грашок во Скопскиот, Струмичкиот и Тетовскиот регион	април-мај 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
14. Мостри од зелка од Повардарскиот и Струмичкиот и Тетовскиот регион	април-мај 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
15. Мостри од јаболки од Тетовскиот, Ресенскиот и Охридскиот регион	октом-ври-ноември 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
16. Мостри од грозје од Тиквешкиот, Скопскиот и Велешкиот регион	август-септемвр и 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
17. Мостри од лубеница од Скопскиот, Струмичкиот и Гевгелиско-Валандовскиот	Септем-ври 2010	20 МКД по 1 кг	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	300 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 300, 00 МКД

регион	15 мостри вкупно ќе се земат од наведените региони	мај-јуни 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	мостри за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
18. Мостри од вишни од Скопскиот, Охридскиот и Битолскиот регион	15 мостри вкупно ќе се земат од наведените региони	мај-јуни 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
19. Мостри од праски од Скопскиот, Повардарскиот (Росоманскиот) и Скопскиот регион	15 мостри вкупно ќе се земат од наведените региони	мај-јуни 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
20. Мостри од јагоди од Скопскиот, Тетовскиот и Охридскиот регион	15 мостри вкупно ќе се земат од наведените региони	мај-јуни 2010	50 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	750 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	520 750, 00 МКД
21. Мостри од круши од Скопскиот, Тетовскиот и Охридскиот регион	15 мостри вкупно ќе се земат од секој од наведените региони	мај-јуни 2010	70 МКД	15 кг вкупно (1 мостра = 1кг)	1050 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно 15 000, 00 МКД за 15 мостри	5 000 МКД за 1 мостра (75 000 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00 МКД вкупно)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	521 050, 00 МКД
III. Земање на мостри од индустриски преработки на земјоделски производи од домашно производство за анализа на нивото на активни материи од пестициди	Број на вкупно земени мостри	јануари – декември 2010	Цена на храната во малопрод акција	Количе- ство на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупни трошоци за плаќање на мострата (за трговецот произво- дителот)	Дополнит елни трошоци за инспек- торите за изведува ње на мостри- рањето (дневни- ци, патари- ни, тро- шоци за возилото итн)	Трошоци за достава на поединеч а мостра во лаборатор ија	Трошоци за анализа на мострите во акредити- рана лаборато- рија (DHL, FedEx)	Трошоци за анализата во акредити- рана лаборато- рија	Вкупно планирани средства за мониторинг на резидуи од пестициди во индуст- риски преработки	

1. Мостри од ајвар од 3 производителски објекти (индустриски објект)	од секој индустриски објект ќе се земат по 5 мостри (вкупно 15 мостри)	100 МКД парче (мостра)	15 парчиња (15 мостри)	13 800, 00 МКД	1 500 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра (15 000 МКД)	750 000, 00 МКД	810 000, 00 МКД	3 120 000, 00 МКД	4 998 800, 00 МКД
2. Мостри од лутеница од 3 производителски објекти (индустриски објект)	од секој индустриски објект ќе се земат по 10 мостри (вкупно 30 мостри)	100 МКД парче	30 парчиња	1500 МКД	1 500 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра (30 000, 00 МКД)	5 000 МКД за 1 мостра (150 000, 00 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (90 000, 00)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (330 000,00 МКД)	596 500, 00 МКД
3. Мостри од конзервирани пиперки од 3 производителски објекти (индустриски објект)	вкупно 6 мостри ќе се земат	100 МКД за 1 kg	6 мостри по 1 kg	600 МКД	600 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра (30 000, 00 МКД вкупно)	5000 МКД за 1 мостра (30 000, 00 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (36 000, 00 МКД вкупно за 6 мостри)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (142 000, 00 МКД)	224 600, 00 МКД
4. Мостри од кечап (3 индустриски објекти)	вкупно 6 мостри ќе се земат	100 МКД за 1 kg	6 мостри по 1 kg	600 МКД	600 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра (6 000 МКД вкупно)	5000 МКД за 1 мостра (30 000, 00 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (36 000, 00 МКД вкупно за 6 мостри)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (142 000, 00 МКД)	224 600, 00 МКД
5. Мостри од пире од домати (3 индустриски објекти)	вкупно 6 мостри ќе се земат	100 МКД за 1 L	6 мостри по 1 L	600 МКД	600 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра (6 000 МКД вкупно)	5000 МКД за 1 мостра (30 000, 00 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (36 000, 00 МКД вкупно за 6 мостри)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (142 000, 00 МКД)	224 600, 00 МКД
6. Мостри од сок од домати (3 индустриски објекти)	вкупно 6 мостри ќе се земат	100 МКД за 1 L	6 мостри по 1 L	600 МКД	600 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра (6 000 МКД вкупно)	5000 МКД за 1 мостра (30 000, 00 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (36 000, 00 МКД вкупно за 6 мостри)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (142 000, 00 МКД)	224 600, 00 МКД
7. Мостри од конзервирани коришони (3 индустриски објекти)	вкупно 6 мостри ќе се земат	200 МКД за 1 kg	6 мостри по 1 kg	1 200 МКД	1 200 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра (6 000 МКД вкупно)	5000 МКД за 1 мостра (30 000, 00 МКД вкупно)	6 000 МКД за 1 мостра (36 000, 00 МКД вкупно за 6 мостри)	22 000, 00 МКД за 1 мостра (142 000, 00 МКД)	225 200, 00 МКД
8. Мостри од конзервиран карфиол	вкупно 6 мостри ќе	200 МКД за 1 kg	6 мостри по 1 kg	1 200 МКД	1 200 МКД	10 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра	5000 МКД за 1 мостра	6 000 МКД за 1 мостра	22 000, 00 МКД за 1 мостра	225 200, 00 МКД

IV. Земање на мостри на производи за анализа на присуството на тешки метали	Број на вкупно земените мостри	јануари - декември 2010	Цена на храната во малопродажба	Количество на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупни трошоци за плаќање на мострата (за трговецот, производителот)	Дополнителни трошоци за инспекторите за изведување на мостри-рањето (дневници, патаричи, трошоци за возилото итн)	000 МКД вкупно	МКД вкупно	МКД вкупно за 6 мостри	Трошоци за анализа во акредитирана лабораторија	Вкупно планирани средства за мониторинг на тешки метали
1. Земање мостри од пакувана вода за пиење за анализа на тешки метали, 10 објекти за пакувана вода за пиење	по 3 мостри од секој објект за пакувана вода за пиење (30 мостри)	мај-јули 2010	50 МКД	30 мостри – парчиња пакувана вода за пиење	21 000,00 МКД	70 000,00 МКД	120 000,00 МКД	720 000,00 МКД	/	Трошоци за доставата на мострите во лабораторија (DHL, FedEx)	931 000,00 МКД
2. Земање мостри од вино за анализа на тешки метали, 10 винарии	60 мостри вкупно од сите винарии (по 6 мостри од секоја од 10-те винарии)	октомври-декември 2010	300 МКД	60 мостри вино – 60 парчиња	18 000 МКД	30 000,00 МКД	60 000,00 МКД	6 000 МКД за 1 мостра; вкупно 180 000,00 МКД	/	/	468 000,00 МКД
3. Земање мостри од трлезно грозје за анализа на тешки метали- Неготински, Кавадаречки,	по 10 мостри од секој регион (30 мостри)	август – септември 2010	50 МКД	30 мостри (30 кг грозје)	1 500 МКД	10 000,00 МКД	30 000,00 МКД	6 000 МКД за 1 мостра; вкупно 180 000,00 МКД	/	/	221 500,00 МКД

Велешки регион						Вкупни трошоци за плаќање на мострата (за трговачот-производителот)	Дополнителни трошоци за инспекторите за изведување на мострирањето (дневници, патарини, трошоци за возилото итн)	Трошоци за достава на поединечна мостра во лабораторија	Трошоци за анализа на мострите во лабораторија	Трошоци за анализа на мострите во акредитирана лабораторија (DHL, FedEx)	Трошоци за анализата во акредитирана лабораторија	Вкупно планирани средства за мониторинг на микотоксини
V. Земање на мостри од производи за анализа на присуство на афлатоксини	Број на вкупно земените мостри храна	Јануари – декември 2010	Цена на храната во малопродажба	Количество на мостра од секој производ кој ќе се земе	18 000,00 МКД	270 000,00 МКД	540 000,00 МКД	1 620 000,00 МКД	2 448 000,00 МКД	/	/	2 448 000,00 МКД
1. Земање мостри од бел леб за анализа на афлатоксини	60 мостри		50 МКД (1 кг)	60 мостри (60 кг)	3 000 МКД	30 000,00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 60 000,00 МКД	3 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 180 000,00 МКД	/	/	/	273 000,00 МКД
2. Земање мостри од црн леб за анализа на афлатоксини	60 мостри		50 МКД (1 кг)	60 мостри (60 кг)	3 000 МКД	30 000,00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 60 000,00 МКД	3 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 180 000,00 МКД	/	/	/	273 000,00 МКД
3. Земање мостри од интегрален леб за присуство на афлатоксини	60 мостри		100 МКД (1 кг)	60 мостри (60 кг)	6 000 МКД	30 000,00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 60 000,00 МКД	3 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 180 000,00 МКД	/	/	/	273 000,00 МКД
4. Земање мостри од	60 мостри		50 МКД	60 мостри	3 000 МКД	30 000,00 МКД	1 000 МКД	3 000 МКД	/	/	/	273 000,00 МКД

		(за 1 кг)	(60 кг)		МКД	за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 60 000, 00 МКД	за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 180 000, 00 МКД	/		МКД
брашно за анализа на афлатоксини	60 мостри	50 МКД (1 кг)	60 мостри (60 кг)	3 000 МКД	30 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 60 000, 00 МКД	3 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 180 000, 00 МКД	/		273 000, 00 МКД
5. Земање мостри од бел леб за анализа на охратоксин А	60 мостри	50 МКД (1 кг)	60 мостри (60 кг)	3 000 МКД	30 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 60 000, 00 МКД	3 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 180 000, 00 МКД	/		273 000, 00 МКД
6. Земање мостри од црн леб за анализа на охратоксин А	60 мостри	100 МКД (1 кг)	60 мостри (60 кг)	6 000 МКД	30 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 60 000, 00 МКД	3 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 180 000, 00 МКД	/		273 000, 00 МКД
7. Земање мостри од интегрален леб за анализа на охратоксин А	60 мостри	50 МКД (за 1кг)	60 мостри (60 кг)	3 000 МКД	30 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 60 000, 00 МКД	3 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 180 000, 00 МКД	/		273 000, 00 МКД
8. Земање мостри од брашно за анализа на охратоксин А	60 мостри	100 МКД (за 1 L)	60 мостри (60 кг)	6 000 МКД	30 000, 00 МКД	1 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 60 000, 00 МКД	3 000 МКД за 1 мостра; вкупно за 60 мостри - 180 000, 00 МКД	/		273 000, 00 МКД
9. Земање мостри од сок од јаболки за анализа на присуство на патулин	60 мостри									
Вкупно:										19 556 400,00 МКД

6. Средства за реализација

Финансиските средства за реализација на оваа мониторинг програма се обезбедени во Буџетот на Република Македонија за 2010 година, Раздел 19001 – Министерство за здравство, сметка 631, Потпрограма 40 – Дирекција за храна.

7. Завршна одредба

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-1517/1
23 март 2010 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески, с.р.**

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И
ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ****826.**

Врз основа на член 29, став 9 од Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08 и 83/09), министерот за животна средина и просторно планирање донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА КРИТЕРИУМИТЕ КОИШТО ТРЕБА ДА СЕ
ИСПОЛНАТ ЗА ДОБИВАЊЕ НА ЕКОЛОШКА
ОЗНАКА ЗА МЕБЕЛ****Член 1**

Со овој правилник се пропишуваат критериумите коишто треба да се исполнат за добивање на еколошка ознака за мебел, како и начинот и постапката за нивно утврдување.

Член 2

Одредени изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

„Мебел“ е група на производи составени од самостојни и/или вградени делови, кои се употребуваат за чување, закачување, лежење, седење, работење и јадење, доколку тие припаѓаат на најмалку една од следните подгрупи:

(а) Мебел за домаќинството кој се употребува во внатрешни простории, вклучувајќи го мебелот за деца. Во оваа подгрупа не влегуваат душеците;

(б) Мебел направен по мера според договорот, во кој влегува целокупниот мебел што се употребува во внатрешни простории (пример се употребува внатре во домови или згради), за деловни потреби, како што е канцеларискиот или училишниот мебел, мебелот во ресторани и хотелите. Во оваа подгрупа не влегува мебелот наменет за употреба на отворено.

Во групата од став 1 од овој член не влегуваат техниката опрема и предмети.

„Барател“ е правно или физичко лице кое поднело барање до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина за добивање на еколошка ознака за мебел.

Член 3

Критериумите коишто треба да ги исполнува мебелот се поделени во 5 (пет) категории, кои се дадени во Прилогот кој е составен дел на овој правилник.

Член 4

Одредбите на овој правилник имаат за цел да се обезбеди:

- употреба на материјали произведени на одржлив начин;
- намалување на употребата на опасни супстанции и намалување на емисија на штетни супстанции, и
- зголемена издржливоста на производот.

Критериумите се одредени на начин со кој се промовира означувањето на мебелот кој има помало влијание врз животната средина во однос на друг ист таков производ.

Член 5

Секој критериум содржи специфични барања за проценка и верификација.

За одредени случаи, покрај методите на тестирање утврдени со критериумите од овој правилник може да се употребат и други методи, доколку органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина (во понатамошниот текст: надлежен орган) прифати дека тие се еквивалентни на предвидените за секој критериум.

Доколку за верификацијата не се потребни тестови, надлежниот орган треба да ја заснова одлуката на изјави и документација обезбедена од страна на барателот и/или од независни верификации.

Во определени случаи, кога е тоа потребно, надлежниот орган може да бара дополнителна документација и/или може да изврши независна верификација.

Надлежниот орган ги зема во предвид признатите системи за управување со животната средина како што се EMAS или ISO 14001 при оценувањето на барањето и исполнувањето на критериумите.

Член 6

Барателот кој ги исполнува критериумите за добивање на еколошка ознака за мебел на пакувањата на мебелот може да стави еколошка ознака, каде во текстуалниот дел на ознаката го става текстот: МЕБЕЛ.

Член 7

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-2470/8
25 март 2010 година
Скопје

Министер за животна средина
и просторно планирање,
д-р **Нецати Јакупи**, с.р.

ПРИЛОГ**ЕКОЛОШКИ КРИТЕРИУМИ****КРИТЕРИУМИ ЗА СОСТАВНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ****1. Опис на производот**

Описот на производот треба да обезбедува: функционален опис, името на производот или референтниот код, доколку се достапни различни подвидови од истиот производ се става и описот на подвидот.

Исто така, треба да се обезбедат информации за вкупната тежина на производот w/w (во натаможниот текст w/w), и материјалите употребени за производство, вклучувајќи ги и малите делови (штрафови и зглобови), и нивната тежина.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи опис на производот во кој погоре споменатите информации ќе бидат вклучени.

1.1 Собирање на податоци за употребената електрична енергија

Податоци за употребената енергија во материјалите коишто биле употребени во мебелот треба да бидат пресметани и обезбедени од барателот врз основа на Csi - просечната енергетска потрошувачка поврзана со изработката и производството на материјалите. Од барателот ќе се обезбеди табела со Csi податоци, која ќе биде достапна на веб страната на барателот и на веб страна за еколошка ознака на надлежниот орган и доколку е можно на веб страната на Европската Унија за еколошка ознака.

Пресметката на употребената енергија во производството на материјалите што се дел од еко-означениот мебел, треба да биде направена од барателот врз основа на основата на Csi - просечната енергетска потрошувачка пресметана според формулата дадена во Листата 3 кој е составен дел на овој прилог. Различни податоци од оние на Csi можат да бидат употребени од барателот, доколку се докаже дека се попрецизни отколку Csi вредностите.

Податоците за потрошувачката на енергија ќе биде приложен за секој дел од кој е составен мебелот и треба да бидат вклучени во досието на критериумот 1 за опис на производот.

КРИТЕРИУМИ ЗА МАТЕРИЈАЛИ**Главни побарувања:****1.2. Барања за материјали:**

А) Употребата за материјали кои припаѓаат во една од следниве класи на материјали:

- масивно дрво,
- материјали чија основа е дрво,
- алуминиум,
- челик,
- пластика,
- текстил,
- кожа,
- стакло,
- ПУР пена,
- пена од латекс,
- перја,

е можно само доколку материјалите одговараат со „специфични барања на материјалите“ и критериумите за површински третман кога се соодветни.

Материјалите коишто припаѓаат на една или повеќе од споменатите класи, на барање на барателот можат да бидат исклучени од исполнување на „специфични барања на материјалите“, но само во случај ако се во согласност со критериумите 1.2 В) и 1.3, доколку тие спаѓаат во еко-означениот мебел во вкупен износ под 3% од тежината.

Овие исклучоци се однесуваат за секој тип на материјал кој што следи:

- Масивно дрво: За секој вид на класа;
- Плочи чија основа е дрво: За секој вид на дрвена плоча (пр. лесонит, шперплоча и слично);
- Пластика: За полимери;
- За вид на ткаенина: Како што е пропишано во критериумите за еколошка ознака за текстил;
- Алуминиум: Сите видови. Алуминиумот е вклучен како подтип на металот, поради што не се прави разлика помеѓу различните типови на алуминиум;
- Челик и челик што не рѓосува: Сите видови. Челикот е вклучен како подтип на металот, поради што не се прави разлика помеѓу различните видови на челик и челик што не рѓосува.
- ПУР пена и латекс: Сите видови. Тие се подтипови на пластиката, поради што не се прави разлика помеѓу различните типови на ПУР пена и латекс, од причина што тие претставуваат вид на пластика;
- Кожа, пердуви и мов (мали пердучиња): Сите видови.

Б) Материјалите поинакви од оние опфатени со „специфични барања на материјалите“ и критериумите за површинска обработка и монтажа (склопување) на мебел, треба да бидат дозволени само ако следниве услови се исполнети:

- да се во согласност со критериумите 1.3. В) и 1.3 и
- да се содржат во еко-означениот мебел во износ од < 3% (w/w), .

В) Вкупниот процент на сите материјали со исклучок на оние барања што се дадени под А) и Б) не треба да изнесува повеќе 10 % (w/w) од финалниот еко-означен производ.

Проценка и верификација: Во досието на критериумот 1.1, барателот треба да приложи изјава за исполнување на овој критериум со информации кои треба да бидат обезбедени за оние материјали кои се исклучени од исполнување на условите од „специфични барања на материјалите“. Пресметката на процентот на материјалите кои се исклучени, во зависност од критериумите 1.2 А), Б) и В), треба исто така да ја вклучува и можната количина од таквите материјали во составните елементи, без оглед кој и да е процентот на составните елементи во финалниот еко-означен мебел.

1.3 Штетни супстанции

Не треба да бидат дозволени никакви супстанции ниту препарати во производниот процес на материјалите кои се користат во еко-означениот мебел, кои:

А) содржат:

- олово, кадмиум, хром (VI) жива, вклучувајќи ги и нивните компоненти;
- три-органски калајни состојки. Моно и ди-органски состојки може да се користат доколку не содржат три-органски калајни состојки;
- доколку кога се аплицираат се пропишани некои од следниве ризици (или нивни комбинации): R 40, R 45, R 46, R 49, R 50, R 51, R 52, R 53, R 60, R 61, R 62, R 63, R 68, како што се пропишани во Директивата 67/548/ЕЕС вклучувајќи ги и нејзините понатамошни измени. Ова барање не се однесува на супстанции кои во процесот на аплицирање ја менуваат нивната хемиска природа и не влегуваат во ниту една од R класификациите набројани погоре, и кои остануваат во количина помала од 0.1% во споредба со количината која ја имале пред да се процесира аплицирањето.

Проценка и верификација: Барателот или неговите снабдувачи треба да приложат изјава за исполнување на овој критериум заедно со информациите кои ќе покажат дека го исполнува овој критериум.

2. БАРАЊА ЗА СПЕЦИФИЧНИ МАТЕРИЈАЛИ**2.1. Масивно дрво****2.1.1) Одржливо управувани шуми**

А) Сите необработени шумски масивни дрва треба да потекнуваат од шуми во кои се имплементираат принципи и мерки кои се стремат кон обезбедување на одржливо управувани шуми.

Во Европа, принципите и мерките, набројани горе, треба да кореспондираат со дефиницијата на одржливо управувани шуми (ОУШ) (Sustainable Forest Management – SFM) која беше усвоена со Резолуцијата 1 на втората министерска конференција за заштита на шумите во Европа (Хелсинки, 16 -17 Јуни 2003), Пан-Европските директиви на оперативни ниво за одржлив шумски менаџмент, потпишана на третата министерска конференција за заштита на шумите во Европа (Лисабон 2-4 Јуни 1998), и надополнетите пан-европски индикатори за ОШУ, усвоени на MCPFE состанокот на експертско ниво одржан на 7-8 Октомври 2002 година, кои беа усвоени на четвртата министерска конференција за заштита на шумите во Европа (Виена, 28-30 Април 2003 година). Надвор од Европа тие треба да бидат во согласност со UNCED, принципи на шумите (Рио де Женеиро, Јуни 1992), и каде е соодветно, со критериумите или упаствата за одржливо управувани шуми, усвоени на меѓународно и регионално ниво (ITTO), Монреалскиот процес, Процесот од Тарапото, UNEP/FAO, Иницијативата на афричката сува зона). Додека надвор од Европа тие треба да бидат во согласност со принципите на Конференција на обединетите нации за животна средина и развој - United Nations Conference on Environment and Development – UNCED (во натамошниот текст UNCED). Доколку се употребуваат дрва кои потекнуваат од Република Македонија, тие треба да бидат обезбедени од шуми со кои се стопанисува согласно принципите за одржлив развој, каде е назначен субјект за нивно управување.

Б) Најмалку 50 % од необработеното масивно дрво, како што е пропишано во критериумот 2.1.1 А.) треба да потекнува од шуми што се управуваат на одржлив начин - одржливо управувани шуми, кои што се сертифицирани од независен субјект за сертифицирање на шумите, исполнувајќи ги критериумите кои се набројани во делот 15 на резолуцијата на Советот од 15 декември 1998 на шумската стратегија за ЕУ и понатамошен развој. Доколку се употребени дрва кои потекнуваат од Република Македонија за истите треба да постои по-

тврда дека со шумите се постапува на одржлив начин издадена од органот на државната управа надлежен за работите од областа на шумарството или од него друг назначен орган.

В) Дрво од шумите кои не се сертифицирани како одржливо управувани не треба да потекнува од:

- Нелегално сечење - Нелегално сечено дрво е дрво кое што е сечено, купено, или транспортирано на начин кој што не е во согласност со позитивните прописите во Република Македонија (како на пример прописите кои се однесуваат на CITES конвенцијата и видовите опфатени со неа, прописите за перење на пари, корупција и поткупување, како и други релевантни позитивни прописи).

- Генетски модифицирани дрва - Дрво од генетски модифицирани дрва: кое што било индуцирано на начин кој довел до промена во генетската структура (определувањето на генетските модификации се врши согласно дефиницијата утврдена во ЕУ директивата 2001/18/ЕС за ограничено ослободување на генетски модифицирани организми во животната средина и Законот за генетски модифицирани организми („Сл. Весник на РМ 35/08)). При ова не се исклучуваат традиционалните програми за размножување на дрва, доколку тие произлегуваат од примена на техниките за генетска модификација.

- Не-сертифицирани строго заштитени корисни шуми - Строго заштитените корисни шуми се шуми кои имаат еден или повеќе од следниве атрибути:

- А) Шумските области имаат глобално, регионално и национално значење:

- концентрација на биодиверзитетски вредности (на пример: ендемски, заштитени или загрозувани видови) и/или;

- пространи шуми значајни за пределот, во кои внатре самостојно или одгледувани и управувани од друг, опстојуваат повеќе видови во својата природна средина и широко се распространети.

- Б) Шумски области на кои им се заканува опасност од загрозување или содржат ретки, загрозувани, и екосистеми на кои им се заканува опасност од загрозување.

- В) Шумски области кои ги обезбедуваат основни функции на природата во критични ситуации (на пример: заштита на водотеците, контрола на ерозија).

- Г) Шумски области кои ги задоволуваат основните потреби на локалното население и заедници (на пример: за живот и здравје) и/или се значајни за традиционалниот културен идентитет на локалното население и заедници, (на пример: областите на екологијата, економијата, културата или значењето на религијата препознаена во соработка со локалното население и заедници).

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди соодветна документација во која се означени типовите, количините и потеклото на дрвото употребено во еко-означениот мебел. Потеклото на необработеното масивно дрво треба да биде прикажано со доволна прецизност за да може да се контролира, кога е соодветно.

- За необработено масивно дрво кое што потекнува од сертифицирани одржливо управувани шуми, барателот треба да приложи соодветни сертификати, заедно со документацијата и со која ќе се покаже дека сертификатот точно ги исполнува принципите и мерките од одржливото шумско управување, како што е споменато во критериумот 2.1.1 А).

- За необработено масивно дрво кое потекнува од шуми кои не се сертифицирани како одржливо управувани шуми, барателот или оној кој го снабдува треба да приложи соодветни изјави заедно со документацијата за закуп и правилата за управување и со кои ќе ги потврдат исполнувањата на барањата од критериумите 2.1.1 А) и 2.1.1 В).

2.1.2) Импрегнирани супстанции и презервативи

Необработеното дрво после сечењето, не треба да биде третирано со супстанции и препарати кои содржат некоја од следниве пестициди:

- Пестициди кои согласно класификацијата на Светска здравствена организација (во натамошниот текст: СЗО) се класифицирани по опасност како класа 1а (екстремно опасни);

- Пестициди кои согласно класификацијата на СЗО се класифицирани по опасност како класа 1б (високо опасни);

Обработката на дрвото треба да биде во согласност со одредбите на Директивата 79/117/ЕЕС за пуштање во промет и употреба на продукти за заштитени растенија, кои содржат одредени активни супстанции, и Директивата 76/769/ЕЕС за продажбата и употребата на опасни супстанции и препарати.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи изјава која ќе покаже дека го исполнува овој критериум.

2.2) Материјали од дрво

Готовите или полу-готовите материјали од дрво, и дрвени материјали кои се обложени со пластика, или ламинирана пластика, метал или некој друг материјал за обложување, покрај исполнувањето на условите од овој критериум, треба да ги исполнуваат и условите од критериумите за површинска обработка.

2.2.1) Одржливо управувани шуми

А) Сите необработени шумски дрва треба да потекнуваат од шуми во кои се имплементираат принципи и мерки кои се стремат кон обезбедување на одржливо управувани шуми.

Во Европа, принципите и мерките, набројани горе, треба да кореспондираат со дефиницијата на одржливо управувани шуми (ОВШ) (Sustainable Forest Management – SFM) која беше усвоена со Резолуцијата 1 на втората министерска конференција за заштита на шумите во Европа (Хелсинки, 16 -17 Јуни 2003), Пан-Европските директиви на оперативно ниво за одржлив шумски менаџмент, потпишана на третата министерска конференција за заштита на шумите во Европа (Лисабон 2-4 Јуни 1998), и надополнетите пан-европски индикатори за ОШУ, усвоени на MCPFE состанокот на експертско ниво одржан на 7-8 Октомври 2002 година, кои беа усвоени на четвртата министерска конференција за заштита на шумите во Европа (Виена, 28-30 Април 2003 година). Надвор од Европа тие треба да бидат во согласност со UNCED, принципи на шумите (Рио де Женеиро, Јуни 1992), и каде е соодветно, со критериумите или упаствата за одржливо управувани шуми, усвоени на меѓународно и регионално ниво (ИТТО), Монреалскиот процес, Процесот од Тарапото, UNEP/FAO, Иницијативата на афричка сува зона). Додека надвор од Европа тие треба да бидат во согласност со принципите на Конференција на обединетите нации за животна средина и развој - United Nations Conference on Environment and Development – UNCED (во натамошниот текст UNCED). Доколку се употребени дрва кои потекнуваат од Република Македонија, тие треба да бидат обезбедени од шуми со кои се стопанисува согласно принципите за одржлив развој, каде е назначен субјект за нивно управување.

Б) Најмалку 20 % од необработеното шумско дрво, како што е пропишано во критериумот 2.2.1 А.) треба да потекнува од шуми што се управуваат на одржлив начин - одржливо управувани шуми, кои што се сертифицирани од независен субјект за сертифицирање на шумите, исполнувајќи ги критериумите кои се наброја-

ни во делот 15 на резолуцијата на Советот од 15 декември 1998 на шумската стратегија за ЕУ и понатамошен развој. Доколку се употребени дрва кои потекнуваат од Република Македонија за истите треба да постои потврда дека со шумите се постапува на одржлив начин издадена од органот на државната управа надлежен за работите од областа на шумарството или од него друг назначен орган.

В) Дрво од шумите кои не се сертифицирани како одржливо управувани не треба да потекнува од:

- Нелегално сечење - Нелегално сечено дрво е дрво кое што е сечено, купено, или транспортирано на начин кој што не е во согласност со позитивните прописите во Република Македонија (како на пример прописите кои се однесуваат на CITES конвенцијата и видовите опфатени со неа, прописите за перење на пари, корупција и поткупување, како и други релевантни позитивни прописи).

- Генетски модифицирани дрва - Дрво од генетски модифицирани дрва: кое што било индуцирано на начин кој довел до промена во генетската структура (определувањето на генетските модификации се врши согласно дефиницијата утврдена во ЕУ директивата 2001/18/ЕС за ограничено ослободување на генетски модифицирани организми во животната средина и Законот за генетски модифицирани организми („Сл. Весник на РМ 35/08)). При ова не се исклучуваат традиционалните програми за размножување на дрва, доколку тие произлегуваат од примена на техниките за генетска модификација.

- Не-сертифицирани строго заштитени корисни шуми - Строго заштитените корисни шуми се шуми кои имаат еден или повеќе од следниве атрибути:

- А) Шумските области имаат глобално, регионално и национално значење:

- концентрација на биодиверзитетски вредности (на пример: ендемски, заштитени или загрозувани видови) и/или;

- пространи шуми значајни за пределот, во кои внатре самостојно или одгледувани и управувани од друг, опстојуваат повеќе видови во својата природна средина и широко се распространети.

- Б) Шумски области на кои им се заканува опасност од загрозување или содржат ретки, загрозувани, и екосистеми на кои им се заканува опасност од загрозување.

- В) Шумски области кои ги обезбедуваат основни функции на природата во критични ситуации (на пример: заштита на водотеците, контрола на ерозија).

- Г) Шумски области кои ги задоволуваат основните потреби на локалното население и заедници (на пример: за живот и здравје) и/или се значајни за традиционалниот културен идентитет на локалното население и заедници, (на пример: областите на екологијата, економијата, културата или значењето на религијата препознаена во соработка со локалното население и заедници).

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди соодветна документација во која се означени типовите, количините и потеклото на дрвото употребено во еко-означениот мебел. Потеклото на необработеното дрво (на пр. струготини или влакна) треба да биде прикажано со доволна прецизност за да може да се контролира, кога е соодветно.

- За необработено дрво кое што потекнува од сертифицирани одржливо управувани шуми, барателот треба да приложи соодветни сертификати, заедно со документацијата и со која ќе се покаже дека сертификатот точно ги исполнува принципите и мерките од одржливото шумско управување, како што е споменато во критериумот 2.2.1 А).

- За необработено дрво кое потекнува од шуми кои не се сертифицирани како одржливо управувани шуми, барателот или оној кој го снабдува треба да приложи соодветни изјави заедно со документацијата за закуп и правилата за управување и со кои ќе ги потврдат исполнувањата на барањата од критериумите 2.2.1 А) и 2.2.1 В).

2.2.2) Рециклирани дрвени влакна

Искористеното дрво, струганиците и влакна употребени во производството на материјалите од дрво, треба да се во согласност со одредбите EPF-(ЕПФ), индустриски стандарди како што е пропишано во делот 6 од документот „EPF стандарди за испорака на рециклирано дрво“, од 24 Октомври 2002, дадени во Листата 2 кој е составен дел на овој прилог.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи изјава со која се потврдува дека искористеното (повторно-употребено) дрво е употребено во производство на материјали од дрво. Дополнително, извештаи од спроведен тест треба да бидат презентирани со кои ќе се потврди усогласеноста на граничните вредности како што е пропишано во Листата 2 на овој прилог.

2.2.3) Употреба на опасни супстанции и препарати во производство на материјали од дрво

А) Необработеното дрво не треба да биде третирано со супстанции и препарати кои се набројани во некоја од следниве листи:

- Пестициди кои согласно класификацијата на Светска здравствена организација (СЗО) се класифицирани по опасност како класа 1а (екстремно опасни); и

- Пестициди кои согласно класификацијата на СЗО се класифицирани по опасност како класа 1б (високо опасни).

Обработката на дрвото треба да биде во согласност со одредбите на Директивата 79/117/ЕЕС за пуштање во промет и употреба на продукти за заштита на растенијата, кои содржат одредени активни супстанции, и Директивата 76/769/ЕЕС за продажбата и употребата на опасни супстанции и препарати.

Б) Дрво употребено за правење материјали, не треба да биде третирано со супстанции или препарати, за кои во периодот на аплицирањето се пропишани некои од следниве ризици (или нивни комбинации): R 40, R 45, R 46, R 49, R 50, R 51, R 52, R 53, R 60, R 61, R 62, R 63, R 68, како што е пропишано во Директивата 67/548/ЕЕС вклучувајќи ги и нејзините измени. Овие барања не се однесуваат на супстанции кои во процесот на аплицирање ја менуваат својата хемиска природа и не влегуваат во ниту една од R класификациите набројани погоре, и кои остануваат во количина помала од 0.1% во споредба со количината која ја имале пред да се процесира аплицирањето.

В) Дрвото употребено за правење материјали од дрво не треба да биде обработувано со супстанции кои се класифицирани како канцерогени, штетни за репродуктивниот систем, мутагенски, токсични и алергенски (кога се вдишуваат), во согласност со класификацијата пропишана во Директивата 67/548/ЕЕС, вклучувајќи ги и нејзините измени.

Состојки од слободен формалдехид во производите или препаратите употребени во плочи не треба да достигнуваат 0,3% (w/w). Состојки од слободен формалдехид во агенсите за склопување, адхезиви и лепаци за фурнир или ламинирани дрвени плочи не треба да достигнуваат 0.5 % (w/w).

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи изјава со која се потврдува дека горе споменатите барања се исполнети. За хемиските производи употребени во производство на материјали од дрво треба да се обезбеди документација во која ќе се содржат информации согласно MSDS или друга еквивалентна класификација за опасноста по здравјето на луѓето.

2.2.4) Емисии на формалдехид од необработените сурови материјали од дрво

Емисиите на формалдехид од необработените материјали од дрво во нивната сурова состојба, претходно употребени во обложување, не треба да ги надминуваат ограничувањата на E1 емисии според стандардот EN 13986.

Проценка и верификација: Барателот и/или неговиот снабдувач треба да обезбеди податоци од евиденција дека материјалите направени од дрво се во согласност со барањата за формалдехидот класа E1, во согласност со европските стандарди EN 13986.

2.3) Алуминиум

Рециклиран алуминиум

Сите парчиња од алуминиум употребени во еко-означениот мебел треба да бидат лесно расклопливи.

Доколку вкупниот износ на алуминиум кој се содржи во еко-означениот мебел е над 80 % од финалната тежина на еко-означениот мебел, целиот алуминиум треба да потекнува 100 % од рециклиран материјал.

Површински обработениот алуминиум, покрај исполнувањето на овој критериум, треба да биде во согласност со критериумот за површинска обработка.

Проценка и верификација: Барателот и/или неговиот снабдувач треба да обезбеди документација која ќе покажува согласноста со критериумот. Исто така, информацијата за потрошувачот која ќе оди заедно со мебелот, треба да вклучува текст за тоа колку деловите од алуминиум кои се употребени во еко-означениот мебел можат да се рециклираат или повторно употребат.

2.4) Челик и челик што не рѓосува

Рециклиран челик

Доколку износот на челик во производот содржи повеќе од 50 % (w/w) од вкупната тежина на финалниот производ, употребениот рециклиран материјал во челикот треба да биде најмалку 20 %.

Површинската обработка на челикот, покрај исполнувањето на овој критериум, треба да биде во согласност со критериумот за површинска обработка.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди соодветна документација која ќе покаже дека го исполнува овој критериум.

2.5) Пластика

Полиуретанот и латекс пената употребени во мебелот за пополнување треба исклучиво да се во согласност со барањата за специфични материјали дадени во критериумот 2.5.3 полиуретан и латекс пена.

2.5.1) Пластика за површинско обложување

Пластиката за површинско обложување треба да содржи до 6,5 % (w/w) од вкупната тежина на материјалот на кој директно се направени површински обложувања.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди соодветна документација дека го исполнува овој критериум.

2.5.2) Штетни адитиви

Во еко-означениот мебел не треба да бидат употребени никакви супстанции и препарати кои во производството на полимерите или ко-полимерите и пластики, кои:

А) содржат:

- олово, кадмиум, хромииум (VI), жива, и нивните состојки;

- состојки од три-органски калај. Моно и дво (ди)-органски состојки на калај може да се употребат но само ако не содржат примеси од три-органски калај.

Б) доколку кога се аплицираат се пропишани некои од следниве ризици (или нивни комбинации): R 40, R 45, R 46, R 49, R 50, R 51, R 52, R 53, R 60, R 61, R 62, R 63, R 68, како што се пропишани во Директивата 67/548/ЕЕЦ, вклучувајќи ги и нејзините понатамошни измени. Ова барање не се однесува на супстанции кои во процесот на аплицирање ја менуваат нивната хемиска природа и не влегуваат во ниту една од R класификациите набројани погоре, и кои остануваат во количина помала од 0.1% во споредба со количината која ја имале пред да се процесира аплицирањето.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи изјава во која ќе ги посочи адитивите кои биле користени. Воедно барателот треба да обезбеди соодветна документација (како податоци за безбедноста) која ќе покажува дека го исполнуваат овој критериум.

2.5.3) Полиуретан и латекс пена

Полиуретанот и латекс пената употребени како материјал за пополнување во мебелот треба да се во согласност со релевантните критериуми пропишани во Одлуката 2002/740/ЕС, за воспоставување на еколошки критериуми за душеци за кревети, при што критериумот кој гласи „калај во органска форма“, за еко-означениот мебел ќе се заменува со зборивите „состојки од три - органски калај“.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди една од следните работи: детална документација која ќе покаже дека полиуретанот и латекс пената имаат еко-ознака, или да обезбеди детална документација (тест извештаи, изјави и слично) кои ќе покажуваат дека полиуретанот и латекс пената се во согласност со релевантните критериуми пропишани во Одлуката 2002/740/ЕС.

2.5.4) Употребени рециклирани материјали

Пластиката употребена за друго освен површинско обложување треба да потекнува од производи користејќи најмалку 15 % од употребениот рециклиран материјал

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди документација дека го исполнува овој критериум.

2.6) Текстил (предива и ткаенини)

Сите текстилни предива (влакна) и ткаенини (освен конците употребени за шиене) треба да бидат во согласност со релевантните критериуми донесени со Одлука на Комисијата 2002/371/ЕС, еко-ознаки за текстилни производи, при што во критериумите за текстилни производи, кој гласи „органотински состојки“, критериумот кој гласи „состојки од органски калај“ и критериумот кој гласи „состојки од органски калај“, за еко-означениот за мебел ќе се заменуваат со зборовите „состојки од три-органски калај“.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди една од следните работи: детална документација која ќе покажува дека ткаенините и материјалите имаат еко-ознака или да обезбеди детална документација (тест извештаи, изјави и сл.) како што е пропишано со Одлуката 2002/371/ЕС.

2.7) Кожа

Доколку кожата е присутна во мебелот помалку од < 5% (w/w) од финалниот еко-означен производ кожата треба да ги исполнува критериумите од точките 2.7.1, 2.7.2, 2.7.3, 2.7.4 и 2.7.5

Доколку кожата е присутна повеќе од > 5% (w/w) од финалниот еко – означен производ, кожата треба да е во согласност со сите критериуми од точката „2.7 кожа“.

2.7.1) Присуство на супстанции во кожата на мебелот

Хромот (Cr(VI)), арсенот (As), кадмиум (Cd) и оловото (Pb) не треба да се содржани во кожа која е употребена во мебелот.

Проценка и верификација: Барателот или неговиот снабдувач треба да приложи извештај од спроведен тест при кој се користеле следниве методи за:

- Хром Cr (VI): ISO 20345:2000 или сличен метод (детектирано ограничување на 10 ppm)

- Арсен, кадмиум и олово: Земањето примероци и тестирањето да биде спроведено според CEN TC 309 WI 065-4.3, или барателот и/или неговиот снабдувач може да приложи изјава дека ниедна од овие состојки не биле употребени и кои што можат да се појават како остатоци од овие метали во кожата која е употребена во мебелот.

2.7.2) Формалдехид

Износот на слободен или делумно хидролизирани формалдехид во состојки од кожа не смее да надминува 150 ppm.

Проценка и верификација: Барателот и/или неговиот снабдувач треба да приложи извештај за спроведен тест во кој се користел следниов тест метод: CEN/ISO TS 17226.

2.7.3) Емисија на COD при штавењето

Отпадната вода од штавењето на кожата мора да биде третирана, на самото место или во станици за третман на отпадните води, со цел да се постигне намалување на состојките COD за 85%, пред водата да биде испуштена во површинските води.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи извештај од спроведен тест и соодветни податоци, користејќи ја следнава метода: COD:ISO 6060 за квалитет на водата, со утврдување на барање на хемиска потрошувачка на кислород ХПК - (Chemical Oxygen Demand).

2.7.4) Хром во отпадни води

Отпадните води од штавилниците треба да содржат помалку или еднакво ниво на ≤ 2 мг хром/л.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи извештај за спроведен тест и соодветни податоци користејќи ги следниве тест методи: ISO 9174 или EN 1233 или EN ISO 11885 за хром.

2.7.5) Пентахлорфенол и тетрахлорфенол

Пентахлорфеноли и тетрахлорфеноли како и нивните соли и естери не треба да се употребуваат.

Проценка и верификација: Барателот и/или неговиот снабдувач треба да приложи изјава дека материјалите не ги содржат овие хлорафеноли. Доколку е потребно да се верифицира изјавата, тоа треба да биде направено со примена на следниве тест методи: CEN TC 289 TS 14494

2.7.6) Азо бои - Azo dyes

„Плави обојувачи“ не треба да се користат за бојење на кожа. Воедно, никакви азо бои не треба да се користат кои што може да се поврзат со некои од следниве ароматични амини:

1. 4-aminodiphenyl	(92-67-1)
2. benzidine	(92-87-5)
3. 4-chloro-o-toluidine	(95-69-2)
4. 2-naphthylamine	(91-59-8)
5. o-amino-azotoluene	(97-56-3)

6. 2-amino-4-nitrotoluene	(99-55-8)
7. p-chloroaniline	(106-47-8)
8. 2,4- diaminoanisole	(615-05-4)
9. 4,4'- diaminodiphenylmethane	(101-77-9)
10. 3,3'-dichlorobenzidine	(91-94-1)
11. 3,3'-dimethoxybenzidine	(119-90-4)
12. 3,3'-dimethylbenzidine	(119-93-7)
13. 3,3'-dimethyl-4,4'-diaminodiphenylmethane	(838-88-0)
14. p-cresidine	(120-71-8)
15. 4,4'-methylene-bis-(2-chloroaniline)	(101-14-4)
16. 4,4'-oxydianiline	(101-80-4)
17. 4,4'-thiodianiline	(139-65-1)
18. o-toluidine	(95-53-4)
19. 2,4-diaminotoluene	(95-80-7)
20. 2,4,5-trimethylaniline	(137-17-7)
21. 4-aminoazobenzene	(60-09-3)
22. o-anisidine	(90-04-0)

Проценка и верификација: Барателот и/или неговиот снабдувач(и) треба да приложи изјава дека вакви азо бои не биле користени. Доколку е потребно да се верифицира изјавата, тоа треба да биде направено со употреба на следниве тест методи: CEN TC 289/ISO TS 17234: ограничено на: 30 ppm (Забелешка: неточни резултати се можни за 4-aminoazobenzene, 4-aminodiphenyl и 2-naphthylamine и затоа се препорачува надлежниот орган да спроведе верификација).

2.7.7) Хлороалкани (Chloroalkanes)

Хлороалкани - C 10 – C 13 или супстанции и препарати кои ги содржат овие супстанции во концентрации повисоки од 1%, не треба да бидат употребени за втечување на маснотиите на кожата.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи изјава дека вакви хлороалкани супстанции и препарати не се употребени.

2.7.8) Емисија на испарливи соединенија (VOC) од процесот на обложување со кожа

Вкупните емисии на VOC треба да бидат помали за 7% од граничните вредности 140 г/м², утврдени во Директивата на ЕУ 1999/13/ ЕЦ.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди соодветна документација за пресметка за вкупната употреба на VOC за време на финалното производство, заедно со потребните податоци, тест резултати како и друга документација. Барателот треба да приложи евиденција за купените адхезиви за кожа, глазирати за производство на кожа за последните 6 месеци.

2.8) Стакло

Стаклото треба да биде лесно заменливо во случај на оштетување или кршење.

Проценка и верификација: Производителот на мебел треба да обезбеди документација во кои се содржани инструкции за употреба, за промена на стаклото во случај на оштетување.

2.9) Перја

2.9.1) Третман на отпадни води

Отпадните води од обработката на перјата треба да бидат третирани на местото на создавање или во станици за третман на отпадните води. COD (хемиска потрошувачка на кислород – ХПК - Chemical Oxygen Demand) во отпадната вода, пред да се испушти во површинските води, треба да биде намалена за најмалку 85%.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи тест извештај и соодветни податоци користејќи ги следниве методи: COD ISO 6060 квалитет на вода, за проценка на COD.

2.9.2) Детергенти користени за обработка на перја

За време на обработката на перјата не треба да бидат користени детергенти базирани на нонил фенол етоксилати (nonyl phenol ethoxylates). Детергентите треба да бидат брзо разградливи и никакви фосфати не треба да бидат користени во нивната формулација.

Проценка и верификација: Барателот и/или неговиот снабдувач треба да приложи изјава дека никакви нонил фенол етоксилати и фосфати не биле користени во процесот на обработка на перјата, како и да обезбеди информации со кои се подржува изјавата. Исто така, треба да бидат обезбедени и информации за биоразградливоста на детергентите.

3 КРИТЕРИУМИ ЗА ПОВРШИНСКА ОБРАБОТКА

3) ПОВРШИНСКА ОБРАБОТКА

Површинска обработка се однесува на процесот на површинската обработка на посебни парчиња/составни делови на мебелот или на мебелот во целост.

3.1) Површинска обработка со пластика

Површината на материјалите (пр. дрво, материјали од дрво или метали) може да бидат покриени со пластика доколку пластиката е во согласност со критериумите 2.5.1 за пластика за површинско обложување и 2.5.2. за штетни адитиви.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди соодветна документација дека го исполнува овој критериумот.

3.2) Површинска обработка со метали

Површината на материјалите (пр. дрво, материјали од дрво) можат да бидат покриени со метал само доколку материјалот е во согласност со критериумите 2.3 за алуминиум, и 2.4 за челик.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди соодветна документација дека го исполнува овој критериумот.

3.3) Површинска обработка на пластика, дрво и материјали од дрво поинакви од пластиката и металите

Критериумите за површинска обработка на пластика, дрво и материјали од дрво, споменати подолу, ќе се применуваат доколку обработената пластика, дрво или материјали од дрво се присутни во финалниот еко-означен производ во количини поголема од 1% од тежината на производот.

3.3.1) Штетни супстанции и препарати (вклучувајќи ги и VOC)

Никакви супстанции и препарати не се дозволени во површинската обработка на составните делови на мебелот и на мебелот во целост кои:

А) се класифицирани како канцерогени, штетни за репродуктивниот систем, мутагени, токсични или алергени (кога се вдишуваат) според Директивата 1999/45/ЕС.

Б) содржат халогенирани органски сврзувачки агенси, азидирин и полиазидирини (azidirin, polyaziridins), како и пигменти и адитиви базирани на:

- олово, кадмиум, хром (VI), жива и нивните состојки;
- три-органски состојки од калај. Моно и диоргански состојки може да се користат доколку не содржат примеси од три-органски состојки од калај.

В) доколку кога се аплицираат се пропишани некои од следниве ризици (или нивни комбинации): R 40, R 45, R 46, R 49, R 50, R 51, R 52, R 53, R 60, R 61, R 62, R 63, R 68, како што се пропишани во Директивата 67/548/ЕЕС, вклучувајќи ги и нејзините понатамошни измени. Ова барање не се однесува на супстанции кои во процесот на аплицирање ја менуваат нивната хемиска природа и не влегуваат во ниту една од R класификациите набројани погоре, и кои остануваат во количина помала од 0.1% во споредба со количината која ја имале пред да се процесира аплицирањето.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи изјава дека го исполнува овој критериум, заедно со листа на состојки и документација поврзана со тоа, како на пример листа на материјали и безбедносни податоци.

Г) 1. Хемиските супстанции класифицирани како штетни за животната средина од хемискиот производител/снабдувач согласно ЕУ системот за класификација на хемикалиите (18-ти Амандман на Директивата 67/548/ЕС), не смеат да бидат додадени во супстанции и препарати кои се користат за површинска обработка во количини повеќе од 2% од тежината на производот. Сепак, производите може да содржат до 5 % испарливи органски состојки. Доколку производот треба да се раствори, состојките на растворениот производ не смеат да ги надминуваат претходно споменатите вредности.

Или:

2. Нанесеното количество (мокра боја/лак) од супстанциите класифицирани како штетни за животната средина ќе биде помало од < 14г/м² од нанесената површина, и нанесеното количество (мокра боја/лак) на VOC ќе биде помало од < 35г/м² од нанесената површина.

Барателот може да избира: да ги исполни барањата од Г-1 (основните состојки) или да ги исполни барањата од Г-2 (максимум количество на штетни супстанции по површина)

Проценка и верификација:

1. Барателот треба да приложи изјава дека го исполнува овој критериум заедно со документ кој ќе ја подржи изјавата, вклучувајќи:

- состав на употребениот производ за површинска обработка (неговата рецептура) со ознака на количините и CAS броевите за основните супстанции;
- тест метода и резултати од спроведен тест за сите супстанции присутни во производот, (на пример податоци за 16 референтни точки на еко-токсичност и податоци за употребените тест методи);
- изјава дека сите основни супстанции се декларирани.

2. Снабдувачот со хемикалии е одговорен за обезбедување класификација на хемикалиите како штетни за животната средина, кои треба да бидат направени во согласност со ЕУ системот за класификација на хемикалиите (18-ти амандман од Директивата 67/548/ЕЕС).

Надлежниот орган може да ги побара основните податоци за проценката/класификацијата на супстанциите, при тоа барајќи ја следната документација:

- состав на употребениот производ за површинска обработка (неговата рецептура) со ознака на количините и CAS броевите за основните супстанции;
- тест метода и резултати од спроведен тест за сите супстанции присутни во производот, (на пример податоци за 16 референтни точки на еко-токсичност и податоци за употребените тест методи);
- изјава дека сите основни супстанции се декларирани;
- број на слоеви и количество на производот употребен за покривање, изразени по квадратен метар на површината;
- метод (начин) на апликација.

Следниве степени на ефективност (кои што се фиксни вредности и од кои не смее да се отстапува) ќе се применуваат за пресметка на испуштањата од производот кое настанува со нанесувањето при површинската обработка: апарати за распрскување без рециклирање 50%; апарати за распрскување со рециклирање 70%; електростатично распрскување 65%; распрскување, - своно/диск 80%; валци за лакирање 95%; прекривно лакирање 95%; вакуум лакирање 95%; потопување 95%; плакнење 95%.

3.3.2) Формалдехид

Емисиите на формалдехид што се ослободуваат од супстанциите и препаратите што се употребуваат за површинска обработка, треба да бидат помали од 0.1ppm.

Проценка и верификација: Барателот и/или неговиот снабдувач треба да приложат изјава дека барањето е задоволено, заедно со информацијата за формулација на производот користен при површинскиот третман (пр. безбедносни податоци и податоци за производот).

3.4) Покривање за метали поинакви од пластичите и металите

Критериумите за површинско покривање на металите се применуваат за покривање изнесува максимум од 1% (w/w) од финалниот еко-означен производ.

3.4.1) VOC (Violate organic compound – испарливи органски соединенија)

Дозволената содржината на VOC присутни во производот употребен за покривање изнесува максимум 15% w/w, од кои составот на ароматичните растворувачи мора да биде $\leq 1\%$ од тежината на производот.

Проценка и верификација: Барателот и/или неговиот снабдувач треба да приложат изјава во прилог со документи кои потврдуваат дека го исполнуваат овој критериум.

3.4.2) Штетни супстанции

Не треба да бидат дозволени супстанции ниту препарати во површинска обработка на компоненти или делови на мебелот или на целиот мебел, кои:

А) се класифицирани како канцерогени, штетни за репродуктивниот систем, мутагени, токсични и алергени (кога се вдишуваат) во согласност со ЕУ системот за класификација на штетни супстанции (18-ти амандман од директивата 67/548/ЕЕС);

Б) содржат халогенирани органски сврзувачки агенси, азириди и полиазириди (azidirin, polyaziridins), како и пигменти и адитиви базирани на:

- олово, кадмиум, хром (VI), жива и нивните супстанции;

- доколку кога се аплицираат се пропишани некои од следниве ризици (или нивни комбинации): R 40, R 45, R 46, R 49, R 50, R 51, R 52, R 53, R 60, R 61, R 62, R 63, R 68,) како што се пропишани во Директивата 67/548/ЕЕС вклучувајќи ги и нејзините понатамошни измени. Ова барање не се однесува на супстанции кои во процесот на аплицирање ја менуваат нивната хемиска природа и не влегуваат во ниту една од R класификациите набројани погоре, и кои остануваат во количина помала од 0.1% во споредба со количината која ја имале пред да се процесира аплицирањето.

Проценка и верификација: 1. Барателот треба да обезбеди документација за:

- состав на употребениот производ за површинска обработка (неговата рецептура) со ознака на количините и CAS броевите за основните супстанции;
- податоци кои се однесуваат на класификацијата за штетноста на производот по здравјето на луѓето;
- изјава дека забранетите состојки не се присутни во хемискиот производ, и дека се декларирани сите основни супстанции.

2. Металите, со исклучок на отстранувачи на гас, не смеат да бидат покриени со хром, никел, калај и нивните состојки. Во исклучителни случаи, металните површини може да бидат третирани со хром или никел, доколку се обложуваат делови кои лежат на под и служат за носење на (односно трпат) голема тежина, или делови со кои се обезбедува врзување на други делови или површини за кои е неопходно постоење на цврста поврзаност. Овој исклучок не се однесува на делови кои можат почесто да дојдат во директен контакт со кожата.

Емисиите на никел и хром од површинскиот третман треба да ги исполнат барањата од договорот од Оспара (Parcom/Oscom), (прилагодени на условите во Република Македонија и позитивните законски прописи кои постојат во оваа област), земајќи ја во предвид средината во која емисиите се ослободени, како и употребените делови мора да можат да се рециклираат.

Проценка и верификација: Снабдувачот на површински обработениот метал треба да приложи изјава која треба да вклучува:

- Образложение за потребата од овој тип на површинска обработка. Ова треба да биде документирано со извештаи за спроведени тестови, или пресметки кои ќе покажат дека металната површина служи за носење на голема тежина, или врзува површини или делови за кои е неопходна цврста поврзаност.

- Изјава која покажува дека препораките од Оспара Договорот се исполнети, и дека деловите покриени со хром или никел може да бидат рециклирани.

3.4.3) Одмастување

Халогенирани органски состојки не треба да бидат користени за одмастување во површинска обработка на метал.

Проценка и верификација: Барателот и/или неговиот снабдувач треба да приложат изјава пропратена со документи кои покажуваат дека го исполнува овој критериум.

3.4.4) Губиток при прекривање

Губитокот на производот (прекривачот) не треба да достигнува 10% (w/w) за прашкасти прекривачи и 30% (w/w) за мокро бојадисување, за површини поголеми од 25 cm².

Проценка и верификација: Барателот и/или неговиот снабдувач треба да приложи изјава пропратена со документи кои покажуваат дека го исполнува овој критериум.

4 КРИТЕРИУМИ ЗА СКЛОПУВАЊЕ НА МЕБЕЛ

4) Адхезиви

4.1) VOC (испарливи органски состојки)

Дозволената содржината на VOC присутни во адхезивот употребен за склопување на мебел изнесува максимум 10% (w/w).

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи изјава која ќе ги содржи сите адхезиви кои се употребени за склопување на мебел, кои покажуваат дека го исполнува овој критериум.

4.2) Адитиви и агенси за сврзување

Не треба да бидат употребени никакви адитиви или супстанции во адхезивите и лепачите кои:

- се класифицирани како канцерогени, штетни за репродуктивниот систем, мутагени, токсични и алергени (кога се вдишуваат) во согласност со ЕУ системот за класификација, како што е пропишано во Директивата 67/548/ЕЕС. Состојките на слободен формалдехид не треба да надминуваат 0,5% (w/w).

- кога истите се аплицираат се пропишани некои од следниве ризици (или нивни комбинации): R 40, R 45, R 46, R 49, R 50, R 51, R 52, R 53, R 60, R 61, R 62, R 63, R 68, како што се пропишани во Директивата 67/548/ЕЕС вклучувајќи ги и нејзините понатамошни измени. Ова барање не се однесува на супстанции кои во процесот на аплицирање ја менуваат нивната хемиска природа и не влегуваат во ниту една од R класификациите набројани погоре, и кои остануваат во количина помала од 0.1% (w/w) во споредба со количината која ја имале пред да се процесира аплицирањето.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи изјава со која ќе покаже дека гореспоменатите критериуми се исполнети. За секој хемиски производ кој е употребен во склопувањето на мебелот треба да се обезбедат податоци за безбедноста и/или соодветна документација во која се содржани информации за класификацијата за штетност по здравјето на луѓето. Снабдувачот треба да приложи изјава или тест извештаи, со која се покажува дека состојките на слободен формалдехид не се употребувани.

КРИТЕРИУМИ ЗА ФИНАЛНИОТ ПРОИЗВОД

5) Трајност и безбедност

Производот треба да ги исполни барањата за трајност, цврстината, безбедноста и стабилноста наведени во EN стандардите кои се однесуваат на употребата на производот. Доколку не постојат никакви EN стандарди, треба да се користат побарувањата од ISO стандардите. Доколку не постојат EN или ISO, треба да се направи евалуација за трајноста, цврстината, безбедноста и стабилноста земајќи ги во предвид дизајнот и изборот на материјали. Евалуацијата ќе биде направена од независна институција за тестирање.

Проценка и верификација: Производителот треба да приложи изјава пропратена со документација која ќе ги покаже направените тест методи, како и институцијата која го прави тестирањето и тест резултатите.

6) Одржување

Одржувањето треба да биде направено без употреба на органски базирани раствори.

Проценка и верификација: Барателот и/или снабдувачот треба да приложи изјава пропратена со документација која покажува дека го исполнува овој критериум.

7) Рециклирање и отпад

А) Еко-означениот производ треба да биде лесно расклоплив, со што ќе се овозможи истиот повторно да се употреби и да се рециклираат употребените материјали.

Со цел, да се овозможи рециклирање на материјалите употребени во производите, следниве материјали треба да бидат лесно раздвојливи и тоа:

- Целиот алуминиум;
- Челик, доколку сочинува $\geq 10\%$ од тежината на еко-означениот производ;
- Стакло, доколку сочинува $\geq 10\%$ од тежината на еко-означениот производ;
- Пластика, доколку сочинува $\geq 50\%$ од тежината на еко-означениот производ.

Проценка и верификација: А) Барателот треба да обезбеди соодветна документација со која ќе покаже дека го исполнува овој критериум, вклучувајќи и насоки за демонтирање на мебелот, како и објаснување за тоа како алуминиумот, челикот, стаклото и пластиката можат да бидат расклопени. Барателот треба да обезбеди соодветни информации за конструкцијата и составот на производот, врз основа на која независна сертифицирана институција ќе може да изврши проценка дали производот може да се расклопува.

Б) Со цел да се промовира намалувањето на штетните загадувачи при исфрлањето, депонирањето и/или согорувањето на искористениот мебел, еко-означениот мебел треба да исполнува барања за супстанцииите и елементите пропишани во Листата 1 која е составен дел на овој прилог. Природниот состав на материјалот, хромот во материјалите од нерѓосувачки челик, рециклираните материјали употребени во производството на материјалот кој што бил употребен и материјалите исклучени во согласност со критериумот 1.2 А), Б), и В), не се пресметуваат при верификацијата на исполнувањето на овој критериум.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди соодветна документација за да покаже дека го исполнува овој критериум.

8) Информација за потрошувачот

Следниве информации треба да бидат приложени со еко-означениот производ:

А) Информација за намената на производот, за домашна употреба или употреба утврдена со договор (усмен или писмен);

Б) Информација за чистење и одржување;

В) Упатство за расклопување на алуминиум, челик, стакло и пластика како и упатство дека соодветните органи (централни и локални) треба да бидат контактирани, со цел да се обезбеди најдобар можен начин за исфрлање на стариот мебел и материјалите;

Г) Упатство за склопување;

Д) Препорачана најдобра намена на производот, доколку е релевантно.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи примерок од материјалот за информирање којшто го дава заедно со еко-означениот производ.

9) Пакување на финалниот производ

Пакувањето треба да ги исполни следниве барања:

А) Да биде направено од рециклирачки материјал или да биде за повеќе наменска употреба.

Б) Сите материјали, составени од ист материјал, треба да бидат лесно раздвојливи за рециклирање (на пр: картон, хартија, пластика, текстил).

Проценка и верификација: Барателот треба да се обезбеди примерок од пакувањето, како и да приложи соодветна изјава дека го исполнува овој критериум.

10) Информација на пакувањето

Следниот текст (или еднаков на него) треба да стои на пакувањето и во упатството за употреба:

“За повеќе информации посетете ја „веб страната на Европската унија за Еко-означување или веб страната на МЖСПП. Дополнителни информации може да се најдат кај: (барателот - име и адреса на одделот за клиенти-потрошувачи на барателот),”.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди примерок од пакувањето на производот, упатството за употреба и примерок од информациите кои одат со производот, како и изјава дека го исполнува секој аспект од овој критериум.

11) Информација која ќе се појавува на еко-ознаката

Еко-ознаката треба да содржи:

А) Одржливо управувани шуми (доколку се употребени материјали од дрво),

Б) Мало загадување на воздухот и мало внатрешно загадување

В) Намалено присуство на штетните загадувачи во отпадот,

Г) Намалено присуство на штетни супстанции.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди примерок од пакувањето, и да приложи изјава со кои ќе покаже дека го исполнува овој критериум.

Листа 1

Гранични вредности на супстанции и елементи кои што се дозволени во финалниот еко-означен производ, согласно критериумот 7б:

Елементи и состојки	Ограничени вредности* (мг/кг од вкупниот сув еко-означен производ)
Арсен (Arsenic)	2
Кадмиум (Cadmium)	25
Хром (Chromium)	25
Бакар (Copper)	20
Олово (Lead)	30
Жива (Mercury)	0.4
Флуор (Fluorine)	100
Хлор (Chlorine)	600
Пентахлорофенол (PCP) (Pentachlorophenol (PCP))	5
Катрански масла (бензо(а)пирен) (Tar oils (benzo(a)pyrene))	0.5

* Природните состојки на материјалот, хромот во материјалите од нерѓосувачки челик, рециклираниот материјал употребен во секој составен материјал, и материјалите исклучени во согласност со критериумот 1.2А/Б/В/ не се пресметуваат

Листа 2

Граничните вредности на елементите и супстанции-те што се дозволени во рециклираните дрвени ткаенини наменти за производство на материјали од дрво, согласно критериумот 2.2.2:

Елементи и состојки	Ограничени вредности (Мг/кг од вкупната сува плоча)	Тест методи (Треба да бидат назначени во упатството за употреба)
Арсен (Arsenic)	25	
Кадмиум (Cadmium)	50	
Хром (Chromium)	25	
Бакар (Copper)	40	
Олово (Lead)	90	
Жива (Mercury)	25	
Флуор (Fluorine)	100	
Хлор (Chlorine)	1000	
Пентахлорофенол (PCP) (Pentachlorophenol (PCP))	5	
Катрански масла (бензо(а) пирен) (Tar oils (benzo(a)pyrene))	0.5	

Листа 3

Опис на критериумот за употреба на електрична енергија согласно критериумот 1.1:

1. Пресметка на потрошувачката на електрична енергија поврзана со финалниот еко-означен мебел:

$$\sum_{i=1}^n m_i \times CSI^*$$

каде:

m_i : тежината на материјалот кој што се содржи во производот (изразена во кг) (материјали чија вкупна тежина е помалку од 3% од тежината на продуктот не се земени во пресметката).

CSI: просечната потрошувачка на енергија поврзана со производството и преработката на материјалите.

CSI податокот се однесува на набројаните просечни вредности на потрошувачката на природните енергетски ресурси и се изразени во M_i . Тие треба да бидат обезбедени во упатството за употреба, и можат како референти да се земат објавените на веб-страницата на ЕУ за Еко-ознаки.

827.

Врз основа на член 29, став 9 од Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08 и 83/09), министерот за животна средина и просторно планирање донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА КРИТЕРИУМИТЕ КОИШТО ТРЕБА ДА СЕ ИСПОЛНАТ ЗА ДОБИВАЊЕ НА ЕКОЛОШКА ОЗНАКА ЗА ТЕКСТИЛНИ ПРОИЗВОДИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат критериумите коишто треба да се исполнат за добивање на еколошка ознака за текстилни производи, како и начинот и постапката за нивното утврдување.

Член 2

Одредени изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

„Текстилни производи“ е група на производи која ги опфаќа следните одделни групи и тоа:

(а) Текстил за облека и додатоци (на пример: џебно шамивче, шалчиња, торби, торби за пазарење, ранци, каиши и сл.), кои сочинува најмалку 90% од тежината на текстилот;

(б) Текстил што се употребува во затворени простории кој сочинува најмалку 90% од текстилната ткаенина. Теписи и килими се вклучени. Сидните тапети и теписони се исклучени.

(в) Конец, предиво и ткаенина (вклучувајќи ги и долготрајните непроткаени) наменети за употреба во текстил за облека и додатоци, или за текстил што се употребува во затворени простории.

“Барател“ е правно или физичко лице кое поднело барање до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина за добивање на еколошка ознака за текстилни производи.

Член 3

Критериумите коишто треба да ги исполнува текстилниот производ, се поделени во 3 (три) категории и истите се дадени во Прилогот, кој е составен дел на овој правилник.

Член 4

Одредбите на овој правилник имаат за цел да се обезбеди, намалување на загадувањето со вода поврзано со клучните процеси на текстилното производство, вклучувајќи ги и производството на ткаенини, предење, ткаење, плетење, белење, боене и завршната фаза.

Критериумите се одредени на начин со кој се промовира означувањето на текстилните производи кои имаат мало влијание врз животната средина, кои придонесуваат кон намалување или превенција на ризиците по здравјето на луѓето поврзани со употреба на опасните супстанции.

Член 5

Секој критериум содржи специфични барања за проценка и верификација.

За одредени случаи, покрај методите на тестирање утврдени со критериумите од овој правилник, може да се употребат и други методи, доколку органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина (во понатамошниот текст: надлежен орган) прифати дека тие се еквивалентни на предвидените за секој критериум.

Доколку за верификацијата не се потребни тестови, надлежниот орган треба да ја заснова одлуката на изјави и документација обезбедена од страна на барателот и/или од независни верификации.

Во определени случаи, кога е тоа потребно, надлежниот орган може да бара дополнителна документација и може да изврши независна верификација.

Надлежниот орган ги зема во предвид признатите системи за управување со животната средина како што се EMAS или ISO 14001 при оценувањето на барањето и исполнувањето на критериумите.

Член 6

Барателот кој ги исполнува критериумите за добивање на еколошка ознака за текстилни производи на пакувањата на текстилните производи може да стави еколошка ознака, каде во текстуалниот дел на ознаката го става текстот: ТЕКСТИЛ.

Член 7

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-2699/9
25 март 2010 година
Скопје

Министер за животна средина
и просторно планирање,
д-р **Нецати Јакупи**, с.р.

ПРИЛОГ

КРИТЕРИУМИ ЗА ЕКОЛОШКА ОЗНАКА ЗА ТЕКСТИЛНИ ПРОИЗВОДИ

Критериумите коишто треба да ги исполнува текстилниот производ се поделени во три групи и тоа:

- 1) Критериуми за предива,
- 2) Критериуми за процесирање (производство) и употреба на хемикалии, и
- 3) Критериуми за употреба.

ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ

За „Текстил за облека и додатоци“ и за „текстил што се употребува во затворени простории“: пердуви, мембрани и облоги не треба да бидат земени во предвид при пресметката на процентот на текстилни влакна.

Групата на текстилни производи не го вклучува текстилот кој е третиран со биоцидни производи, со исклучок на оние биоцидни производи што се вклучени во Анекс IА кон Директивата на Европскиот Парламент и на Советот 98/8/ЕЗ од 16 Февруари 1998 за пласирање на биоцидалните производи на пазарот каде што супстанцијата се додава директно на текстилот за добивање на дополнителни својства со цел заштита на здравјето на човекот (пр. биоцидни производи се додаваат на текстилни производи, облека и мрежи за да се одвратат комарци и болви, прашина или алергени) и каде што активната супстанца е дозволена за употреба согласно со Анекс V од Директивата на Европскиот Парламент и на Советот 98/8/ЕЗ од 16 Февруари 1998 за пласирање на биоцидалните производи на пазарот..

Функционалната единица за ферификација и проценка на која треба да одговараат влезните и излезните параметри е 1 кг текстилни производи во нормални услови ($65\% \text{ Rh} \pm 2\%$ и $20 \text{ C} \pm 2 \text{ C}$, овие нормални услови се пропишани во ISO 139 Текстил – стандарни правила за условување и тестирање

I. КРИТЕРИУМИ ЗА ПРЕДИВА

Критериумите за предива се сместени во делот за акрилати, памук и други ткаенини, еластин, лен, свилена волна, кератин, природна целулоза, полиамид, полиестер и полипропилен, и останати предива за кои не се пропишани посебни критериуми, а се дозволени, со исклучок на минерали, стакло, метал, јаглерод и останати неоргански предива.

Критериумот од овој дел за даден тип на материјал не треба да биде исполнет доколку тој материјал придонесува за помалку од 5 % од вкупната тежина на текстилниот материјал во производот. Истото важи и доколку материјалот е добиен со рециклирање, кој потекнува од остатоците од производството на текстил и облека или како отпад од потрошувачите (текстил или друг материјал). Во секој случај најмалку 85% од тежината на сите ткаенини во производот треба да бидат во согласност со постоечките критериуми, доколку ги има, или пак да се добиени со рециклирање.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди детални информации за составот на текстилниот производ.

1. Акрил

А) Сите акрилни состојки во суровиот материјал треба да бидат помалку од 1,5 mg/kg.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди извештај од спроведен тест во кој се користел следниов метод: екстракција со зовриена вода и квантификација со капиларно гасно – течна хроматографија.

Б) Емисиите на акрилонитрил во воздухот (за време на полимеризацијата и на растворот подготвен за предење) изразени како годишни вредности треба да бидат помалку од 1g/kg од предивото.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди детална документација и/или извештаи од спроведен тест, како и изјава со кои ќе докаже дека е исполнет овој критериум.

2. Памук и други природни ткаенини од целулоза (вклучувајќи и капок)

Памукот и другите ткаенини од целулоза не смеат да содржат повеќе од 0.05 ppm од секоја од следниве супстанции: aldrin, captafol, chlordane, DDT, dieldrin, endrin, heptachlor, hexachlorobenzene, exachlorocyclohexane (total isomers), 2,4,5-T, chlordimeform, chlorobenzilate, dinoseb и неговите соли, monocrotophos, pentachlorophenol, toxaphene, methamidophos, methylparathion, parathion, phosphamidon.

Ова барање нема да се применува онаму, каде што повеќе од 50% од состојките на памукот се од органски памук, сертифициран од независна организација, којшто е произведен во согласност со производството и испитаните критериуми утврдени во Регулативата (ЕЕС) бр. 2092/91 24 Јуни 1991, за органско производство на земјоделски производи и индикации коишто се однесуваат на земјоделски производи и храна.

Ова барање нема да се применува доколку со документацијата се утврди идентитетот на земјоделците кои произвеле најмалку 75% од памукот употребен во финалниот производ, и заедно со изјавите од овие фармери се докажува дека супстанциите набројани во претходниот став не биле употребени во полињата или растенијата од памук од кој што вушност се добил памукот, или во самиот памук.

Кога 100% од памукот е органски, и за тоа е сертифициран од независна организација дека истиот е произведен и инспектиран во согласност барањата од Регулативата (ЕЕС) бр. 2092/91, барателот може да го означи истиот памук како "органски производ" и да ја стави таа ознака веднаш до еко – ознаката.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди една од следните работи: сертификат за памукот како органски производ, или документација со која се потврдува дека земјоделците во производството на памукот не ги употребиле супстанции, или да обезбеди извештај од спроведен тест во кој се користеле следниве методи: како соодветни US EPA 8081 A (органо-хлорински пестициди, со ултразрачење или Сохлет (Sohlet), екстракција и неполярни раствори (изоктан или хексан), 8151 A (хлорирани хербициди, со употреба на метанол), 8141 A (органофосфорни состојки) или 8270 C (полу-испарливи органски состојки).

3. Еластин

А) Состојки од органотин не смеат да се користат.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи изјава дека не ги користи тие состојки.

Б) Емисијата на ароматични диизоцијаниди во воздухот за време на полимеризацијата и ткаењето како и сушењето, изразени во годишни вредности треба да бидат помалку од 5 mg/kg од производството на материјалот.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди детална документација и/или извештај од спроведен тест како и изјава со кои ќе докаже дека го исполнува овој критериум.

4. Лен и останати влакна од стебла (вклучувајќи ги и конопот и јутата)

Ленени и други ткаенини добиени од стебла не треба да бидат добиени преку гниење т.е распаѓање во вода, освен доколку отпадната вода што се создала при гниењето се третира со цел присуството на COD (хемиска потрошувачка на кислород-ХПК) или ТОС (вкупен органски јаглерод - BOJ) да е намалено за 75% како индиски коноп и за 95% кај ленот и други влакна од стебла, (дрвено ткиво).

Проценка и верификација: Доколку водата од процесот на гниење се користи, барателот треба да обезбеди документација и/или извештај од спроведен тест во кој се користел методот: ISO 6060 (COD).

5. Свилена волна и останати кератински ткаенини (вклучувајќи волна од овца, камила, алпака и коза)

А) Збирниот вкупен состав на следниве состојки не треба да изнесува повеќе од 0,05 ppm: γ -hexachlorocyclohexane (lindane), α -hexachlorocyclohexane, β -hexachlorocyclohexane, δ -hexachlorocyclohexane, aldrin, dieldrin, endrin, p,p'-DDD, p,p'-DDD.

Б) Збирниот вкупен состав на следниве состојки не треба да изнесува повеќе од 2 ppm: diazinon, propetamphos, chlorfenvinphos, dichlorfenthion, chlorpyrifos, fenclorophos.

В) Вкупниот износ на следниве супстанции не треба да изнесува повеќе од 0,5 ppm: cypermethrin, deltamethrin, fenvalerate, cyhalothrin, flumethrin.

Г) Вкупниот износ на следниве супстанции не треба да изнесува повеќе од 2 ppm: diflubenzuron, triflumuron.

Овие барања (набројани во А) Б), В) и Г)) нема да се применуваат доколку со документација се докаже и утврди идентитетот на земјоделците кои произвеле најмалку 75% од волната или кератинските ткаенини, заедно со изјава на тие земјоделци дека супстанциите набројани погоре во оваа точка не биле употребени на полињата или животните од кои произлегол материјалот за предивото.

Проценка и верификација за А) Б), В) и Г): Барателот треба да обезбеди документација и/или извештај од спроведен тест во кој се користеле следниве методи: IWTO Draft Test Method 59.

Д) Заради прочистување на отпадните води кои се испуштаат во канализационите системи, присуството на COD во отпадните води испуштени во канализационите системи нема да ја намине количината од 60 g/kg свилена волна и отпадните води ќе бидат третирани надвор од местото на создавање, со цел да се постигне намалување на содржината на COD за уште дополнителни 75% изразени како средна вредност.

Заради прочистување и третирање на отпадните води кои се третираат на местото на создавање и се испуштаат во површински води, содржината на COD во отпадната вода испуштена во површинските води нема да ја надмине количината од 5 g/kg свилена волна. Нивото на pH на отпадните води кои се испуштаат во површински води ќе биде помеѓу 6 и 9 (освен доколку нивото на pH на рецепиентот го надминува ова ниво), и температурата ќе биде помала од 40 °C (освен доколку температурата на рецепиентот ја надминува оваа вредност).

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди документација и/или извештај од спроведен тест во кој се користел следниот метод: ISO 6060.

6. Вештачко предиво од целулоза (вклучувајќи и вискоза, лиосел, ацетат, триацетат, бакар)

А) Нивото на AOX во предивата не треба да изнесува повеќе од 250 ppm.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди извештај за спроведен тест во кој се користеле следниве методи: ISO 11480.97 (контролирана запаливост и микрокулометрија)

Б) За вискозни ткаенини, емисијата на сулфур во воздухот и содржината на сулфурните состојки која настанува во текот на производството на предивата, изразени во годишни вредности не смеат да достигнуваат 120 g/kg, од производството на крајот (предивото) и 30 g/kg од предивото. Кога двата вида се произведуваат заедно, вкупните емисии не смеат да ги достигнат вкупните пропишани тежини.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди детална документација и/или извештај од спроведен тест, како и изјава со кои ќе докажат дека го исполнуваат овој критериум.

В) За вискозни ткаенини емисиите на цинк во водата, од производството, пресметани на годишно ниво не смеат да надминуваат вредност од 0,3 g/kg.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди детална документација и/или извештај од спроведен тест, како и изјава со кои ќе докажат дека го исполнуваат овој критериум.

Г) За ткаенини од бакар, бакарните состојки во отпадната вода, изразени на годишно ниво не смеат да достигнуваат 0,1 ppm

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди детална документација и/или извештај од спроведен тест, како и изјава со кои ќе докажат дека го исполнуваат овој критериум.

7. Полиамид

Емисиите на N20 во воздухот за време на мономерно производство, изразени во годишни вредности не смеат да достигнуваат 10 g/kg од произведеното предиво од полиамид 6 и 50 g/kg од произведениот полиамид 6,6.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди детална документација и/или извештај од спроведен тест, како и изјава со кои ќе докажат дека го исполнуваат овој критериум.

8. Полиестер

А) Износот на антимоно во предивата од полиестер не треба да достигнува 260 ppm. Онаму каде што не е употребен антимоно, барателот може да напише „без антимоно“ (или некој соодветен текст) веднаш до еко – ознаката.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи изјава дека не користи антимоно, или извештај од спроведен тест во кој се користела следната метода: директна детерминација со спектрометрија со атомска апсорпција. Тестот треба да биде изведен на сурово предиво, кое што не подлежело на никаков претходен процес во кој се употребувала вода.

Б) Емисиите на VOCs за време на полимеризацијата на полиестерот, изразени на годишно ниво не смеат да достигнуваат 1.2 g/kg од произведената полиестерска смола.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди детална документација и/или извештај од спроведен тест, како и изјава со кои ќе докажат дека го исполнуваат овој критериум.

9. Полипропилен

Пигменти (бои) во кои се содржи олово не смеат да се употребуваат.

Проценка и верификација: Барателот треба да приложи изјава дека не употребува олово во пигментите (боите) со која ќе докаже дека го исполнува овој критериум.

II. КРИТЕРИУМИ ЗА ПРОЦЕСИРАЊЕ (ПРОИЗВОДСТВО) И УПОТРЕБА НА ХЕМИКАЛИИ

Критериумите во овој дел се однесуваат, на соодветните етапи на производството на производот, вклучувајќи го и производството на ткаенините. Но и покрај тоа, сепак може да се прифати дека рециклираните ткаенини може да содржат некои бои или други супстанции исклучени со овие критериуми, но само доколку тие биле вметнати во претходниот животен циклус на предивото.

10. Помошни и завршни агенси за ткаенини и конци

А) Најмалку 95% (во сува состојба) од состојките кои во било кој обем на подготовка се нанесени на конците треба да бидат биоразградливи или да можат да се отстрануваат при третманот на отпадните води, или пак да можат да се рециклираат.

Проценка и верификација: Супстанциите се сметаат како доволно биоразградливи или елиминирачки:

- Доколку кога се тестирани со една од методите: OECD 301 A , OECD 301 E, ISO 7827, OECD 302 A, ISO 9887, OECD 302 B или ISO 9888, покажуваат процент на разградливост од најмалку 70% во 28 дена;

- Или кога се тестирани со една од овие методи: OECD 301 B, ISO 9439, OECD 301 C, OECD 302 C, OECD 301 D, ISO 10707, OECD 301 F, ISO 9408, ISO 10708 или ISO 14593, покажуваат процент на разградливост од најмалку 60% во 28 дена;

- Или кога се тестирани со една од овие методи: OECD 303 или ISO 11733, покажуваат процент на разградливост од најмалку 80 % во 28 дена;

- Или за супстанции за кои овие методи неможат да се користат, потребно е да се презентира докази за еднакво ниво на биоразградливост и отстранување.

Барателот треба да обезбеди соодветна документација, извадоци од податоците за безбедност, извештај од спроведен тест и/или изјави, наведувајќи ги ознаките на користените тест методи набројани погоре и резултатите од нив, со кои ќе докаже дека го исполнува овој критериум.

Б) Адитивите во растворите за предење, адитивите за ткаење и подготвителните агенси за примарното ткаење (вклучувајќи ги и маслата за подмачкување, лубриканти и растворите за глазирање на предењето), најмалку 90% (од сувата тежина) од составните елементи треба да бидат доволно биоразградливи и да можат да се отстрануваат во станицата за третман на отпадните води при третманот на отпадните води.

Овие барања не се применуваат на подготвителните агенси за секундарното ткаење (лубриканти за ткаење, агенси за подобрување), масла за завиткување, извитување и масла завиткање, восоци, масла за плетење, силиконски масла и неоргански супстанции.

Проценка и верификација: Супстанциите треба да бидат доволно биоразградливи односно да можат да се отстрануваат како што е дефинирано погоре во делот А). Барателот треба да обезбеди соодветна документација, извадоци од податоците за безбедност, извештај од спроведен тест и/или изјави, наведувајќи ги користените тест методи и резултатите од нив за сите употребени адитиви или подготвителни агенси, со кои ќе докаже дека го исполнува овој критериум.

В) Составот на полициклически ароматични хидрокарбонати (РАН) во делот на минералното масло содржан во производот треба да биде помалку од 1,0 % од тежината.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди соодветна документација, извадоци од податоците за безбедност, информации за производот или декларации, вклучувајќи ознаки за полициклическите ароматични хидрокарбонати, или ознаки дека не употребува производи што содржат минерални масла, со кои ќе докаже дека го исполнува овој критериум.

11. Биоцидни или биостатски продукти

А) Хлорфенолите (нивните соли и естери) РСВ (полихлорирани бифенили), и состојки од органотин не смеат да бидат користени за време на транспорт или складирање на продуктите или полупроизведените продукти.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не ги употребува овие супстанции или состојки за изработка на конецот или за предивото и финалното производство. Доколку изјавата биде предмет на верификација, тоа ќе се направи со употреба на следниве тест методи и гранични вредности: соодветна екстракција, дериватизација со ацетген анхидрид, проверка со капиларно гасно-течна хроматографија со детекција на електрони и гранична вредност од 0,05 ppm.

Б) Биоцидните и биостатските продукти не треба да бидат нанесени на продукти и да бидат активни за време на употребната фаза.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не ги употребува овие состојки.

12. Отстранување или депигментација

Солите на тешките метали (освен железото) или формалдехидот не треба да се користат за време на отстранувањето или депигментацијата.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не ги користи овие состојки.

13. Надградување

Состојки од цериум не треба да бидат користени во надградувањето на влакното или предивото.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не ги употребува овие состојки.

14. Помошни/Додатни хемикалии

Следните супстанции не треба да се употребуваат и нема да бидат содржани во препарат или друга хемиска формулација: Alkylphenolethoxylates (APEOs), ленарни alkylbenzene sulfonates (LAS), bis (hydrogenated tallow

alkyl) dimethyl ammonium chloride (DTDMAC), distearyl dimethyl ammonium chloride (DSDMAC), di (hardened tallow) dimethyl ammonium chloride (DHTDMAC), ethylene diamine tetra acetate (EDTA), and diethylene triamine penta acetate (DTPA).

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не ги употребува наведените суспензии.

15. Детергенти, текстилни омекнувачи и комплексни адитиви

Во секој мокар процес, најмалку 95% од тежината на детергентите, најмалку 95% од тежината на омекнувачите и најмалку 95% од адитивите користени, треба да бидат доволно разградливи или да можат да се отстрануваат при третманот на отпадните води.

Проценка и верификација: Супстанциите треба да бидат доволно биоразградливи односно да можат да се отстрануваат како што е дефинирано во точка 10 од критериумот за помошни и завршни агенции за ткаенини и конци. Барателот треба да обезбеди соодветна документација, извадоци од податоците за безбедност, тест извештаи и/или изјави, наведувајќи ги употребените тест методи и резултатите од нив, и треба да покаже дека го исполнува критериумот за сите употребени детергенти, омекнувачи и комплексни агенции.

16. Агенсии за белење

Воглавно емисиите на АOX во отпадното белилото треба да бидат помалку од 40 mg Cl/kg. Во следниве случаи, нивото треба да биде помало од 100 mg Cl/kg:

- лени и останати ткаенини од стебло (дрвено ткиво) и

- памук кој има степен на полимеризација под 1800, и кој што е наменет за бели готови производи.

Овие барања не се однесуваат на производство на ткаенини од синтетичка целулоза.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не користи хлорирани агенции за белење или да обезбеди извештај од спроведен тест при кој се користел следнава метода: ISO 9562 или prEN 1485.

17. Додатоци во боите

Нивото на јонските примеси во боите кои се употребени не треба да ги надминуваат следните вредности: За сребро 100 ppm, арсен 50 ppm, бариум 100 ppm, кадмиум 20 ppm, кобалт 500 ppm, хром 100 ppm, бакар 250 ppm, железо 2500 ppm, жива 4 ppm, манган 1000 ppm, никел 200 ppm, олово 100 ppm, селен 20 ppm, антимон 50 ppm, калај 250 ppm, цинк 1500 ppm.

Секој метал кој што е основен за молекулот на бојата, не треба да биде земен во предвид кога се проценува соодветноста на критериумот со овие вредности, затоа што критериумот се однесува само за примесите.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека го исполнува критериумот.

18. Додатоци во пигментите

Нивото на примеси во пигментите коишто се користат не треба да ги надминуваат следниве вредности: астатин 50 ppm, бариум 100 ppm, кадмиум 50 ppm, хром 100 ppm, жива 25 ppm, олово 100 ppm, селен 100 ppm, антимон 250 ppm, цинк 1000 ppm.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека го исполнува критериумот.

19. Боене со хром

Боене со хром не е дозволено.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не го употребува хромот.

20. Бои од метални соединенија

Боите од метални соединенија кои се базирани на бакар, хром или никел, се користат:

А) Во случај кога се работи за боене на целулоза, каде боите од метални соединенија се дел од составот на употребената боја помалку од 20%, треба да бидат испуштени во отпадните води кои се прочистуваат (без разлика дали отпадните води се прочистуваат на местото на создавање или надвор во посебна станица за третман на отпадни води).

Во сите останати процеси на боене, кога боите од металните соединенија се дел од составот на употребената боја, помалку од 7%, треба да бидат испуштени во отпадните води кои се прочистуваат (без разлика дали отпадните води се прочистуваат на местото на создавање или надвор во посебна станица за третман на отпадни води).

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не ги употребува или соодветна документација или извештаи за спроведен тест при кој се користеле следниве методи: ISO 8288 за бакар и никел, ISO 9174 или prEN 1233 за хром.

Б) Емисиите во водата после третманот-прочистувањето не треба да ги надминуваат следните вредности: бакар 75mg/kg (предиво, конец или текстил), хром 50mg/kg и никел 75mg/kg.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не ги употребува или соодветна документација или извештаи за спроведен тест при кој се користеле следниве методи: ISO 8288 за бакар и никел, ISO 9174 или prEN 1233 за хром.

21. Азо бои

Не смеат да се користат азо бои, кои што можат да се сврзат со некој од следниве ароматични амини:

4-aminodiphenyl	(92-67-1)
Benzidine	(92-87-5)
4-chloro-o-toluidine	(95-69-2)
2-naphthylamine	(91-59-8)
o-amino-azotoluene	(97-56-3)
2-amino-4-nitrotoluene	(99-55-8)
p-chloroaniline	(106-47-8)
2,4-diaminoanisole	(615-05-4)
4,4'-diaminodiphenylmethane	(101-77-9)
3,3'-dichlorobenzidine	(91-94-1)
3,3'-dimethoxybenzidine	(119-90-4)
3,3'-dimethylbenzidine	(119-93-7)
3,3'-dimethyl-4,4'-diaminodiphenylmethane	(838-88-0)
p-cresidine	(120-71-8)
4,4'-methylene-bis-(2-chloraniline)	(101-14-4)
4,4'-oxydianiline	(101-80-4)
4,4'-thiodianiline	(139-65-1)
o-toluidine	(95-53-4)
2,4-diaminotoluene	(95-80-7)
2,4,5-trimethylaniline	(137-17-7)
4-aminoazobenzene	(60-09-3)
o-anisidine	(90-04-0)

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не користи ниту една од овие бои. Доколку изјавата биде предмет на верификација, тоа ќе се направи со употреба на следниве тест методи и гранични вредности: германска метода Б- 82.02, или француска метода ХП – Г 08- 014 и гранична вредност 30 ppm. (Забелешка: Треба особено да се внимава на да не дојде до погрешно толкување кога е присутен 4-aminoazobenzene, поради што за верификацијата се препорачува да се спроведе тест).

22. Бои кои се канцерогени, мутагени и токсични за репродукција

А) Следниве бои не смеат да се употребуваат:

C.I. Basic Red 9 (Основна црвена)

- C.I. Disperse Blue 1 (Дисперзирана плава)
- C.I. Acid Red 26 (Ацидна црвена)
- C.I. Basic Violet 14 (Основна виолетова)
- C.I. Disperse Orange 11 (Дисперзирана портокалова)
- C. I. Direct Black 38 (Чисто црна)
- C. I. Direct Blue 6 (Чисто плава)
- C. I. Direct Red 28 (Чисто црвена)
- C. I. Disperse Yellow 3 (Дисперзирана жолта)

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не употребува вакви бои.

Б) Не е дозволена употреба на супстанции од бои или препарати од бои, кои содржат повеќе од 0,1% во својата тежина супстанции кои се прогласени или можат да бидат прогласени, на денот на поднесувањето на барањето, дека ги предизвикуваат некои од следниве болести (или нивни комбинации):

R 40 (лимитирана евиденција за карциногени ефекти)

R 45 (може да предизвика рак)

R 46 (може да предизвика наследни генетски оштетувања)

R 49 (може да предизвика рак со вдишување)

R 60 (може да го намали фертилитетот)

R 61 (може да влијае штетно на неродените деца)

R 62 (можен ризик за намалување на фертилитетот)

R 63 (можен ризик од штетно влијание на неродени деца)

R 68 (можен ризик од ирверзибилни ефекти),

Согласно законодавството за класификација, пакување и етикетање на опасни супстанции.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не ги употребува ваквите бои.

23. Потенцијално сензитивни бои

Следниве бои не треба да се користат доколку брзината на продирање (кисели и алкални), на обоените ткаенини, конци и текстил е најмалку 4:

C.I. Disperse Blue 3	C.I. 61 505
C.I. Disperse Blue 7	C.I. 62 500
C.I. Disperse Blue 26	C.I. 63 305

C.I. Disperse Blue 35

C.I. Disperse Blue 102

C.I. Disperse Blue 106

C.I. Disperse Blue 124

C.I. Disperse Orange 1 C.I. 11 080

C.I. Disperse Orange 3 C.I. 11 005

C.I. Disperse Orange 37

C.I. Disperse Orange 76

(претходно означена како Orange 37 (Портокалова 37))

C.I. Disperse Red 1 C.I. 11 110

C.I. Disperse Red 11 C.I. 62 015

C.I. Disperse Red 17 C.I. 11 210

C.I. Disperse Yellow 1 C.I. 10 345

C.I. Disperse Yellow 9 C.I. 10 375

C.I. Disperse Yellow 39

C.I. Disperse Yellow 49

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не ги употребува овие бои или да обезбеди извештај за спроведен тест при кој се користеле следниве методи за брзо бојадисување: ISO 105 – E 04 (кисели и алкални, споредени со мулти-предива и ткаенини).

24. Халогенирани носачи на полиестер

Халогенирани носачи не смеат да се користат.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не ги употребува овие халогенирани носачи.

25. Печатење

А) Пастите за печатење што се користат не треба да содржат повеќе од 5 % испарливи органски состојки (VOCs: било која органска состојка која на 293,15 K има парен притисок од 0,01 kPa и повеќе, или имаат споредено иста испарливост под определените услови на употреба).

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека печатењето било направено согласно критериумот, или да обезбеди соодветна документација која покажува дека го исполнува критериумот пропратена со изјава дека дека го исполнува критериумот.

Б) Печатење со пластисол не е дозволено.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека печатењето било направено согласно критериумот, или да обезбеди соодветна документација која покажува дека го исполнува критериумот пропратена со изјава дека дека го исполнува критериумот.

26. Формалдехид (Formaldehyde)

Износот на слободен или делумно хидролизиран формалдехид во финалното предиво не треба да достигнува 30 ppm, за продукти што при употребата се наменети за во директен контакт со кожата, и 300 ppm, за сите останати продукти.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека во предивата формалдехидот не бил употребен, или пак да обезбеди извештај од спроведен тест во кој се користела следнава метода: EN ISO 14 184- 1.

27. Испуштање на отпадни води од мокрите процеси

А) Отпадните води од местото каде се одвиваат мокрите процеси (освен местата каде се прочистува свилена волна и гние ленот) треба, кога се испуштаат во површинските води по третманот-прочистувањето, да имаат содржина COD од најмалку 25 g/kg изразена како годишен просек.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди детална документација или тест извештаи користејќи го ISO 6060 со што ќе покаже дека го исполнува критериумот, заедно со изјава дека го исполнува истиот.

Б) Доколку отпадните води се третираат на местото на создавање и се испуштаат директно во површински води, треба да има pH помеѓу 6 и 9 (освена ако водата во која се испушта ја надминува оваа граница) и температурата треба да биде пониска од 40°C (освен ако температурата на водата во која се испушта е над оваа вредност).

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди документација и тест извештај со кои се потврдува дека го исполнува критериумот пропратена со изјава дека го исполнува критериумот.

28. Спречувачи на оган

Не е дозволена употреба на супстанции и препарати за спречување на оган кои содржат повеќе од 0,1% тежински супстанции и препарати, кои се прогласени или можат да бидат прогласени, на денот на поднесувањето на барањето, дека ги предизвикуваат некои од следниве болести (или нивни комбинации):

R 40 (ограничена евиденција од карциногени ефекти)

R 45 (може да предизвика рак)

R 46 (може да предизвика наследни генетски оштетувања)

R 49 (може да предизвика рак со вдишување)

R 50 (многу е токсично за водните организми)

R 51 (токсично за водните организми)
 R 52 (шетен за водните организми)
 R 52 (може да предизвика долгорочни негативни последици на водната животната средина)
 R 60 (може да ја намали плодноста кај жените)
 R 61 (може да биде штетен за неродените деца)
 R 62 (можен ризик за намалена плодност)
 R 63 (можен ризик да наштети на неродените деца)
 R 68 (можен ризик за иреверзибилни ефекти), како што е пропишано во Директива 67/548/ЕЕС, вклучувајќи ги и нејзините понатамошни измени.

Ова барање не се однесува на спречувачите на оган кои во процесот на апликацијата ја менуваат својата хемиска природа и не се повеќе подложни на класификација под било која од R - фразите набројани погоре и каде помалку од 1% од спречувачите на оган на обработениот конец или предивото останува во таа форма пред поднесувањето на барањето.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди една од следните работи: изјава дека не користел спречувачи на огин, или да ги означат кои спречувачи на огин ги користел, како и да обезбеди документација (како на пример листови со информации за безбедноста) и/или изјава дека тие спречувачи на огин се во согласност со овој критериум.

29. Спречувачи за собирање на предивата

Халогенирани супстанции или препарати за спречување на собирањето можат да бидат употребувани само во волнени парчиња.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не ги користи истите (освен ако ги користи во волнени парчиња).

30. Глазирање

Не е дозволена употреба на супстанции за глазирање или препарати за глазирање кои содржат повеќе од 0,1 % од тежината на супстанциите кои се прогласени или можат да бидат прогласени, на денот на поднесувањето на барањето, дека ги предизвикуваат некои од следниве болести (или нивни комбинации):

R 40 (ограничена евиденција од карциногени ефекти)

R 45 (може да предизвика рак)

R 46 (може да предизвика наследни генетски оштетувања)

R 49 (може да предизвика рак со вдишување)

R 50 (многу е токсично за водните организми)

R 51 (токсично за водните организми)

R 52 (шетен за водните организми)

R 52 (може да предизвика долгорочни негативни последици на водната животната средина)

R 60 (може да ја намали плодноста)

R 61 (може да биде штетен за неродените деца)

R 62 (можен ризик за намалена плодност)

R 63 (можен ризик да наштети на неродените деца)

R 68 (можен ризик за иреверзибилни ефекти), како што е пропишано во Директива 67/548/ЕЕС вклучувајќи ги и нејзините понатамошни измени.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не користел глазури, или да означат кои глазури ги користел, како и да обезбеди документација (како на пример листови со информации за безбедноста) и/или изјава дека тие глазури се во согласност со овој критериум.

31. Пополнувачи – полнења

А) Материјалите за пополнување кои содржат текстилни ткаенини треба да се во согласност со критериумите за предиво од 1-9 каде што соодветствуваат.

Б) Материјалите за пополнување треба да се во согласност со критериумот бр. 11 „Биоцидни и биостатски продукти“, и критериумот бр. 26 за формалдехид.

В) Детергенти и останати хемикалии што се користат за миење на пополнувачите (влакна, перја, природни и синтетички ткаенини), треба да се во согласност со критериумот бр. 14 „Помошни хемикалии“ и критериумот бр. 15 „Детергенти, омекнувачи за текстил и комплексни агенси“.

Проценка и верификација: Како што е пропишано во секој од соодветните критериуми.

32. Омотување, пластифицирање и ставање прегради

А) Продуктите направени од полиретан треба да се во согласност со критериумот бр. 3 точка А), кој се однесува на органскиот калај, и критериумот од бр. 3 точка Б) кој се однесува на емисиите на ароматични диизоцијаниди (aromatic diisocyanates) во воздухот.

Проценка и верификација: Како што е пропишано во соодветниот критериум.

Б) Продуктите направени од полиестер треба да се во согласност со критериумот бр. 8 точка А), кој се однесува на износот на антимоно, и критериумот бр. 8 точка Б) кој се однесува на емисиите на VOCs за време на полимеризацијата.

Проценка и верификација: Како што е пропишано во соодветниот критериум.

В) Материјалите што се употребуваат за омотување, пластифицирање и ставање прегради не смеат да бидат произведувани со користење на средства за пластифицирање или растворувачи, кои се прогласени или можат да бидат прогласени, на денот на поднесувањето на барањето, дека ги предизвикуваат некои од следниве болести (или нивни комбинации):

R40 (ограничена евиденција од карциногени ефекти)

R 45 (може да предизвика рак)

R 46 (може да предизвика наследни генетски оштетувања)

R 49 (може да предизвика рак со вдишување)

R 50 (многу е токсично за водните организми)

R 51 (токсично за водните организми)

R 52 (шетен за водните организми)

R 52 (може да предизвика долгорочни негативни последици на водната животната средина)

R 60 (може да ја намали плодноста)

R 61 (може да биде штетен за неродените деца)

R 62 (можен ризик за намалена плодност)

R 63 (можен ризик да наштети на неродените деца)

R 68 (можен ризик за иреверзибилни ефекти), како што е пропишано во Директива 67/548/ЕЕС вклучувајќи ги и нејзините понатамошни измени.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди изјава дека не употребува вакви средства за пластифицирање и растворувачи.

33. Употреба на електрична енергија и вода

Од барателот се бара доброволно да обезбеди детални информации за употребата на вода и електрична енергија во текот на производниот процес на ткаењето, плетењето, сушењето и мокрите процеси.

Проценка и верификација: Барателот треба доброволно да обезбеди изјава за гореспоменатите информации.

III. КРИТЕРИУМИ ЗА УПОТРЕБА

Следниве критериуми се однесуваат за обоениот конец, за готовото предиво, или готовите производи со соодветно спроведени тестови.

34. Промени во големината за време на перење и сушење

Информации за промените на големината (%) треба да бидат напишани на етикетата за одржување и на пакувањето и/или на друг дел каде се истакнати информации за производот доколку промените во големината достигнуваат:

- 2 % (собирање и ширење) за завеси и текстил за мебел кои можат да се перат или да се менуваат;
- 6 % (собирање и ширење) за други волнени производи;
- 8 % (издолжување и проширување) за плетени производи;
- 8 % (издолжување и проширување) за пешкири од фротир.

Овој критериум не се однесува на:

- конец и предиво;
- производи означени со „Суво чистење само“ или слично на тоа (производи за кои е пракса да бидат означени со таква ознака);
- текстил за мебел кој не се вади и пере.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди извештај за спроведен тест при кој се користел следниов метод: ISO 50 77 прилагоден на следниов начин: 3 перења на иста температура означена на производот, со машинско сушење после секој круг перење, освен ако други процедури на сушење не се означени на производот, на сите температури означени како на производот, и тежина на перењето од 2-4 kg во зависност од симболот за перење. Доколку се надминат било кој од погоре наведените промени во големината, копија од етикетата за одржување и од пакувањето, и/или од другиот дел каде се истакнати информации за производот ќе бидат обезбедени.

35. Отпорност на бојата при перење

Отпорноста на бојата при перењето треба да биде најмалку на ниво од 3 до 4 за промена на боја и најмалку на ниво од 3 до 4 при отстранување на дамки.

Овој критериум не се однесува на продукти означени „Суво чистење само“ или слично на тоа (производи за кои е пракса да бидат означени со таква ознака), на бели производи, на производи што не се ни обоени ни печатени, и на ткаенини за мебел кој што не се перат.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди извештај за спроведен тест при кој се користел следниов метод: ISO 105 C06 (самостојно перење, на температура кој е означена на производот со перборнен прашок).

36. Отпорност на разлевање на бојата при потење (кисела, алкална)

Отпорноста на разлевање бојата при потење, треба да биде најмалку на ниво од 3 до 4 (за промена на бојата и при отстранување на дамки). Нивото 3 е дозволено кога ткаенините се темно обоени (стандардна нијанса >1/1), и се направени од регенерирана волна или имаат од 20 % свила.

Критериумот не се однесува на бели производи, продукти кои не се обоени ни печатени, за ткаенини за мебел, завеси или друг текстил наменет за внатрешна декорација.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди извештај за спроведен тест при кој се користел следниов метод: ISO 105 E 04.

37. Отпорност на бојата при мокро триење

Отпорноста на бојата при мокро триење треба да биде најмалку ниво 2 до 3. Нивото 2 е дозволено за платно со индиго бојење.

Овој критериум не се однесува на бели производи и производи што не се ни обоени ни печатени.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди извештај за спроведен тест при кој се користел следниов метод: ISO 105 X 12.

38. Отпорност на бојата при суво триење

Отпорноста на бојата при суво триење треба да биде на најмалку ниво 4. Нивото од 3 до 4 е дозволено за платно со индиго бојење.

Овој критериум не се однесува на бели производи, на оние кои не се обени или печатени, на завеси или друг текстил наменет за внатрешна декорација.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди извештај за спроведен тест при кој се користел следниов метод: ISO 105 x 12.

39. Отпорност на бојата од светлина

За текстил наменет за мебел, завеси и драпери, отпорноста на бојата од светлина треба да биде најмалку на ниво 5. За сите останати продукти отпорноста на бојата треба да биде најмалку ниво 4.

Нивото 4 е дозволено кога предивото е наменето за мебел, завеси или драпери и кога се обоени со светла боја и се направени од повеќе од 20% волна или други кератински ткаенини, или повеќе од 20% свила или повеќе од 20% лен или други ткаенини добиени од дрво.

Овие барања не се однесуваат на штофови наменети за душеци и заштита за душеци или долна облека.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди извештај за спроведен тест при кој се користел следниов метод: ISO 105 B 02.

40. Информации кои треба да стојат на еко – ознаката

Еко-ознаката треба да го содржи следниов текст:

- редуцирано загадување на водата;
- ограничена употреба на штетни супстанции;
- целиот животен циклус на производството е опфатен.

Проценка и верификација: Барателот треба да обезбеди примерок од пакувањето на производот на кое стои ознаката, заедно со изјава дека го исполнува овој критериум.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

828.

Врз основа на член 19 алинеа 4 и член 141 став 1 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/2006, 36/2007 и 106/2008) Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на седницата одржана на 29 март 2010 година, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ И ОДОБРУВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ НА ПОВЛАСТЕ- НА ТАРИФА ЗА КУПОПРОДАЖБА НА ЕЛЕКТРИЧ- НА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ВО ЕЛЕКТРОЕ- НЕРГЕТСКИ ПОСТРОЈКИ КОИ КАКО ПОГОНСКО ГОРИВО КОРИСТАТ БИОМАСА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се уредува начинот на утврдување на повластена тарифа за електрична енергија произведена во електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат биомаса (во понатамошниот текст: повластена тарифа), како и постапката за одобрување на користење на повластената тарифа.

Биомаса во смисла на овој правилник претставува цврсти остатоци и отпадоци од:

- земјоделство (остатоци од преработка на земјоделски производи, слама, лушпи, листови, стебленца, гранки од винови лози и од овошни дрвја, семки од овошје и др.);
- сечење на шуми (гранки, делови од стебла, кора, корења, иверки и др.);
- преработка на дрво (иверки, струготинки, цепеники, дрвна прашина и др.);
- енергетски култури (топола, врба, трска и др.).

Повластената тарифа од став 1 на овој член можат да ја користат производители на електрична енергија од електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат биомаса (во понатамошниот текст: електрани на биомаса) кои што се стекнале со својство на повластен производител.

Член 2

Овој правилник има за цел да обезбеди:

- поттикнување на нови инвестиции за искористување на расположивата енергија од биомаса, како обновен извор на енергија;
- услови за заштитата и унапредување на животната средина;
- услови за примена на начелата за објективност, недискриминираност и транспарентност во постапката за утврдување и одобрување на користењето на повластената тарифа.

Член 3

Повластената тарифа претставува регулирана тарифа на електрична енергија, утврдена и објавена од Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија (во понатамошниот текст: Регулаторна комисија за енергетика), по која испорачаните количини на електричната енергија од повластениот производител, ќе се откупуваат од страна на операторот на пазарот на електрична енергија.

Повластениот производител е должен за период од 15 години да ја користи повластената тарифа одобрена од Регулаторната комисија за енергетика.

Операторот на пазарот на електрична енергија е должен да ја откупи целокупната количина на електрична енергија испорачана од повластениот производител, по повластената тарифа која со одлука на Регулаторната комисија за енергетика му е одобрена на повластениот производител за користење.

II. УТВРДУВАЊЕ НА ПОВЛАСТЕНА ТАРИФА

Член 4

При утврдувањето на повластената тарифа за електрична енергија произведена од електрани на биомаса, треба да се има во предвид потребата за обезбедување на годишен приход кој ќе овозможи надоместување на инвестиционите и оперативните трошоци на повластениот производител и ќе му обезбеди соодветен принос на капитал.

Повластената тарифа ја утврдува Регулаторната комисија за енергетика во зависност од инсталираната моќност на електраната на биомаса според следната табела:

Група	Инсталирана моќност
I.	до 1000 kW
II.	од 1001 kW до 3000 kW

Повластената тарифа ја утврдува Регулаторната комисија за енергетика со одлука која што се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Член 5

Повластената тарифа утврдена во одлуката од член 4 став 3 на овој Правилник се изразува во евро центи за испорачан киловат час електрична енергија (€cents/kWh).

Член 6

Регулаторната комисија за енергетика е должна најмалку еднаш во период од три години да изврши оценка на состојбите настанати со примената на повластената тарифа утврдена во одлуката од член 4 став 3 на овој Правилник и доколку се утврди дека постои потреба, да донесе одлука за промена на повластената тарифа.

Повластениот производител на кој му е одобрено користење на повластената тарифа во периодот пред донесување на одлуката од став 2 на овој член, нема право да поднесе барање за користење на повластената тарифа утврдена со новата одлука.

Член 7

Купопродажбата на електричната енергија произведена и испорачана од електрана на биомаса, ќе се врши по одобрената повластената тарифа утврдена согласно членот 15, алинеја 4 од овој Правилник, по средниот курс на Народна Банка на Република Македонија на денот на изготвувањето на фактурата.

Пресметката на надоместокот за испорачаната количина електрична енергија од повластениот производител се врши во рок од пет дена по истекот на секој месец од календарската година, согласно измерените испорачани количини електрична енергија во претходниот месец.

Надоместокот од став 2 на овој член се пресметува како производ на измерените испорачани количини на активна електрична енергија и одобрената повластената тарифа.

III. НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ НА ПОВЛАСТЕНА ТАРИФА

Член 8

Секој производител на електрична енергија произведена во електрана на биомаса, кој што се стекнал со својство на повластен производител врз основа на акт издаден од Агенцијата за енергетика на Република Македонија, може до Регулаторната комисија за енергетика да поднесе Барање за одобрување на користење на повластената тарифа, утврдена и објавена во согласност со овој Правилник.

Барањето од ставот 1 на овој член се однесува за одобрување на користење на повластената тарифа утврдена со одлука на Регулаторната комисија за енергетика, која што важела на денот на издавање на одобрението за градење на електраната на биомаса.

Барањето за одобрување на користење на повластената тарифа од ставот 1 на овој член може да се поднесе најдоцна шест месеци по добивањето на одобрение за употреба на електраната на биомаса.

Член 9

Кон Барањето од член 8 на овој Правилник барателот е должен да ги достави следните податоци и документи:

- евидентниот број и датумот на издавањето на лиценцата за вршење на дејноста производство на електрична енергија;
- копие од актот издаден од Агенцијата за енергетика на Република Македонија за стекнување со својство на повластен производител;
- копие од издаденото одобрение за градење.

Приложените копии од документите од ставот 1 на овој член треба да бидат заверени од нотар.

Член 10

Постапката за одобрување на користење на повластената тарифа започнува со денот на приемот на барањето во архивата на Регулаторната комисија за енергетика.

Регулаторната комисија за енергетика е должна во рок од пет работни дена од денот на приемот на барањето, да го разгледа барањето, да донесе заклучок за утврдување на комплетноста на барањето и заклучокот да го достави до барателот.

Регулаторната комисија за енергетика може пред донесување на заклучокот од став 2 на овој член, да го повика барателот на заеднички состанок за дополнителни информации, податоци и појаснувања во врска со поднесеното барање.

Доколку барателот во рок од седум дена во целост не постапи по заклучокот од став 2 на овој член, Регулаторната комисија за енергетика во рок од три дена ќе донесе решение за отфрлање на барањето како нецелосно.

Ако барањето е комплетно, Регулаторната комисија за енергетика ќе донесе заклучок за комплетноста на барањето и за отпочнување на постапка за јавна расправа по барањето.

Член 11

Со заклучокот од член 10, став 5 на овој Правилник, Регулаторната комисија за енергетика ќе го задолжи Барателот, во рок од три работни дена да подготви текст на Известување за барањето кое на свој трошок треба да објави во најмалку два дневни весници, од кои најмалку во еден од весниците што се издаваат на македонски јазик и во весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.

Известувањето за барањето, барателот едновременно го доставува и до Регулаторната комисија за енергетика заради објавување на веб-страницата на Регулаторната комисија за енергетика.

Известувањето за барањето треба да содржи податоци од барањето, причините поради кои е поднесено барањето, начинот и рокот во кој заинтересираните физички и правни лица можат да достават мислење, како и адресата на Регулаторната комисија за енергетика до која се доставуваат мислењата.

Рокот за доставување на мислењата од заинтересираните физички и правни лица не може да биде подолг од пет дена од денот на објавувањето во дневните весници.

Член 12

Регулаторната комисија за енергетика е должна во рок од 3 дена по истекот на рокот за доставување на мислењата од заинтересираните физички и правни лица, да му достави на барателот копии од сите добиени мислења во врска со објавеното барање и да свика подготвителна седница која треба да се одржи најдоцна до истекот на 20 дена од денот на доставување на заклучокот од член 10 став 5 на овој Правилник.

За присуство и учество на подготвителната седница се покануваат овластени претставници на заинтересирани претпријатија, институции и организации.

Член 13

Регулаторната комисија за енергетика е должна најдоцна во рок од пет дена од завршувањето на подготвителната седница да одржи редовна седница на која ќе донесе одлука по барањето за одобрување на користење на повластена тарифа.

Одлуката од став 1 на овој член се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Член 14

Одредбите од Деловникот за работа на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, бр. 01-171/1 од 29.12.2003 година, соодветно се применуваат на организирањето и одржувањето на подготвителната седница и редовната седница на Регулаторната комисија за енергетика.

Член 15

Одлуката за одобрување на користење на повластена тарифа ги содржи следните податоци:

- Податоци за повластениот производител;
- Податоци за локација на електраната на биомаса;
- Инсталирана моќност на електраната на биомаса, изразена во киловати (kW);
- Одобрена повластена тарифа која ќе ја користи повластениот производител, изразена во евро центи за испорачан киловат час електрична енергија (cents/kWh);
- Вид на биомаса која се користи за производство на електрична енергија;
- Применета технологија за производство на електрична енергија;
- Датум на отпочнување на користење на повластената тарифа;
- Датум на престанок на користење на повластената тарифа.

IV. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 16

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-622/1
29 март 2010 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

829.

Врз основа на член 19 алинеа 4 и член 141 став 1 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/2006, 36/2007 и 106/2008) Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на седницата одржана на 29 март 2010 година, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ И ОДОБРУВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ НА ПОВЛАСТЕНА ТАРИФА ЗА КУПОПРОДАЖБА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ВО ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ ПОСТРОЈКИ КОИ КАКО ПОГОНСКО ГОРИВО КОРИСТАТ БИОГАС ДОБИЕН ОД БИОМАСА

Член 1

Во Правилникот за начин и постапка за утврдување и одобрување на користење на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена во електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат биогаз добиен од биомаса („Службен весник на Република Македонија“ бр. 142/2007), во членот 3, став 2, бројот „20“ се заменува и гласи: „15“.

Член 2

Во членот 4, ставот 2 се менува и гласи:
„Повластената тарифа ја утврдува Регулаторната комисија за енергетика во зависност од инсталираната моќност на електраната на биогаз според следната табела:

Група	Инсталирана моќност
I.	до 500 kW
II.	од 501 kW до 2000 kW

Член 3

Во членот 8, став 1 зборовите и заградата: „(гаранција за потекло на производството на електрична енергија од обновлив извор на енергија)“ се бришат.

Член 4

Во членот 9, став 1, алинеја 2 зборовите и заградата: „(гаранција за потекло на производство на електрична енергија од обновлив извор на енергија)“ се бришат.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 5

Постапките кои се отпочнати до денот на влегување во сила на овој Правилник, ќе се завршат во согласност со Правилникот за начин и постапка за утврдување и одобрување на користење на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена во електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат биогаз добиен од биомаса („Службен весник на Република Македонија“ бр. 142/2007).

Член 6

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-623/1
29 март 2010 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

830.

Врз основа на член 19 алинеа 4 и член 141 став 1 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/2006, 36/2007 и 106/2008) Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на седницата одржана на 29 март 2010 година, донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ И ОДОБРУВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ НА ПОВЛАСТЕНА ТАРИФА ЗА КУПОПРОДАЖБА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ОД ФОТОВОЛТАИЧНИ СИСТЕМИ**

Член 1

Во Правилникот за начин и постапка за утврдување и одобрување на користење на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена од фотоволтаични системи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 112/2008), во членот 3, став 3, бројот „20“ се заменува и гласи: „15“.

Член 2

Во членот 4, ставот 2 се менува и гласи:
„Повластената тарифа ја утврдува Регулаторната комисија за енергетика во зависност од инсталираната моќност на фотоволтаичниот систем според следната табела:

Група	Инсталирана моќност
I.	до 50 kW
II.	од 51 kW до 1000 kW

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 3

Постапките кои се отпочнати до денот на влегување во сила на овој Правилник, ќе се завршат во согласност со Правилникот за начин и постапка за утврдување и одобрување на користење на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена од фотоволтаични системи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 112/2008).

Член 4

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-624/1
29 март 2010 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

831.

Врз основа на член 19, алинеа 7 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/2006, 36/2007 и 106/2008) и член 4, став 3 од Правилникот за начин и постапка за утврдување и одобрување на користење на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена во електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат биомаса („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/2010) Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 31.03.2010 година, донесе

**О Д Л У К А
ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПОВЛАСТЕНА ТАРИФА ЗА КУПОПРОДАЖБА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА И ИСПОРАЧЕНА ОД ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ ПОСТРОЈКИ КОИ КАКО ПОГОНСКО ГОРИВО КОРИСТАТ БИОМАСА**

Член 1

Повластената тарифа за продажба на електричната енергија произведена и испорачана од електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат биомаса се утврдува да изнесува:

Група	Инсталирана моќност	Повластена тарифа (€cents/kWh)
I.	до 1000 kW	11,00
II.	од 1001 kW до 3000 kW	9,00

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-622/2
31 март 2010 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

832.

Врз основа на член 19, алинеа 7 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/2006, 36/2007 и 106/2008) и член 4, став 3 од Правилникот за начин и постапка за утврдување и одобрување на користење на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена во електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат биогаз добиен од биомаса („Службен весник на Република Македонија“ бр. 142/2007 и Бр. 44/2010) Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 31.03.2010 година, донесе

**О Д Л У К А
ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПОВЛАСТЕНА ТАРИФА ЗА КУПОПРОДАЖБА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА И ИСПОРАЧЕНА ОД ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ ПОСТРОЈКИ КОИ КАКО ПОГОНСКО ГОРИВО КОРИСТАТ БИОГАЗ ДОБИЕН ОД БИОМАСА**

Член 1

Повластената тарифа за продажба на електричната енергија произведена и испорачана од електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат биогаз добиен од биомаса се утврдува да изнесува:

Група	Инсталирана моќност	Повластена тарифа (€cents/kWh)
I.	до 500 kW	15,00
II.	од 501 kW до 2000 kW	13,00

Член 2

Повластената тарифа за продажба на електричната енергија произведена и испорачана од електроенергетски постројки кои како погонско гориво користат био-гас добиен од биомаса утврдена согласно член 1 на оваа одлука, се однесува за повластените производители на кои ќе им биде издадено одобрение за градење на електроенергетската постројка која како погонско гориво користи био-гас добиен од биомаса по влегување во сила на оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-623/2
31 март 2010 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

833.

Врз основа на член 19, алинеја 7 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/2006, 36/2007 и 106/2008) и член 4, став 3 од Правилникот за начин и постапка за утврдување и одобрување на користење на повластена тарифа за купопродажба на електрична енергија произведена од фотоволтаични системи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 112/2008 и бр. 44/2010) Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 31.03.2010 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПОВЛАСТЕНА ТАРИФА
ЗА КУПОПРОДАЖБА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА
ПРОИЗВЕДЕНА И ИСПОРАЧАНА ОД
ФОТОВОЛТАИЧНИ СИСТЕМИ

Член 1

Повластената тарифа за продажба на електричната енергија произведена и испорачана од фотоволтаични системи се утврдува да изнесува:

Група	Инсталирана моќност	Повластена тарифа (€cents/kWh)
I.	до 50 kW	38,00
II.	од 51 kW до 1000 kW	34,00

Член 2

Повластената тарифа за продажба на електричната енергија произведена и испорачана од фотоволтаични системи утврдена согласно член 1 на оваа одлука се однесува за повластените производители на кои ќе им биде издадено одобрение за градење на фотоволтаичниот систем по влегување во сила на оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-624/2
31 март 2010 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

834.

Врз основа на член 19 алинеја 7 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр.63/06, 36/07 и 106/08) и член 18 од Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за пренос, дистрибуција и снабдување со природен гас („Службен весник на РМ“ бр. 161/09 и 15/10), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 31 март 2010 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА ЦЕНА ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТИТЕ ПРЕНОС НА ПРИРОДЕН ГАС И УПРАВУВАЊЕ СО СИСТЕМОТ ЗА ПРЕНОС НА ПРИРОДЕН ГАС ЗА РЕГУЛИРАН ПЕРИОД 2010-2012 ГОДИНА

1. На Акционерското Друштво ГА-МА – Скопје, се одобрува цена за услугите пренос на природен гас и управување со системот за пренос на природен гас за регулираниот период 2010-2012 година, и тоа:

- за 2010 година, цената да изнесува 1,3460 ден/нм³, за планирани годишни пренесени количини на природен гас од 220.000.000 нм³;
- за 2011 година, цената да изнесува 0,8172 ден/нм³, за планирани годишни пренесени количини на природен гас од 533.000.000 нм³ и
- за 2012 година, цената да изнесува 0,4961 ден/нм³, за планирани годишни пренесени количини на природен гас од 558.000.000 нм³.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 април 2010 година.

Бр. 02-630/1
31 март 2010 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

835.

Врз основа на член 19 алинеја 7 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр.63/06, 36/07 и 106/08) и член 18 од Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за пренос, дистрибуција и снабдување со природен гас („Службен весник на РМ“ бр. 161/09 и 15/10), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 31 март 2010 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА ЦЕНА ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА СНАБДУВАЊЕ СО ПРИРОДЕН ГАС НА ТАРИФНИТЕ ПОТРОШУВАЧИ ПРИКЛУЧЕНИ НА СИСТЕМОТ ЗА ПРЕНОС НА ПРИРОДЕН ГАС ЗА РЕГУЛИРАНИОТ ПЕРИОД 2010-2012 ГОДИНА

1. На МАКПЕТРОЛ АД Скопје се одобрува цена за услугата снабдување со природен гас на тарифните потрошувачи приклучени на системот за пренос на природен гас, за регулираниот период 2010-2012, и тоа:

- за 2010 година, цената да изнесува 0,1081 ден/нм³, за испорака на планирани годишни количини на природен гас од 145.825.000 нм³;
- за 2011 година, цената да изнесува 0,0658 ден/нм³, за испорака на планирани годишни количини на природен гас од 137.017.000 нм³ и
- за 2012 година, цената да изнесува 0,0400 ден/нм³, за испорака на планирани годишни количини на природен гас од 164.517.000 нм³.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 април 2010 година.

Бр. 02-631/1
31 март 2010 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

836.

Врз основа на член 19 алинеја 7 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр.63/06, 36/07 и 106/08) и член 18 од Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за пренос, дистрибуција и снабдување со природен гас („Службен весник на РМ“ бр. 161/09 и 15/10), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 31 март 2010 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА ЦЕНА ЗА РЕГУЛИРАН ПЕРИОД ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТИТЕ ДИСТРИБУЦИЈА НА ПРИРОДЕН ГАС, УПРАВУВАЊЕ СО СИСТЕМОТ ЗА ДИСТРИБУЦИЈА НА ПРИРОДЕН ГАС И СНАБДУВАЊЕ СО ПРИРОДЕН ГАС НА ТАРИФНИТЕ ПОТРОШУВАЧИ ПРИКЛУЧЕНИ НА СИСТЕМОТ ЗА ДИСТРИБУЦИЈА НА ПРИРОДЕН ГАС

1. Цената по која Дирекцијата за технолошко - индустриски развојни зони – Скопје, ќе наплатува за услугите дистрибуција на природен гас, управување со системот за дистрибуција на природен гас и снабдување со природен гас на тарифните потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција на природен гас за регулираниот период 2010-2012 година се одобрува да изнесува 3,4423 ден/nm³.

2. Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони – Скопје, ќе ја формира продажната цена на природниот гас за тарифните потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција на природен гас во согласност со член 11 и член 15 став 2 од Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи („Службен весник на РМ“ бр. 94/05).

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-632/1
31 март 2010 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

837.

Врз основа на член 9 став 1а точка 8 и став 1в точка 2 и член 56 став 1 точка 3 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“, број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009 и 67/2009), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија на седницата одржана на 17.03.2010 година донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЛИСТАТА НА ЛЕКОВИ КОИ ПАЃААТ НА ТОВАР НА ФОНДОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Листата на лекови кои паѓаат на Товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 102/07, 104/07, 151/07, 22/08, 100/2008, 95/2009 и 131/2009), во член 1, во табелата се вршат следните измени и дополнувања:

Кај АТС кодот G03HA01 - „Cyproterone** - Таблети 50mg“, се брише ознаката „**“.

Кај АТС кодот J05AB04 - „Ribavirin“, во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „*KK“ се заменува со ознаката „RS/RSS“, а зборовите „Хепатитис Ц за ограничен број на пациенти, со избор според најниска понудена цена. *KK - по препорака на клинички конзилиум“ кај објаснувањето за индикациите и за режимот на препишување, се заменуваат со зборовите „Хепатитис Ц. Напомена: Лекот се препишува по добиено мислење од клинички конзилиум“.

Кај АТС кодот J01DD08 - „Cefixime - Суспензија 100mg/5ml“, во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „**“ се заменува со ознаката „RS“.

Кај АТС кодовите L02BB01 - „Flutamide - Таблети 250mg“, L04AA01 - „Ciclosporin - Капсули CPJ“, L04AA01 - „Ciclosporin - Раствор за орална употреба 100mg/ml“, и L04AX01 - „Azathioprine - Таблети/Филм обложени таблети 50 mg“, во колоната 7 - „Режим на препишување“ ознаката „**“ се заменува со ознаката „RS/RSS“.

Кај АТС кодовите A02BA02 - „Ranitidine - Инјекции 50mg/2ml“, A11DA01 - „Thiamine (Vit.B1) - инјекции 100mg/ml“, A11DA01 - „Thiamine (Vit.B1) - инјекции 250mg/2ml“, A11GA01 - „Ascorbic acid (Vit.C) - Инјекции 100mg/ml“, A11HA02 - „Pyridoxine (Vit.B6) - инјекции 50mg/2ml“, A11HA02 - „Pyridoxine (Vit.B6) - инјекции 250mg/5ml“, B03BA01 - „Cyanocobalamin (Vit. B12) - инјекции 100mcg“, B03BA01 - „Cyanocobalamin (Vit. B12) - инјекции 500mcg“, B05BA03 - „Јагленихидрати - раствор за инјектирање (инфузија) CPJ“, B05BB01 - „Електролити - раствор за инјектирање (инфузија) CPJ“, C01AA05 - „Digoxin - инјекции 0,25 mg/ml“, C01AA05 - „Digoxin - инјекции 0,1mg/ml“, C03CA01 - „Furosemide - инјекции 10mg/ml“, C08DA01 - „Verapamil - инјекции 5mg/2ml“, G02AB01 - „Methylethylgometriner - инјекции 0,2mg/ml“, G04BD09 - „Trospium - инјекции 0,2mg/5ml“, H02AB02 - „Dexamethasone - инјекции 4mg/ml“, H02AB06 - „Prednisolone - инјекции 25mg“, H02BX01 - „Methylprednisolone succinate sodium - инјекции CPJ“, J01FF02 - „Lincomycin - инјекции 300mg/ml“, J01FF02 - „Lincomycin - инјекции 600mg/2ml“, J01GB03 - „Gentamicin CPJ, CPJ“, M01AE03 - „Ketoprofen - инјекции 100mg/2ml“, N02AX02 - „Tramadol - инјекции 50mg/ml“, N02AX02 - „Tramadol - инјекции 100mg/2ml“, N05BA01 - „Diazepam - инјекции 5mg/ml“, R03DA05 - „Aminophylline - инјекции 25mg/ml“, и R06AC03 - „Chloropyramine - инјекции 10mg/ml“, пред генеричкото име се става ознаката „(+“.

АТС кодот B03AB04 - „Ferric III hydroxide polymaltose complex“ се брише.

По АТС кодот B03AA07 - „Ferrous sulfate“ се додава следната табела:

B03AB05	Dextriferron	90 mg	O	Таблети за дивавање	CPJ	R
B03AB05	Dextriferron	90 mg	O	Сируп	50 mg/5 ml	R
B03AB05	Dextriferron	90 mg	O	Раствор за орална употреба	100 mg/5 ml	R

Член 2

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по добивањето на согласност од од министерот за здравство.

Бр. 02-4074/3
17 март 2010 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Елена Трпковска, с.р.

838.

Врз основа на член 56 став 1 точка 14, а во врска со член 54 став 1, точка 8, член 63-а, 63-б и 63-в од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009 и 67/2009“), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија на седницата одржана на 17.03.2010 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА РЕФЕРЕНТНИ ЦЕНИ НА ЛЕКОВИ КОИ СЕ НА ЛИСТАТА НА ЛЕКОВИ КОИ ПАЃААТ НА ТОВАР НА ФОНДОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Одлуката за утврдување на референтни цени на лекови кои се на Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, („Службен весник на Република Македонија“ број 14/2008, 19/2008, 22/2008, 37/2008, 60/2008, 83/2008, 100/2008, 132/2008, 67/2009, 95/2009, 104/2009, 141/2009, 8/2010 и 33/2010), во членот 2, во табелата се вршат следните измени и дополнувања:

АТС кодот B03AB04 - „Ferric III hydroxide polymaltose complex“ се брише.

По АТС кодот G03FA04, се додава следната табела:

G03GA01	Chorionic gonadotropin (human i rckombinanten)	Инјекции	1500 IU				
				PREGNYL	N.V.Organon	3	437,79
G03GA01	Chorionic gonadotropin (human i rckombinanten)	Инјекции	5000 IU				
				PREGNYL	N.V.Organon	3	898,55

Член 2

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по добивањето на согласност од министерот за здравство.

Број 02 - 4074/4
17 март 2010 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Елена Трпковска, с.р.

839.

Врз основа на член 56 став 1 точка 14 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009 и 67/2009), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија на седницата одржана на 24.03.2010 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА КРИТЕРИУМИ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ ОД ПРЕВЕНТИВНА И ИТНА МЕДИЦИНСКА ПОМОШ, СПЕЦИЈАЛИСТИЧКО – КОНСУЛТАТИВНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И БОЛНИЧКА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Член 1

Во Одлуката за утврдување на критериуми за утврдување на буџетот на здравствените установи од превентивна и итна медицинска помош, специјалистичко – консултативна здравствена заштита и болничка здравствена заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 16/2010), во член 2 став 3, точките 2 и 3 се менуваат и гласат:

„2. Остварената вкупна вредност на видот и обемот на здравствени услуги во првото, второто и третото тромесечје и проекцијата за четвртото тромесечје од претходната година во специјалистичко – консултативна здравствена заштита, по утврдени цени на здравствени услуги и утврдени референтни цени;

3. Остварената вкупна вредност на видот и обемот на здравствени услуги во првото, второто и третото тромесечје и проекцијата за четвртото тромесечје од претходната година во болничка здравствена заштита (по ДСГ метода за акутни болнички случаи и по утврдени цени на здравствени услуги во болнички услови за останатите болнички случаи).“

Во член 2 по ставот 3 се додава нов став 4 кој гласи:

“Надоместокот (буџетот) за обезбедени здравствени услуги од точките 1,2 и 3 од став 3 на овој член, дополнително може да се усогласува и со:

- задолжителните програми за здравствена заштита кои ги донесува секоја година Владата на Република Македонија, како и со изменети здравствени услуги по вид и обем за тековната во однос на претходна година;

- очекувани сопствени приходи на здравствената установа за тековната во однос на претходната година;

- очекувани реформи на здравствениот систем;

- користење на одредени специфични лекови;

- посебни здравствени состојби предизвикани од вонредни околности,

- расположливи средствата во буџетот на Фондот за тековната година.“

Кои од наведените дополнителни критериуми за усогласување ќе се применуваат за одредена здравствена установа при утврдување на надоместокот (буџетот) за обезбедени здравствени услуги, зависи од тоа кој од критериумите влијае на остварувањето на видот и обемот на здравствени услуги за тековната година (трошоците).“

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по добивањето на согласност од министерот за здравство.

Бр. 02 - 4320/3
24 март 2010 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Елена Трпковска, с.р.

840.

Врз основа на член 9 став 1 б), член 54 став 1 точка 5 и 7 и член 56 став 1 точка 14 Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009 и 67/2009“), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, на седницата одржана на ден 24.03.2010 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА УТВРДУВАЊЕ НА РЕФЕРЕНТНИ ЦЕНИ ЗА ПАКЕТИТЕ НА ЗАВРШЕНИ ЕПИЗОДИ НА ЛЕКУВАЊЕ ЗА СПЕЦИЈАЛИСТИЧКО - КОНСУЛТАТИВНАТА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА - АМБУЛАНТСКИ****Член 1**

Со оваа одлука се утврдуваат референтни цени за пакетите на завршени епизоди на лекување за специјалистичко - консултативната здравствена заштита кои како здравствени услуги се опфатени со задолжителното здравствено осигурување и паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

Член 2

Се утврдуваат следните референтни цени за пакетите на завршени епизоди на лекување за специјалистичко - консултативната здравствена заштита:

**ОПШТИ ПАКЕТИ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ КОИ ВАЖАТ ЗА СИТЕ
СПЕЦИЈАЛИСТИЧКО-КОНСУЛТАТИВНИ ДЕЛНОСТИ**

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
АСК1	Основен специјалистички пакет	380
АСК2	Основен специјалистички пакет со контрола	450
АСК3	Проширен специјалистички пакет со контрола и дијагностика	900
АСК4	Контролен пакет	150
АСК5	Контролен пакет со дијагностичка процедура	600
АСК6	Проширен пакет со интраартикуларна апликација-една	700
АСК7	Контролен пакет со интраартикуларна медикаментозна апликација	800
АСК8	Пакет со давање на блокади/медикаментозна терапија/инхалација/УВ зрачење и дренажа	750
АСК9	Контролен пакет со давање на блокади/медикаментозна терапија/инхалација/ув. зрачење и дренажа	650
АСК10	Специјалистички преглед со земање на брис	400
АСК11	Пакет со ултразвучна денситометрија	700
АСК12	Општ ургентен пакет	780

ПАКЕТИ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА ОЧНА МЕДИЦИНА

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
АОМ1	Дијагностички процедури за третман на помошен, солзен апарат и преден сегмент терапевтски и дијагностички постапки	300
АОМ2	Одредување на рефракција на окото	500
АОМ3	Одредување на рефракција на окото со контактни леќи	1.000
АОМ4	Основен пакет на средниот сегмент на окото и глауком	520
АОМ5	Проширен пакет на среден сегмент на окото и глауком	1.070
АОМ6	Ласеро терапија на среден сегмент на окото и глауком	1.100
АОМ7	Пакет за преглед на заболувања на задниот сегмент на окото и очниот нерв	740
АОМ8	Проширен пакет за преглед на заболувања на заден сегмент на окото и очниот нерв	950
АОМ9	Проширен пакет за преглед на заболувања на заден сегмент на окото и очниот нерв со дијагностика	1.850
АОМ10	Проширен пакет за преглед на заболувања на заден сегмент на окото и очниот нерв со дијагностика	850
АОМ11	Пакет за решавање на рефракциските аномалии кај деца до 6 години и пореметување на мотилитетот	700
АОМ12	Пакет на решавање на рефракциски аномалии кај деца до 6 год. со страбизам и пореметување на мотилитет и нивен третман	4.900
АОМ13	Пакет за третман кај повреди на окото и аднексите	800

ПАКЕТИ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
АФМ1	Стандарден пакет за физикален и рехабилитационен третман за 5 дена	2.500
АФМ2	Минимален пакет за физикален и рехабилитационен третман за 5 дена	2.000
АФМ3	Стандарден пакет за физикален и рехабилитационен третман за 10 дена	4.000
АФМ4	Минимален пакет за физикален и рехабилитационен третман за 10 дена (од 3 до 5 процедури)	3.500
АФМ5	Стандарден пакет за физикален и рехабилитационен третман за 15 дена	6.000
АФМ6	Прв проширен пакет за физикален и рехабилитационен третман за 15 дена	6.500
АФМ7	Втор проширен пакет за физикален и рехабилитационен третман за 15 дена	7.500
АФМ8	Пакет за специфичен физикален и рехабилитационен третман за 20 дена	8.000

ПАКЕТИ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЈА

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
АОРЛМ1	Проширен пакет на ОРЛ со аудиометрија/ ехосинусоскопија/ ендоскопија/тимпаноскопија/микроскопија/тимпанометрија/стапедијален рефлекс и риноманометрија до 1 услуга	700
АОРЛМ2	Проширен пакет на ОРЛ со аудиометрија/ ехосинусоскопија/ ендоскопија/тимпаноскопија/микроскопија/тимпанометрија/стапедијален рефлекс и риноманометрија 2-3 услуги	1.100
АОРЛМ3	Проширен пакет на ОРЛ со аудиометрија/ ехосинусоскопија/ ендоскопија/тимпаноскопија/микроскопија/тимпанометрија/стапедијален рефлекс и риноманометрија над 3 услуги	1.600
АОРЛМ4	Интервенција во аудиологија - испитување рамнотежа, ротаторно или калорично	180
АОРЛМ5	Интервенција во аудиологија -електронистагмографија	300

АУДИОЛОГИЈА

ААУДМ1	Отоневролошки испитувања	2.500
ААУДМ2	Аудиолошки испитувања	2.000

ПАКЕТИ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА ДЕРМАТОЛОГИЈА

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
АДМ1	Проширен дерматолошки пакет	790
АДМ2	Миколошки пакет	700
АДМ3	Ангиолошки пакет за една дијагностичка услуга	900
АДМ4	Дерматолошка онкологија со мануелна дерматоскопија	400
АДМ5	Дерматолошка онкологија со дигитална дерматоскопија	650
АДМ6	Дерматолошка онкологија - комбинирана	850
АДМ7	Венеролошки пакет	1.400

ТЕРАПЕВТСКИ УСЛУГИ

АДМ8	Мануелна дерматологија	250
АДМ9	КРИОТЕРАПИЈА	900
АДМ10	МОЛУСКИ ПАКЕТ	600
АДМ11	Електрокоаутеризација/електродисекција пакет	700
АДМ12	Пакет со автохемотерапија	2.300
АДМ13	Трихологија пакет	2.100

ПАКЕТИ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА СЛУХ, ГОВОР И ГЛАС

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
ДИЈАГНОСТИЧКИ УСЛУГИ		
АСГМ1	Комплетна дијагностика на лица со пречки во вербална комуникација	3.400
АСГМ2	Логопетска или сурдолошка дијагностика	900
АСГМ3	Логопетско сурдоаудиолошки систематски прегледи за предшколски и школски деца	650

ДИЈАГНОСТИЧКО ТЕРАПЕВТСКИ УСЛУГИ

АСГМ4	Проширен поединечен преглед на лекување со третман за уво, нос и грло	2.000

ТЕРАПЕВТСКИ УСЛУГИ

АСГМ5	Рехабилитациски третман на лица со тешка вербална и слушна комуникација за 18-20 дена	25.000
АСГМ6	Рехабилитациски третман на лица со полесни пречки во вербална и слушна комуникација, третман за 18-20 дена	20.900
АСГМ7	Ран рехабилитациски третман на лица со тешка вербална и слушна комуникација до 3 години за 10-14 дена	17.640
АСГМ8	Логопетско сурдоаудиолошки индивидуален рехабилитационен третман за 5-10 дена	6.200
АСГМ9	Логопетско сурдоаудиолошки индивидуален рехабилитационен третман над 10 дена	11.600
АСГМ10	Рехабилитациски третман на лица со тешка вербална и слушна комуникација третман за 10-12 дена	17.770
АСГМ11	Рехабилитациски третман на лица со полесни пречки во вербална и слушна комуникација, третман за 10-12 дена	7.550

АСГМ12	Комплетна дијагностијка со рех.третман со тешка вербална и слушна комуникација за 18-20 дена	28.000
АСГМ13	Комплетна дијагностика со рех.третман со полесни пречки со вербална и слушна комуникација за 18-20 дена	24.300
АСГМ14	Комплетна дијагностијка со ран рех. третман на лица со тешка вербална и слушна комун. до 3 години за 10-14 дена	21.040
АСГМ15	Комплетна дијагностијка со логопедско-сурдолошки индивидуален рех.третман 5-10 дена	9.600
АСГМ16	Комплетна дијагностијка со логопедско-сурдолошки индивидуален рех.третман над 10 дена	15.000

ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ИНТЕРНА МЕДИЦИНА

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
	ИНТЕРНИСТИЧКИ УСЛУГИ ОД КАРДИОЛОГИЈА /РЕУМАТОЛОГИЈА	
АИМ1	КСТ ЕКГ со оптеретување	660
АИМ2	Холтер ЕКГ за 24 часовно	660
АИМ3	Холтер на крвен притисок за 24 часовно	440
АИМ4	Дводимензионална ехокардиографија	800
АИМ5	Дводимензионална колор доплер ехокардиографија	1.000
АИМ6	Трансезофагијална ехокардиографија	1.230
АИМ7	Ехокардиографија со оптеретување	800
АИМ8	Контрасна ехокардиографија	800
АИМ9	Доплер на венски крвни садови (нозе или раце)	360
АИМ10	Доплер на артериски крвни садови (нозе или раце)	260
	ИНТЕРНИСТИЧКИ УСЛУГИ ОД ПУЛМОЛОГИЈА	
АИМ11	Епикутан тест (до 30 теста)	490
АИМ12	Тест по Прик (до 20 теста)	490
АИМ13	Неспецифичен бронхопровокационен тест	460
АИМ14	Комплетна спироетрија	280
АИМ15	Спироергометрија	680
АИМ16	Спироергометрија со НБПТ	800
АИМ17	Бронкоскопија	780
АИМ18	Бронхоскопија со биопсија	880

ИНТЕРНИСТИЧКИ УСЛУГИ ОД ГАСТРОЕНТЕРОХЕПАТОЛОГИЈА

АИМ19	Ехосонографија на горен дел од стомак (500)/ ехотомографија на абдомен	500
АИМ20	Гастроскопија	820
АИМ21	Ендоскопски интервенции	490
АИМ22	Ректоскопија	380
АИМ23	Колоноскопија (тотална)	1.200

ИНТЕРНИСТИЧКИ УСЛУГИ ОД ЕНДОКРИНОЛОГИЈА

АИМ24	Проширен ендокринолошки преглед (со едукација за апликација на инсулинска терапија)	480

ИНТЕРНИСТИЧКИ УСЛУГИ ОД НЕФРОЛОГИЈА

АИМ25	Сонокомплекс на уринарен тракт (500)/ Ехотомографија на уринарен тракт	500
АИМ26	Интервентна сонографска пункција на простата (3000) / пункциона, аспирациона и кор биопсија на дојка и меки ткива водена под ЕХО	3.000

ПАКЕТИ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА ОРТОПЕДИЈА

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
АОРМ1	Проширен специјалистички пакет со репозиција на дислоциран екстремитет/местење на скршеница	2.000
АОРМ2	Проширен специјалистички пакет со интра- артикуларна пункција со имобилизација	1.600
АОРМ3	Проширен специјалистички пакет со сонографско испитување	900
АОРМ4	Проширен специјалисти пакет, поставување на ортопедско помагало или гипс	1.200
АОРМ5	Проширен специјалистички пакет со дензитометрија (ДЕКСА), контрола	1.340

ПАКЕТИ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА ПЕДИЈАТРИЈА

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
ОПМ1	Проширен пулмолошки пакет	500
ОПМ2	Проширен имунолошки пакет	600
ОПМ3	Проширен - гастроентерохепатолошки пакет	650
ОПМ4	Проширен - гастроентерохепатолошки пакет со гастроскопија кај деца	1.900
ОПМ5	Проширен психофизиолошки пакет	630
ОПМ6	Проширен кардиолошки пакет со доплер	1.350
ОПМ7	Проширен кардиолошки пакет без доплер	1.100
ОПМ8	Проширен кардиолошки пакет со холтер ЕКГ и/ или холтер крвен притисок	1.550
ОПМ9	Проширен -невролошки пакет кај дете	950
ОПМ10	Проширен неонатолошки пакет	550
ОПМ11	Проширен субспецијалистички -хематолошки пакет	550
ОПМ12	Проширен нефролошки пакет	1.000

ПАКЕТИ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА ПСИХИЈАТРИЈА

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
АПХМ1	Основен психијатриски пакет	650
АПХМ2	Основен невропсихијатриски пакет	950
АПХМ3	Проширен психијатриски пакет	1.100

АПХМ4	Проширен психијатриски /невролошки пакет со една психотерапија	2.000
АПХМ5	Проширен психијатриски /невролошки пакет со повеќе од една психотерапија	4.500
АПХМ6	Психотерапевтски пакет	1.500
АПХМ7	Психодијагностички пакет	4.000
АПХМ8	Проширен психијатриски или невролошки пакет со ЕЕГи или полиграфија/мапинг (Психофизиолошка дијагностика)	3.000
АПХМ9	Проширен психијатриски/невролошки пакет со лабораторија	3.200
АПХМ10	Проширен психијатриски со комплетна психодијагностика и психофизиолошки преглед	5.000
АПХМ11	Проширен психијатриски пакет со комплетна психодијагностика и лабораторија	6.000
АПХМ12	Проширен психијатриски/психолошки пакет кај деца со вклучено советување на родители	4.900
АПХМ13	Проширен психијатриски пакет со птмц (птмс)	13.000

ПАКЕТИ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА НЕВРОЛОГИЈА

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
АНМ1	Основен невролошки пакет	650
АНМ2	Основен проширен невролошки пакет	820
АНМ3	Проширен невролошки пакет со невропсихолошко тестирање	2.800
АНМ4	Проширен невролошки пакет со ЕМГ на еден или повеќе нерви (неврографија)	1.300
АНМ5	Проширен невролошки со ЕЕГ услуги	1.200

АНМ6	Проширен невролошки пакет со визуелни евоцирани потенцијали (VEP)	1.400
АНМ7	Проширен невролошки пакет со сензорни евоцирани потенцијали (SEP)	1.400
АНМ8	Проширен невролошки пакет со аудитивни евоцирани потенцијали (BAEP)	1.400
АНМ9	Проширен невролошки пакет со доплер сонографија (екстракранијален/транскранијален)	1.300
АНМ10	Проширен невролошки пакет со КТ (мозок и/или рбетен столб)	3.600
АНМ11	Проширен невролошки пакет со ЕЕГ, КТМ и Доплер сонографија (екстракранијален/транскранијален)	4.600
АНМ12	Проширен невролошки пакет со ЕЕГ, КТМ и невропсихолошко тестирање	6.000
АНМ13	Проширен невролошки пакет со ЕЕГ, КТМ и визуелни евоцирани потенцијали (VEP)	4.700
АНМ14	Проширен невролошки пакет со ЕМГ и Сензорни евоцирани потенцијали (SEP)	2.000
АНМ15	Проширен невролошки пакет со КТМ, Доплер сонографија (екстра/транс кранијален) и Аудитивни евоцирани потенцијали (BAEP)	4.400

ПАКЕТИ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
АГМ1	Основен гинеколошки пакет со ЕХО	800
АГМ2	Основен акушерски пакет со ЕХО	900
АГМ3	Проширен гинеколошки пакет со колпоскопија	1.240
АГМ4	Проширен гинеколошки пакет со колпоскопија и биопсија	1.430
АГМ5	Проширен акушерски пакет со ЕХО доплер	1.330
АГМ6	Акушерски пакет со кардиотокографија екстерна	700
АГМ7	Гинеколошки пакет на трудница со амниоскопија	650

ПАКЕТИ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА ОПШТА ХИРУРГИЈА

Шифра	НАЗИВ НА ПАКЕТОТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ	Референтна цена
1	2	3
АОХМ1	Основен пакет со згрижување мала рана	650
АОХМ2	Основен пакет со згрижување мала рана со анестезија	750
АОХМ3	Основен пакет со згрижување на голема рана	850
АОХМ4	Основен пакет со згрижување голема рана со екцизија/инцизија	1.050
АОХМ5	Амбулантска мала хирургија во траење до 30м	1.400
АОХМ6	Пакет амбулантска хирургија во траење над 30м	1.900
АОХМ7	Отстранување на туѓо тело -мала хирургија	1.000
АОХМ8	Отстанување на туѓо тело длабоко поставено	1.400
АОХМ9	Пакет со поставување на катетар	700
АОХМ10	Пакет со ректално туше	500
АОХМ11	Пакет со цистоскопија	950
АОХМ12	Пакет со сигмоидоскопија	1.000

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по добивањето на согласност од министерот за здравство.

Бр. 02 - 4320/6
24 март 2010 година
Скопје

Управен одбор,
Претседател,
Елена Трпковска, с.р.

841.

Врз основа на член 9 став 2, член 17 став 1, член 24 став 1, член 25 став 6, член 27 став 2, член 28 став 5 и член 56 став 1 точка 3 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009 и 67/2009), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија на седницата одржана на 10.03.2010 година, донесе

П Р А В И Л Н И К**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА СОДРЖИНАТА И НАЧИНОТ НА ОСТВАРУВАЊЕТО НА ПРАВАТА И ОБВРСКИТЕ ОД ЗАДОЛЖИТЕЛНОТО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ****Член 1**

Во Правилникот за содржината и начинот на остварувањето на правата и обврските од задолжителното здравствено осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 111/2000, 4/2001, 71/2001, 23/2002, 55/2004, 30/2006, 26/2007, 59/2008, 64/2008, 128/2008, 164/2008, 7/2009, 22/2009, 73/2009, 116/2009, 139/2009, 140/2009, 9/2010 и 13/2010), во членот 95 ставот 4 се менува и гласи:

„Доколку осигуреното лице правото на превоз не може да го оствари преку организиранот превоз од страна на здравствената установа во која се врши хемодијализата, правото на надоместок на патните трошоци се остварува на следниот начин:

- Ако осигуреното лице користи превоз на подрачјето на градот или местото на живеење или престој, каде постои организиран јавен превоз има право на надоместок во висина на патната карта од јавниот превоз.

- Ако осигуреното лице користи превоз на подрачјето на градот или местото кое е надвор од местото на неговото живеење или престој каде има организирано јавен превоз, има право на надоместок во висина на патна карта од јавниот превоз.

- Ако осигуреното лице користи превоз на подрачјето на градот или местото на живеење или престој каде не постои организиран јавен превоз, има право на надоместок во висина од 10,00 денари по еден километар“.

По ставот 4 се додава нов став 5 кој гласи:

„Правото на надоместок на патни трошоци се остварува врз основа на потврда за бројот на извршени хемодијализи во претходниот календарски месец издадена од здравствената установа каде е извршена хемодијализата“.

Член 2

Во членот 96, ставот 2 се менува и гласи:

„Надоместокот на патните трошоци од став 1 на овој член, на осигуреното лице кое користи здравствени услуги надвор од местото на живеење, се исплатува согласно одредбите на член 95 став 4 алинеа 2 и 3 и став 5 од овој правилник“.

Член 3

Во образецот на барањето за надомест на патни трошоци - „Образец на барање бр. 4“, кој е составен дел на овој правилник, во делот на прилозите кон барањето, во алинејата 1 зборовите „Медицинска документација дека хемодијализата, односно вежбите за видот, слухот и говорот се извршени во здравствена установа

надвор од местото на живеење во периодот од _____ до _____ 20 _____ година“, се заменуваат со зборовите „Потврда за бројот на извршени здравствени услуги во претходниот календарски месец издадена од здравствената установа каде се извршени здравствените услуги“, а зборовите во алинејата 2 „патни карти за јавен превоз“ се заменуваат со зборовите „Потврда од здравствената установа каде е извршена хемодијализата дека нема организиран превоз“.

Член 4

Во членот 2 од Правилникот за изменување и дополнување на правилникот за содржината и начинот на остварувањето на правата и обврските од задолжителното здравствено осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 140/2009) броевите „31.03.2010“ се заменуваат со броевите „30.06.2010“.

Член 5

Во членот 5 став 2 од Правилникот за изменување и дополнување на правилникот за содржината и начинот на остварувањето на правата и обврските од задолжителното здравствено осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 9/2010) броевите „31.03.2010“ се заменуваат со броевите „30.06.2010“.

Член 6

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по добивање на согласност од министерот за здравство.

Бр. 02-3638/3
10 март 2010 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Елена Трпковска, с.р.

842.

Врз основа на член 20 став 4 и член 56 став 1 точка 3 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009 и 67/2009), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија на седницата одржана на 10.03.2010 година, донесе

П Р А В И Л Н И К**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ, ПОСТАПКАТА И ПОБЛИСКИТЕ КРИТЕРИУМИ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРИВРЕМЕНА СПРЕЧЕНОСТ ЗА РАБОТА ПОРАДИ БОЛЕСТ И ПОВРЕДА ИЛИ ПОТРЕБА ЗА НЕГА НА БОЛЕН ЧЛЕН ОД ПОТЕСНОТО СЕМЕЈСТВО И ЗА ВРЕМЕТРАЕЊЕТО НА ПРИВРЕМЕНАТА СПРЕЧЕНОСТ ЗА РАБОТА ВО ЗАВИСНОСТ ОД ВИДОТ НА БОЛЕСТА И ПОВРЕДАТА****Член 1**

Во Правилникот за начинот, постапката и поблиските критериуми за утврдување на привремена спреченост за работа поради болест и повреда или потреба за нега на болен член од потесното семејство и за времетраењето на привремената спреченост за работа во зависност од видот на болеста и повредата („Службен весник на Република Македонија“ број 30/2006, 22/2009 и 140/2009), во членот 11-а броевите „31.03.2010“ се заменуваат со броевите „30.06.2010“

Член 2

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по добивање на согласност од министерот за здравство.

Број: 02 - 3638/4
10 март 2010 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Елена Трпковска, с.р.

843.

Врз основа на член 56 став 1 точка 3, а во врска со член 69 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009 и 67/2009), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, на седницата одржана на ден 10.03.2010 година, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ НА ПЛАЌАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСЛУГИ ВО ПРИМАРНАТА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА**

Член 1

Во Правилникот за начинот на плаќање на здравствените услуги во примарната здравствена заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 48/2001, 31/2003, 137/2006, 25/2007, 25/2007 и 151/2007), членот 6-а се брише.

Член 2

Во член 9 ставот 1 се менува и гласи:

„Фондот на здравствената установа на избраниот лекар и плаќа 70% од надоместокот за капитација утврден согласно член 6, 7 и 8 од овој правилник, како надоместок за трошоците за.“

Член 3

Во член 10 ставот 1 се менува и гласи:

„Фондот да исплати на здравствената установа на избраниот лекар 30% од надоместокот за капитација утврден согласно член 6, 7 и 8 од овој правилник како надоместок за следните активности.“

Член 4

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, ќе се објави по добивањето на согласност од министерот за здравство, а ќе се применува од 01.04.2010 година.

Бр. 02 - 3638/5
10 март 2010 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Елена Трпковска, с.р.

844.

Врз основа на член 9 став 2, член 17 став 1, член 24 став 1, член 25 став 6, член 27 став 2, член 28 став 5 и член 56 став 1 точка 3 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009 и 67/2009), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, на седницата одржана на ден 10.03.2010 година, донесе

П Р А В И Л Н И К

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПОСТАПКА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА МЕСЕЧНИОТ ИЗНОС НА СРЕДСТВАТА КОИ ЗДРАВСТВЕНАТА УСТАНОВА МОЖЕ ДА ГИ ДОБИЕ ЗА ИЗДАДЕНИ ЛЕКОВИ НА РЕЦЕПТ ОД ЛИСТАТА НА ЛЕКОВИ НА ТОВАР НА СРЕДСТВАТА НА ФОНДОТ

Член 1

Во Правилникот за утврдување на постапка за определување на месечниот износ на средствата кои здравствената установа може да ги добие за издадени лекови на рецепт од Листата на лекови на товар на средствата на Фондот („Службен весник на Република Македонија“ број 33/2010), во член 3 став 1, по зборот „Фондот“, се додаваат зборовите „се намалува за износот на скапите лекови утврдени со одлука на Управниот одбор на Фондот.“

Член 2

По членот 11 се додава нов член 11-а кој гласи:

„Член 11-а

Скапите лекови од Листата на лекови кои се издаваат на рецепт во примарната здравствена заштита се утврдуваат со одлука на Управниот одбор на Фондот.

Управниот одбор одлуката ја донесува по предлог на комисија што директорот на Фондот ја формира од редот на вработените во Фондот, која треба да предложи кои лекови од Листата на лекови да се утврдат како скапи лекови.

Скапите лекови од Листата на лекови утврдени со одлуката од став 1 на овој член, нема да влегуваат во квотата на аптеката утврдена во член 6 и 7 од овој правилник.“

Член 3

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по добивањето на согласност од министерот за здравство.

Бр. 02 - 3638/6
10 март 2010 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Елена Трпковска, с.р.

845.

Врз основа на член 56 став 1 точка 3, а во врска со член 69 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009 и 67/2009), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, на седницата одржана на ден 24.03.2010 година, донесе

П Р А В И Л Н И К

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА КРИТЕРИУМИТЕ ЗА СКЛУЧУВАЊЕ ДОГОВОРИ И ЗА НАЧИНОТ НА ПЛАЌАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСЛУГИ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ КОИ ВРШАТ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКО-КОНСУЛТАТИВНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Член 1

Во Правилникот за критериумите за склучување договори и за начинот на плаќање на здравствените услуги на здравствените установи кои вршат специјалистичко -

консултативна здравствена заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 14/2008, 164/2008 и 16/2010) во член 4 ставот 2 се менува и гласи:

„Остварената вкупна вредност на видот и обемот на здравствени услуги во првото, второто и третото тромесечје и проекцијата за четвртото тромесечје од претходната година во специјалистичко – консултативна здравствена заштита, по утврдени цени на здравствени услуги и утврдени референтни цени.“

Во членот 4 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Надоместокот (буџетот) за обезбедени здравствени услуги од точката 2 од став 3 на овој член, дополнително може да се усогласува и со:

- задолжителните програми за здравствена заштита кои ги донесува секоја година Владата на Република Македонија, како и со изменети здравствени услуги по вид и обем за тековната во однос на претходна година.

- очекувани сопствени приходи на здравствената установа за тековната во однос на претходната година, прикажани во бизнис плановите на здравствените установи доставени во понудите за склучување на договори;

- очекувани реформи на здравствениот систем;
- користење на одредени специфични лекови;
- посебни здравствени состојби предизвикани од внатрешни околности,
- расположливи средства на Буџетот на Фондот за тековната година.

Кои од наведените дополнителни критериуми за усогласување ќе се применуваат за одредена здравствена установа при утврдување на надоместокот (буџетот) за обезбедени здравствени услуги, зависи од тоа кој од критериумите влијае на остварувањето на видот и обемот на здравствени услуги за тековната година (трошоците).“

Член 2

Во членот 6 во ставот 1, точката се заменува со записка и се додаваат зборовите „односно пакети на завршени здравствени епизоди на лекување во специјалистичко-консултативна здравствена заштита.“

По ставот 1 на член 6 се додава нов став 2 кој гласи: „Пакетите претставуваат групи на збирни здравствени услуги упросечени како најчесто групирани услуги, врз основа на медицина базирана на докази, по упат на избран лекар.“

Член 3

Членот 7 се менува и гласи:

„Надоместокот пресметан врз основа на член 4 од овој правилник се смета како договорен износ на надоместокот за тековната година.

Надоместокот од став 1 на овој член се состои од надоместок според остварената вкупната вредност на договорениот вид и обем на здравствени услуги, намален за износот на пресметаната партиципација.

Ревидирање на утврдениот надоместок на здравствените установи се врши врз основа на податоци со кои располага Фондот за последните шест месеци.

Со ревидирањето може да се врши прераспределба на средствата од неостварената вкупна вредност на договорениот вид и обем на здравствени услуги од одредени здравствени установи на здравствени установи кои оствариле поголема вредност од договорениот надоместок.

Ревидирање може да се врши при промена на расположивите средства на Фондот за таа намена.“

Член 4

Во член 8 став 1, зборовите „ќе се применуваат“, се заменуваат со зборовите „ќе се следат“.

Член 5

Членот 10 се менува и гласи:

„Износот на надоместокот според член 7 на овој правилник се исплатува доколку здравствената установа го остварила во вкупна вредност договорениот вид и обем на здравствени услуги, но не повеќе од утврдениот месечен надоместок.“

Член 6

Членот 11 се менува и гласи:

„Износот на надоместокот според остварување на вкупната вредност на договорениот вид и обем на здравствени услуги утврден во член 7 на овој правилник, се намалува за износот на помалку остварени вкупни здравствени услуги (фактурирани) во однос на утврдените буџетски средства на тромесечје.“

Член 7

Членот 12 се брише.

Член 8

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по добивањето на согласност од министерот за здравство.

Бр. 02 - 4320/4
24 март 2010 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Елена Трпковска, с.р.

846.

Врз основа на член 56 став 1 точка 3, а во врска со член 69 од Законот за здравствено осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009 и 67/2009), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, на седницата одржана на ден 24.03.2010 година, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА КРИТЕРИУМИТЕ ЗА СКЛУЧУВАЊЕ ДОГОВОРИ И ЗА НАЧИНОТ НА ПЛАЌАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСЛУГИ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ КОИ ВРШАТ БОЛНИЧКА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Член 1

Во Правилникот за критериумите за склучување договори и за начинот на плаќање на здравствените услуги на здравствените установи кои вршат болничка здравствена заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 14/2008, 164/2008 и 16/2010), во член 4 ставот 2 се менува и гласи:

„Остварената вкупна вредност на видот и обемот на здравствени услуги во првото, второто и третото тромесечје и проекцијата за четвртото тромесечје од претходната година во болничка здравствена заштита (по ДСГ метода за акутни болнички случаи и по утврдени цени на здравствени услуги во болнички услови за останатите болнички случаи).“

Во членот 4 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Надоместокот (буџетот) за обезбедени здравствени услуги од точката 3 од став 3 на овој член, дополнително може да се усогласува и со:

- задолжителните програми за здравствена заштита кои ги донесува секоја година Владата на Република Македонија и нови здравствени услуги (вид и обем) за тековната во однос на претходна година.

- очекувани сопствени приходи на здравствената установа за тековната во однос на претходната година, прикажани во бизнис плановите на здравствените установи доставени во понудите за склучување на договори;

- очекувани реформи на здравствениот систем;
- користење на одредени специфични лекови;
- посебни здравствени состојби предизвикани од вонредни околности
- расположливи средства на буџетот на Фондот за тековната година.

Кои од наведените дополнителни критериуми за усогласување ќе се применуваат за одредена здравствена установа при утврдување на надоместокот (буџетот) за обезбедени здравствени услуги, зависи од тоа кој од критериумите влијае на остварувањето на вид и обем на здравствени услуги за тековната година (трошоците).“

Член 2

Членот 7 се брише.

Член 3

Членот 8 се менува и гласи:

„Вкупниот надоместок утврден врз основа на член 4 од овој правилник се смета како договорен надоместок за тековната година.

Надоместокот од став 1 на овој член претставува надоместок според остварената вкупна вредност на договорениот вид и обем на здравствени услуги, намален за износот на пресметаното учество.

Надоместокот се состои од: основен надоместок (фиксен дел) и надоместок според остварувањето на вкупната вредност на договорениот вид и обем на здравствени услуги (променлив дел).

Структурата на надоместоците од став 2 на овој член се остварува на следниот начин:

	%
1. Основен надоместок	70
2. Надоместок според остварувањето на вкупната вредност на договорениот вид и обем на здравствени услуги - ДСГ и здравствени услуги за останати болнички случаи (променлив дел)	30

Висината на надоместокот од став 3 на овој член, за здравствената установа ја утврдува Фондот.

Ревидирање на утврдениот надоместок на здравствените установи се врши врз основа на податоци со кои располага Фондот за последните шест месеци.

Со ревидирањето може да се врши прераспределба на средствата од неосвоената вкупна вредност на договорениот вид и обем на здравствени услуги, од одредени здравствени установи на здравствени установи кои оствариле поголема вредност од договорениот надоместок.

Ревидирање може да се врши при промена на расположливите средства на Фондот за таа намена.“

Член 4

Во член 9 став 1, зборовите „ќе се применуваат“, се заменуваат со зборовите „ќе се следат“.

Член 5

Членот 11 се менува и гласи:

„Износот на надоместокот според член 8 на овој Правилник се исплатува доколку здравствената установа го остварила во вкупна вредност договорениот вид и обем на: здравствени услуги по дијагностички сродни групи – ДСГ, здравствени услуги за останати болнички случаи кои не се опфатени со ДСГ методата и за сите услуги за кои нема утврдени референтни цени или пакети за здравствени услуги каде се применува Ценовник за здравствени услуги на РМ, но не повеќе од утврдениот месечен надоместок.“

Член 6

Во член 12 став 1 зборовите „став 3 точка 2 “ се бришат.

Ставот 2 на член 12 се менува и гласи:

„Износот на надоместокот според остварувањето на вкупната вредност на договорениот вид и обем на здравствени услуги за променливиот дел утврден во член 8 став 3 точка 2 на овој Правилник, може да се намалува. Намалувањето се врши со индексот на остварувањето во однос на договорената вредност на вид и обем на здравствени услуги. Намалувањето на променливиот дел се врши по истекот на секое тримесечие.“

Член 7

Членот 13 се брише.

Член 8

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по добивањето на согласност од министерот за здравство.

Бр. 02 - 4320/5
24 март 2010 година
Скопје

Управен одбор,
Претседател,
Елена Трпковска, с.р.

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-5512400.
Телефакс: +389-2-5512401.

Претплатата за 2010 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2010044